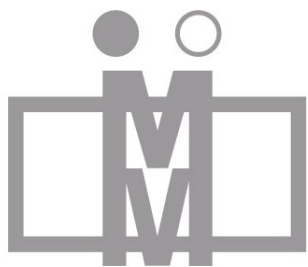

โดย โครงการศึกษาและเฝ้าระวังสื่อเพื่อสุขภาวะของสังคม (Media Monitor)

Media Monitor
โครงการศึกษาและเฝ้าระวังสื่อ
เพื่อสุขภาวะของสังคม

โครงการศึกษาและเฝ้าระวังสื่อฯ รอบที่ 2
เรื่อง “ภาพตัวแทนและความสมดุล
ในรายการข่าวโทรทัศน์กับบทบาทใน
การสร้างความสมานฉันท์ในสังคมไทย”
(3, 5, 7, 9, 11 และ itv เดือนกันยายน 2548)

ได้รับการสนับสนุนจาก มูลนิธิ สาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.)
แผนงานพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี
และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

สารบัญ	หน้า
ส่วนที่ 1 บทสรุป	3
ส่วนที่ 2 รายละเอียดโครงการรอบที่ 2	6
ส่วนที่ 3 วิธีการศึกษา	25
ส่วนที่ 4 ผลการศึกษาและวิเคราะห์	29
ส่วนที่ 5 ภาคผนวก	77

ส่วนที่ 1

บทสรุป

การศึกษาโครงการรอบที่ 2 “ภาพตัวแทนและความสมดุล” ในรายการข่าวโทรทัศน์กับบทบาทในการสร้าง ความสมานฉันท์ ในสังคมไทย” มุ่งศึกษาเรื่องภาพตัวแทนของคนกลุ่มต่างๆ ในรายการข่าวภาคค่ำจากสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีเดือนกันยายน 2548 โดยมีผลสรุปการศึกษา ดังนี้

1. ประเด็นเรื่องความยาวรายการข่าว ตารางที่ 2 แสดงสัดส่วนความยาวของรายการข่าวภาคค่ำ

ช่อง	รวม (นาที)
3	90
5	55
7	75
9	75
11	135
itv	105

2. ประเด็นเรื่องลักษณะทั่วไป

รายการข่าวทั่วไปเป็นรูปแบบ “รายงานข่าว” มีเพียงช่อง 3 เท่านั้น ที่ใช้รูปแบบ “เล่าข่าว” และมีการแสดงความคิดเห็นผ่านข้อความสั้น (SMS) ในรายการข่าวช่อง 3 และ itv รูปแบบของ “เนื้อหาข่าว” ส่วนใหญ่เป็นการ “ข่าวสัมภาษณ์” “ข่าวรายงานความคืบหน้า” ในส่วนของ “ข่าวเชิงสืบสวน” รูปแบบ “รายงานพิเศษหรือสื่อบูป” นั้นมีน้อย

1. การจัดลำดับข่าว (Priority)

การจัดลำดับข่าวแต่ละช่องแตกต่างกันไป แต่มักนำเอาข่าวเด่นๆ ไว้ในลำดับต้น และหากเป็นข่าวที่มีประเด็นขัดแย้งสูง จะนำเอาไว้ในลำดับหลัง (เช่น ข่าวผู้ว่าสตง., ข่าวการแทรกแซงกิจการสื่อ “แกรมมี่/มติชน, ปลดรายการเมืองไทยรายสัปดาห์”)

2. ความสมดุล (Balance)

โดยรวมการรายงานข่าวโทรทัศน์ภาคค่ำจากทุกๆ ช่อง ยังบกพร่องเรื่องความสมดุลอยู่ กล่าวคือการรายงานข่าวโดยมากมีเพียงแหล่งข่าวเดียว คือ แหล่งข่าวฝ่ายที่ 1 (ต้นเรื่อง) ปรากฏเนื้อหาของคู่กรณีฝ่ายที่ 2 บ้าง และน้อยมากที่จะปรากฏแหล่งข่าวฝ่ายที่ 3

3. ประเด็นเรื่องความเป็นธรรม (Fairness)

ประเด็นเรื่อง “ความเป็นธรรม” หรือในแง่ของสัดส่วนพื้นที่ในข่าวของแหล่งข่าวฝ่ายต่างๆ โดยรวมยังบกพร่องอยู่ กล่าวคือ มีการให้พื้นที่ข่าวที่ไม่เท่าเทียมกันในฝ่ายที่ 1, 2 และ 3 โดยเฉพาะการปล่อยภาพ, เสียง และเนื้อหาของคู่กรณีฝ่ายที่ 2 และ ฝ่ายที่ 3 น้อยมาก โดยเฉพาะในประเภทข่าวการเมือง

4. บุคคลที่ขาดหาย (Missing Person)

พบว่าบุคคลที่ขาดหายไปจากข่าวมากคือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์นั้นๆ โดยตรง โดยเฉพาะข่าวประเภทการเมืองและนโยบายรัฐ ขาดหายเสียงของประชาชน องค์กรภาคประชาชน หรือฝ่ายที่ 3 ที่เป็นกลางหรือไม่มีผลประโยชน์ได้เสีย หรือส่วนที่มีความเห็นแตกต่างออกไป เช่น

สถาบันศึกษา นักวิชาการ ซึ่งมีน้อยมากในทุกๆ เรื่องข่าวจากรายการข่าวของทุกช่อง และผู้ที่ขาดหายไปจากเนื้อหาข่าวมากที่สุดคือ องค์กรภาคประชาชน, ประชาสังคมต่างๆ

5. **ความยาวข่าว**
(Timing Duration) ความยาวข่าวลำดับที่ 1-3 เฉลี่ย 2-3 นาที ความสำคัญรองลงมา ประมาณ 30-60 วินาที และส่วนประเด็นข่าวสั้นๆ จะยาวประมาณข่าวละ 10-15 วินาที
6. **ความคิดเห็นของผู้ประกาศข่าว**
(Opinion of Narrator) พบว่าช่องที่มักมีการแสดงความคิดเห็นของผู้ประกาศข่าวคือช่อง 3 และ itv พบในข่าวประเภทอาชญากรรม สังคม และการเมือง
7. **ภาษา**
(Language) พบว่าการใช้ภาษาของผู้ประกาศข่าวในลักษณะชี้แนะในข่าวทั่วๆ ไปยังไม่มากนัก แต่พบมากในข่าวประเภทอาชญากรรมรุนแรงและโหดร้าย โดยผ่านเสียงบรรยายเนื้อหาข่าว เช่น คำว่า “คนร้าย”, “เหยื่อโหด”, “อามหิต” สร้างความรู้สึกเร้าอารมณ์ ขณะที่ภาษาจากแหล่งข่าวที่มีลักษณะคำพูดที่รุนแรง แข็งกร้าว ดุดัน ก็จะปล่อยเสียงของแหล่งข่าวนั้นเอง โดยเฉพาะแหล่งข่าวทางการเมือง เช่น นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีและเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับสูง
8. **ภาพ**
(Visual) พบว่ามีการใช้ภาพที่ละเมิดสิทธิของแหล่งข่าวอยู่บ้าง ในกรณีที่เป็นเด็ก สตรี เยาวชนที่เป็นเหยื่ออาชญากรรม แต่อาจมีลักษณะการเซ็นเซอร์หากก่อให้เกิดทัศนคติอคติ กรณีเป็นภาพศพ มักใช้การเซ็นเซอร์ภาพเพื่อไม่ให้ภาพนั้นหลุดตา
9. **ภาพตัวแทน**
(Representation) พบว่า แหล่งข่าวที่ถูกนำเสนอมากที่สุดถูกสะท้อนภาพตัวแทนออกมาชัดเจนที่สุด และการวางลำดับการปรากฏภาพของแหล่งข่าวไว้ก่อน-หลังก็มักมีลักษณะที่เหมือนกันคือ มักนำภาพแหล่งข่าวฝ่ายที่มีอำนาจเหนือกว่าไว้ในลำดับต้นๆ ขณะที่ภาพแหล่งข่าวคู่กรณีจะนำไปลำดับถัดมา ซึ่งสะท้อน “ลำดับชั้น” ของอำนาจที่ไล่ลำดับลงมา สะท้อนภาพผู้ที่มีอำนาจ (รัฐ) มากกว่ามีสิทธิ “พูด และแสดงตน” ได้ก่อนและมากกว่าผู้ที่มีอำนาจน้อยกว่า

และการนำเสนอภาพตัวแทนในการรายงานข่าวยังมีลักษณะเน้นมิติ “สถานภาพของบุคคล” เช่น อาชีพ ตำแหน่งหน้าที่ (ภาครัฐ) มากกว่าอาชีพอื่นๆ โดยภาพตัวแทนที่ปรากฏมากที่สุดคือ “**ภาพตัวแทนเจ้าหน้าที่รัฐ**” เช่น นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี นักการเมือง ทหารระดับผู้บังคับบัญชา ตำรวจ เจ้าหน้าที่ข้าราชการระดับสูง ถัดมากคือ “**ภาพตัวแทนกลุ่มธุรกิจ**” เช่น พ่อค้า นักธุรกิจ นักลงทุน รองลงมาคือ “**ภาพตัวแทนกลุ่มวิชาชีพ**” เช่น แพทย์ นักกฎหมาย วิศวกร ครู อาจารย์ และที่แทบไม่ปรากฏคือ ภาพตัวแทนของ “กลุ่มแรงงาน” เช่น กรรมกร เกษตรกร ซึ่งแทบไม่ปรากฏในข่าวหลัก นอกจากนี้พบว่าแทบไม่มีการนำเสนอภาพตัวแทนจากกลุ่มองค์กรภาคประชาชน – ประชาสังคมเลยในข่าวเกือบทุกๆ ข่าว

ขณะที่ภาพตัวแทนฝ่ายตรงกันข้าม หรือฝ่ายที่เห็นแตกต่างจากฝ่ายแรก มักอยู่ในฐานะคู่กรณีที่ต้องด้าน ไม่เห็นด้วย ขณะที่ภาพตัวแทนฝ่ายที่ 3 ที่เป็นผู้ประสานความสมานฉันท์

หรือเสนอแนะวิธีการแก้ไข ความคิดเห็นที่เป็นกลางนั้น แทบไม่ปรากฏเลยในการรายงานข่าวเกือบทุกช่อง

10. อื่นๆ

การรายงานข่าวแต่ละช่องมีความแตกต่างกันไปในรายละเอียด ทั้งความยาวรายการข่าว การแบ่งช่วงเวลาข่าว การวางลำดับข่าว การให้ความสำคัญ ความเป็นกลาง ความสมดุลของข่าว การให้พื้นที่ข่าว เป็นต้น

3.ประเด็นเรื่องภาพตัวแทนจากข่าวที่มีความขัดแย้ง ในรายการข่าวภาคค่ำ เพื่อศึกษาถึงการสร้างความสมานฉันท์ผ่านการรายงานข่าว ได้คัดกรองเฉพาะข่าวที่มีประเด็นความขัดแย้งและเป็นที่ข่าวเด่นในเดือนกันยายน

- 1) ปัญหาสถานการณ์ 3 จังหวัดชายแดนใต้: สะท้อนความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติ วัฒนธรรม ศาสนา
- 2) ปัญหาการแทรกแซงกิจการสื่อ “แกรมมี่ซื้อหุ้นมติชน” และ “ปลดรายการเมืองไทยรายสัปดาห์”: สะท้อนความขัดแย้งทางสิทธิและเสรีภาพสื่อและการใช้อำนาจรัฐ ระหว่าง “หน่วยงานรัฐ” “ธุรกิจสื่อ” และ “วิชาชีพสื่อ-สื่อหนังสือพิมพ์”
- 3) ปัญหากรณี “จิตรลดา” นุ๊กโรงเรียนสตรีแห่งเด็กหญิง: สะท้อนความขัดแย้งทางกระบวนการกฎหมายและจรรยาบรรณแพทย์ ระหว่าง “ตำรวจ” กับ “หมอ” และระหว่างแนวคิดความเป็น “คนร้าย” กับ “ผู้ป่วย”
- 4) ปัญหาการสรรหาผู้ว่าสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน: สะท้อนความขัดแย้งทางการเมืองและทางกฎหมายระหว่าง “รัฐ” และ “ผู้บริหารองค์กรอิสระ”
- 5) ปัญหาการพิจารณาเปิดสถานบริการอาบอบนวด “เฮโลน่า”: สะท้อนความขัดแย้งผลประโยชน์ทางธุรกิจระหว่าง “ตำรวจ” “นักธุรกิจ” “นักการเมือง” และ ผู้ที่นำเสนอภาพศีลธรรมของสังคม

การรายงานข่าวเพื่อสร้างความสมานฉันท์ พบว่า การรายงานข่าวโดยมุ่งการสร้างความสมานฉันท์ในสังคมไทยยังมีความบกพร่องอยู่เนื่องจาก

- 1) ยังมีความบกพร่องในการเสนอข้อมูลข่าวสารอย่างรอบด้าน (ความสมดุลของแหล่งข่าว) โดยมักนำเสนอแหล่งข่าวด้านเดียวเป็นส่วนมาก หากมีด้านที่ 2 ก็มักไม่ใช่ทุกช่อง ทุกครั้ง ทุกวัน ทุกข่าวของการนำเสนอ โดยเฉพาะแหล่งข่าวฝ่ายที่ 3 ซึ่งแทบไม่ปรากฏในการรายงานข่าวเลย
- 2) เมื่อพิจารณาสัดส่วนพื้นที่ที่แหล่งข่าวแต่ละฝ่ายได้รับ (ความเป็นธรรม) เพื่อแสดงข้อมูล ข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็น ก็พบว่าสัดส่วนพื้นที่ในข่าวที่แต่ละฝ่ายได้รับไม่เท่าเทียมกัน

ข้อเสนอแนะ

- ในเรื่องการใช้ภาษา ผู้ประกาศข่าวควรหลีกเลี่ยงการใช้คำที่ชี้นำ ตัดสินหรือประณามผู้อื่น โดยเฉพาะกรณีข่าวอาชญากรรม ควรใช้คำว่า “ผู้ต้องสงสัย” หรือ “ผู้ต้องหา” แทน “คนร้าย” “ผู้กระทำความผิด” จนกว่าจะมีการพิพากษาตัดสินทางกระบวนการกฎหมาย
- ควรนำเสนอข่าวอย่างรอบด้านจากแหล่งข่าวหลายๆ ฝ่าย ทั้งฝ่ายรัฐและฝ่ายอื่นๆ ให้มีความสมดุลของเนื้อหา และผู้ชมได้รับข้อเท็จจริงจากทุกๆ ด้าน
- ในเรื่องของสัดส่วนพื้นที่ในข่าว ของแหล่งข่าวฝ่ายต่างๆ ควรมีการให้สัดส่วนพื้นที่ข่าวแก่แหล่งข่าวฝ่ายต่างๆ โดยเท่าเทียมและเป็นธรรมให้มากขึ้นโดยเฉพาะข่าวที่มีปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกลุ่มต่างๆ ในสังคม

ส่วนที่ 2

รายละเอียดโครงการรอบที่ 2

การทำงานรอบที่ 2 ของ “โครงการศึกษาและเฝ้าระวังสื่อเพื่อสุขภาพของสังคม” (Media Monitor) เรื่อง “ภาพตัวแทนและความสมดุลในรายการข่าวทางสถานีโทรทัศน์กับบทบาทในการสร้าง **ความสมานฉันท์** ในสังคมไทย” ศึกษาจากรายการข่าวภาคค่ำทุกวันจันทร์ - อาทิตย์ ในช่วงเวลาประมาณ 18.00 – 20.00 น. ทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี (ช่อง 3, 5, 7, 9, 11 และ itv) เดือนกันยายน 2548 โดยมีรายละเอียดและที่มาของการศึกษาดังนี้

2.1 ที่มาของการศึกษา

“ความสมานฉันท์ในสังคมเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับความสงบสุข ซึ่งถ้าปัญหาใดนำไปสู่ความขัดแย้งในสังคมอย่างรุนแรง ก็จะกระทบการพัฒนาในทุกๆ มิติ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านสังคม การเมือง ความมั่นคง หรือเศรษฐกิจ ทุกสังคมต้องการความสงบสันติสุข ไซ่ว่าสังคมที่สันติสุขนั้นไม่มีปัญหาอะไรเลย แต่สังคมที่มีความสงบสันติสุขนั้นสามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ลุล่วงโดยความปรองดองสมานฉันท์ ไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา สมาชิกสังคมร่วมแรงร่วมใจในการแก้ไขปัญหโดยมิพักต้องคำนึงว่าเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของใคร มีความบริสุทธิ์ใจที่จะช่วยกัน เช่นนี้สังคมก็ดำรงความสันติสุขไว้ได้ แม้ความหลากหลายของคนกลุ่มต่างๆ ทั้งมิติเชื้อชาติ ศาสนา ชนชั้น วัฒนธรรม สีผิว ก็ไม่เป็นอุปสรรคแต่อย่างใด แต่เมื่อใดก็ตามที่ปัญหาและความขัดแย้งนั้นไม่สามารถยุติลงได้ การหาแนวทางเพื่อการปรองดอง เพื่อ “**ความสมานฉันท์**” เพื่อสร้างความสามัคคีก็จำเป็นยิ่งสำหรับการจัดปัญหาเหล่านั้นให้ลดความรุนแรงและสิ้นสุดลงได้ด้วยดี

ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ชี้ให้เห็นความสำคัญของการสร้างและรักษาความสมานฉันท์ระหว่างกลุ่มชนที่มีความแตกต่างกันทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และเชื้อชาติศาสนา ถ้าขาดความสมานฉันท์จนเกิดปัญหาที่บ้านปลายออกไป ก็ต้องใช้ความพยายามอย่างใหญ่หลวง และระยะเวลาอันยาวนานกว่าจะสามารถนำความสงบสุขกลับมาได้อย่างยั่งยืน

นอกจากปัญหาความขัดแย้งที่มาจากความแตกต่างกันทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และเชื้อชาติศาสนา เช่นในกรณีของภาคใต้ตอนล่างแล้ว ก็ยังมีปัญหาอีกหลายๆ ด้าน ซึ่งอาจจะเป็นพื้นฐานของความขัดแย้งกันในสังคมอย่างรุนแรงได้ ถึงแม้ว่าในอดีตที่ผ่านมา และในปัจจุบัน ปัญหาต่างๆ ยังไม่ได้ก่อให้เกิดความขัดแย้งอย่างรุนแรง และประเทศไทยยังสามารถบริหารจัดการปัญหาต่างๆ ได้ในระดับที่ดีพอสมควรก็ตาม ปัญหาเหล่านี้รวมถึง ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม ปัญหาการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และปัญหาความขัดแย้งทางด้านแรงงาน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การที่ยังสามารถดูแลไม่ให้เกิดปัญหาเหล่านี้บานปลายกลายเป็นความขัดแย้งในสังคมอย่างรุนแรง ไม่ได้หมายความว่าปัญหาเหล่านี้จะไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งที่รุนแรงในอนาคต สถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ก็น่าจะเป็นอุทกกรรมที่ดีในเรื่องนี้ สมควรหยิบยกปัญหาหลักๆ ขึ้นมาพิจารณา เพื่อสร้างความเข้าใจให้มากขึ้น และป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาเหล่านี้กลายเป็นชนวนนำไปสู่ความขัดแย้งทางสังคมที่รุนแรงในอนาคต

ในฐานะที่ “**สื่อมวลชน**” เป็นสถาบันทางสังคมหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญ แม้เบื้องต้นหน้าที่ของสื่ออาจเพื่อแจ้งข่าวสาร ให้ความรู้ ให้ความบันเทิง หรือสืบทอดวัฒนธรรมของสังคม แต่หน้าที่หนึ่งที่สำคัญในฐานะ “สื่อมวลชน” คือการเป็นพื้นที่สาธารณะเพื่อนำเสนอเรื่องราวของคนกลุ่มต่างๆ ในสังคม และเพื่อให้คนกลุ่มต่าง ๆ ได้แสดงออกซึ่งความคิด ความเห็น ความต้องการ โดยผลที่พึงคาดหวังได้จากการทำงานของสื่อมวลชน คือ สุขภาวะ ความเข้าใจ ความสามัคคี ในการใช้ชีวิตร่วมกันในสังคม

“**รายการข่าวโทรทัศน์**” เป็นพื้นที่สาธารณะหนึ่งที่มีความสำคัญในสังคม เพราะเป็นพื้นที่ที่สมาชิกอันหลากหลายของสังคมได้รับรู้เรื่องราวข่าวสาร เหตุการณ์ที่มีความสำคัญ ความใกล้ชิด และมีผลกระทบต่อชีวิตของตนเอง รายการข่าวโทรทัศน์จึง

เปรียบเป็นกระจกสะท้อนเรื่องราวปัญหาของคนกลุ่มต่างๆ ผลประโยชน์ ความขัดแย้ง โดยเฉพาะในเรื่องราวสาธารณะเกี่ยวกับบ้านเมืองเพื่อแก้ปัญหา รายงานข้อเท็จจริง สืบสวนข้อมูลเชิงลึก เรื่องราวที่ประชาชนควรรู้ ความจริงที่ผู้มีอำนาจในสังคมไม่ยอมเปิดเผย ปัญหาทุจริตของข้าราชการนักการเมือง การบริหารงานบ้านเมืองที่มีผลกระทบต่อประชาชน ชาวภัยพิบัติ อุบัติเหตุอาชญากรรม ภัยสังคม ฯลฯ เหล่านี้ล้วนเป็นเรื่องราวที่มีความสำคัญต่อประชาชนอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในยามที่ประเทศชาติประสบกับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งระหว่างคนกลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้

เพื่อศึกษาบทบาทของสื่อโทรทัศน์ในการสร้างสังคมสมานฉันท์ “โครงการศึกษาและเฝ้าระวังสื่อ” (Media Monitor) ภายใต้การสนับสนุนจาก “มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ” (มสช.) โดยแผนงานพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี และ “สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ” (สสส.) จึงกำหนดการศึกษารอบที่ 2 เป็นเรื่อง **“ภาพตัวแทนและความสมดุลในรายการข่าวโทรทัศน์กับบทบาทในการสร้างความสมานฉันท์ในสังคมไทย”** โดยจำกัดการศึกษาเฉพาะเหตุการณ์ข่าวในช่วงเดือนกันยายน พ.ศ. 2548

2.2 วัตถุประสงค์

การศึกษาและเฝ้าระวังสื่อโครงการรอบที่ 2 เรื่อง **“ภาพตัวแทนและความสมดุลในรายการข่าวทางสถานีโทรทัศน์กับบทบาทในการสร้างความสมานฉันท์ในสังคมไทย”** มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารายการข่าวโทรทัศน์ภาคค่ำ ในประเด็นเรื่อง “ความสมดุล”, “ภาพตัวแทน”, และ “แนวทางในการสร้างความสมานฉันท์” ในสังคมไทย

วัตถุประสงค์ในการศึกษารอบที่ 2 รายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์ 1 เพื่อศึกษาวิเคราะห์การรายงานข่าวในรายการข่าวโทรทัศน์ภาคค่ำ ในประเด็น ความสมดุลในการรายงานข่าว ความเป็นธรรม ความเป็นกลาง การใช้ภาษา ภาพ และการสะท้อนภาพตัวแทนของกลุ่มคนต่าง ในเชิง บทบาท สถานภาพ อาชีพ ศาสนา เชื้อชาติ หรือชนชั้นของคน หรือแหล่งข่าวที่ถูกนำเสนอว่า สื่อมีกระบวนการนำเสนอภาพตัวแทนเหล่านั้นอย่างไร เช่นไร และภาพตัวแทนใดที่เป็นคู่ขัดแย้งกัน

วัตถุประสงค์ 2 เพื่อศึกษาวิเคราะห์บทบาทสื่อในการรายงานข่าวเพื่อสร้างความสมานฉันท์ในสังคมไทยผ่านรายการข่าวภาคค่ำทางสถานีโทรทัศน์ 6 ช่องตลอดเดือนกันยายน 2548

2.3 แนวคิดในการศึกษา

1. แนวคิดเรื่อง “ความเป็นสมดุล ความเป็นธรรมและความเป็นกลางของข่าว”
2. แนวคิดเรื่อง “ภาพตัวแทน”
3. แนวคิดเรื่อง “ความสมานฉันท์ในสังคม”

1. แนวคิดเรื่อง “ความเป็นสมดุล ความเป็นธรรมและความเป็นกลางของข่าว”

1.1 แนวคิดเรื่อง ความเป็นสมดุลและความเป็นธรรม (Balance and Fairness)

รศ. พิเศษฐ์ ขวาลาวัช¹ อธิบายแนวคิดเรื่องความเป็นสมดุล และความเป็นธรรมเอาไว้ว่า

“ข่าวนั้นจะต้องมีความจริงที่สามารถอธิบายที่มาอันเป็นไปของข้อเท็จจริงเหล่านั้นอย่างลึกซึ้ง มีลักษณะที่มี
ความหมายรอบด้าน

ดังนั้นวิธีการเสนอข่าวจะต้องคำนึงว่า ผู้ที่ไม่อยู่ในเหตุการณ์สามารถมองเห็นหรือเข้าใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทุกๆ
ด้าน เหมือนกับได้อยู่ในเหตุการณ์นั้นเสียเองด้วยการสัมภาษณ์บุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ”

นอกจากนี้ **รศ. ฉอาน วุฒิกรมรรักษ์**² ยังอธิบายเรื่องความเป็นสมดุลและเป็นธรรมเพิ่มเติมว่า

ความเป็นสมดุลและเที่ยงธรรม (Balance and Fairness) หมายถึงข่าวที่นำเสนอขึ้นต้องให้ความเป็นธรรมแก่คู่กรณีที่มีความขัดแย้งกันโดยนำเสนอประเด็นสำคัญที่ทั้งสองฝ่ายแสดงความคิดเห็นมาในลักษณะที่สมดุลกัน เช่น บุคคลใดหรือกลุ่มใดถูก
ผู้สื่อข่าววิพากษ์วิจารณ์พฤติกรรมหรือความคิดเห็นจะต้องให้โอกาสแก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลนั้นได้โต้แย้งหรือชี้แจงข้อกล่าวหาหรือ
ข้อเท็จจริงด้วย

แนวคิดนี้ **อาจารย์มาลี บุญศิริพันธ์**³ อธิบายรายละเอียดว่า ความเป็นสมดุล (Balance) คือการรายงานข่าวที่ควรให้ความ
เสมอภาคในการเสนอข้อเท็จจริงทุกด้าน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเหตุการณ์ได้ถูกต้อง ให้ความเป็นธรรมแก่บุคคลในข่าว ในกรณีที่เสนอ
ข่าวที่มีความขัดแย้ง ควรเปิดโอกาสให้ทั้งสองฝ่ายได้แสดงความคิดเห็นและรายงานสู่สายตาผู้อ่าน (หรือผู้ชม) อย่างเท่า
เทียมกัน ความเป็นสมดุลมิได้หมายถึงการรายงานสิ่งปลุกย่อยทุกสิ่งทุกอย่าง แต่หมายถึงการให้ข้อมูลที่สำคัญเป็นธรรมพอที่ผู้อ่าน
(ผู้ชม) สามารถจะใช้ดุลยพินิจได้อย่างถูกต้อง

1.2 แนวคิดเรื่องความเป็นกลางของข่าว (Objectivity)

มาลี บุญศิริพันธ์ กล่าวว่า ความเป็นกลาง (Objectivity) หมายถึง การนำเสนอข่าวอย่างตรงไปตรงมาตามข้อเท็จจริง
โดยปราศจากอคติ ความลำเอียง การสอดแทรกอารมณ์ และความคิดเห็นส่วนตัว การซ่อนเร้น การแต่งเติมข้อเท็จจริง หรือการให้
อิทธิพลภายนอกเข้ามามีส่วนในการรายงานข่าว

ทั้งนี้การรายงานข่าวอย่างตรงไปตรงมา (Objective Report) เป็นวิธีการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ที่จะให้ภาพที่
แท้จริงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ถือว่าเป็นการสร้างความยุติธรรมในการนำเสนอข่าว

โดนัลด์ แมคโดนัลด์ (Donald McDonald, 1975) ได้กล่าวถึงการรายงานข่าวแบบตรงไปตรงมาว่าเป็นสิ่งเป็นไปได้ยาก
เพราะนักหนังสือพิมพ์ในฐานะมนุษย์ปุถุชนคนหนึ่ง จะสามารถจำลองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทุกบททุกตอนอย่างไม่มีอารมณ์ ผลาด
และไม่ได้เสริมใส่บางส่วนของที่เป็นอัตวิสัย (Subjective) ได้อย่างไร เขาได้ยกตัวอย่างการนำเสนอข่าวสงครามเวียดนามของผู้สื่อข่าว

¹ ร.ศ. พิเศษฐ์ ขวาลาวัช และคณะ, วิ่งไปกับข่าว ก้าวไปกับโลก, พิมพ์ครั้งที่ 4 2546 สำนักพิมพ์อินฟอร์มีเดีย บู้คส์ หน้า 27-28

² ร.ศ. ฉอาน วุฒิกรมรรักษ์, หลักการรายงานข่าว, พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. 2536 หน้า 18

³ มาลี บุญศิริพันธ์, หลักการทำหนังสือพิมพ์เบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ 3, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประกายพรึก 2534

อเมริกัน พบว่าเชื้อชาติเป็นแรงผลักดันให้นักข่าวรายงานเหตุการณ์สงครามเวียดนาม โดยอาศัยค่านิยมพื้นฐานของตน รวมทั้งประสบการณ์ส่วนตัวในการมองเหตุการณ์ ซึ่งทำให้ได้ภาพของสงครามอย่างไม่บริสุทธิยุติธรรม

การใช้ภาษา ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ที่เป็นเครื่องสะท้อนความเป็นกลางได้เช่นกัน กล่าวคือการใช้คำคุณศัพท์บางคำอาจทำให้ข้อเท็จจริงกลายเป็นอคติ คำคุณศัพท์ที่ใช้บรรยายลักษณะมักเป็นคำอัตวิสัย กล่าวคือ ผู้รายงานข่าวมักใช้คำคุณศัพท์บรรยายภาพบุคคล สถานที่ สิ่งของ ตลอดจนเหตุการณ์โดยไม่ทันตระหนักว่าคำเหล่านี้มีส่วนในการทำลายความเป็นกลางของข่าว และยังสะท้อนให้เห็นความคิดเห็นของตัวผู้รายงานเองปรากฏในข่าวอย่างชัดเจน เช่น “ผู้ชมที่กระตือรือร้น”

Robert H. Bohle (1987) ทำวิจัยเรื่อง Negativism News Selection Predictor พบว่า ข่าวในเชิงลบจะถูกคัดเลือกโดยหนังสือพิมพ์มากกว่าลักษณะอื่น เพราะความเป็นลบจะให้คุณค่าในรายละเอียดมากกว่า มีความคลุมเครือน้อยกว่า และถ้าในสิ่งแวดล้อมเดียวกันความเป็นลบจะถูกสังเกตและจดจำได้ดีกว่าและช่วงเวลาที่เราเฝ้ารับของผู้สื่อข่าว ความเป็นลบจะง่ายต่อการทำข่าวเพราะสังเกตเห็นง่ายและมีความชัดเจนมากกว่าความเป็นบวกในข่าว นอกจากนั้นเมื่อผู้สื่อข่าวต้องเลือกข่าวส่วนที่เป็นลบและส่วนที่เป็นบวกในเรื่องเดียวกัน เขาจะเลือกเสนอส่วนที่เป็นลบมากกว่าแม้ว่า ข่าวจะมีคุณค่าข่าวเท่ากัน โดยได้สรุปเป็นข้อสังเกตเกี่ยวกับข่าวในเชิงลบ ดังต่อไปนี้

1. ข่าวในเชิงลบมักมีความถี่ในการถูกคัดเลือก นำเสนอทางหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์และวิทยุมากกว่าข่าวในเชิงบวก
2. ข่าวในเชิงลบมองเห็นได้ง่ายและถ้าผู้อ่านข่าวได้อ่านข่าวที่มีเหตุการณ์คลุมเครือไม่ชัดเจนว่าเป็นข่าวในเชิงลบหรือในเชิงบวก ผู้อ่านจะตัดสินใจว่าเป็นข่าวในเชิงลบมากกว่า
3. ข่าวในเชิงลบจะสอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นและสามารถตอบสนองของความต้องการข่าวในเชิงลบในตัวผู้อ่านได้
4. ข่าวในเชิงลบมักเป็นข่าวที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิดมากกว่าข่าวในเชิงบวก ทั้งในด้านความรู้สึกต่อเหตุการณ์ที่ไม่ค่อยปรากฏในข่าวเท่าใด อีกทั้งข่าวในเชิงลบไม่สามารถคาดการณ์ได้จึงทำให้ข่าวในเชิงลบถูกเข้าใจว่าเป็นเอกลักษณ์ความเป็นข่าวมากกว่า

บุญรักษ์ บุญยะเขตมมาลา นักวิชาการด้านสื่อสารมวลชน ได้เคยแสดงทัศนะเรื่องสื่อสารมวลชนไทยกับความเป็นกลางในการรายงานข่าวสงครามอ่าวเปอร์เซียไว้ที่น่าสนใจว่า

“หลังจากสงครามเราได้เรียนรู้กันเสียที่ว่าสื่อมวลชน ทั้งของต่างชาติและในชาติ ยังคงอยู่ห่างไกลจากอุดมคติแห่งความเป็นกลางมากในการรายงานข่าว ทั้งนี้ในบางส่วนหนึ่งคงเป็นเพราะว่าสื่อมวลชนปฏิบัติงานอยู่ท่ามกลางแรงกดดันมากมาย เช่นลัทธิชาตินิยมและพลังของสงครามจิตวิทยา ทว่าอีกส่วนหนึ่งก็อาจจะเนื่องมาจากความบกพร่องของสื่อมวลชนเอง รวมทั้งความปรารถนาในผลกำไรอย่างไม่ดูตาม้าตาเรือโดยประจบกับความไม่พร้อมในการสร้างสรรค์คุณภาพอย่างจริงจัง”

พร้อมกับวิพากษ์บทบาทของสื่อมวลชนไทยว่า “ทำงานกันอย่างง่าย ๆ เกินไป นำวัตถุดิบต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างมากมายในแต่ละวัน มานำเสนอเรื่อย ๆ ราวกับว่า “ไม่รู้สีกตัว” เท่าไรนักที่กำลังทำอะไรอยู่ ไม่ทำงานหนักเท่าที่ควรในด้านการเสนอการวิเคราะห์ที่รอบรู้จากมุมมองที่อิสระยิ่งไปกว่านั้น ในคราวใดที่มีความพยายามในทำนองการวิเคราะห์ขึ้นมา ก็มักจะมีท่าทีในทางที่แสดงอคติกับฝ่ายอีกโดยไม่จำเป็น ซึ่งเท่ากับเป็นการชักชวนผู้รับสารให้ถือฝักถือฝ่าย แทนที่จะเน้นคุณค่าทางการศึกษา ที่จะเป็นคุณูปการแก่การเรียนรู้เกี่ยวกับรากเหง้า พัฒนาการและแนวทางในการแก้ไขปัญหาระหว่างประเทศ ทั้งนี้สื่อมวลชนคงลืมไปแล้วหรือว่า “ผู้รับสาร” เป็นคนนอก ยิ่งไปกว่านั้น พวกเขาจะไม่ได้ไตร่ตรองเลยว่าด้วยท่าทีที่ไม่เป็นกลางนั้นจะทำให้ประชาชนผู้รับสารเร้าร้อน ซึ่งไม่เป็นประโยชน์อะไรทั้งสิ้นกับสันติภาพ”

กล่าวกันว่าภาวะที่จะทำให้สื่อมวลชนขาดความเป็นกลางมักจะเป็นเหตุการณ์เกี่ยวกับสงคราม ความขัดแย้ง หรือเหตุการณ์ใดที่สื่อมวลชนในชาติมีความจำเป็นต้องทำเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อประเทศชาติ เช่นหากประเทศอยู่ในภาวะสงคราม สื่อมวลชนย่อมต้องมีส่วนช่วยให้ชาติอยู่รอดปลอดภัย จึงไม่สามารถรายงานข่าวที่เป็นจริงหรือเป็นกลางได้ในบางเรื่องที่จะส่งผลกระทบต่อชาติเป็นต้น อย่างไรก็ตามก็ยังมีอีกหลายปัจจัยที่ทำให้สื่อมวลชนเบี่ยงเบนจากความเป็นกลางได้เช่นกัน

2. แนวคิดเรื่องภาพตัวแทน⁴

Richard Dyer ได้อธิบายความหมายของ Representation ไว้ว่าเป็นส่วนประกอบสำคัญของภาษาในสื่อที่มีระเบียบแบบแผน เพื่อใช้ในการเสนอภาพของโลกสู่ผู้รับสาร และเป็นเครื่องมือที่แสดงถึงภาพลักษณะหรือเสนอภาพของคนกลุ่มในสังคมแบบ ภาพสรุปเหมารวม (Stereotype)

เราสร้างความหมายกับสิ่งต่างๆ โดยให้ภาพที่เป็นตัวแทนสำหรับสิ่งเหล่านั้น สมาชิกของวัฒนธรรมเดียวกันมักจะมี ความคิด การรับรู้แนวคิด และภาพในใจที่ทำให้พวกเขาคิดและรู้สึกเกี่ยวกับโลกและการตีความโลก โดยผ่านรหัสวัฒนธรรม (cultural codes) ร่วมกันซึ่งความคิดและความรู้สึกของพวกเขา ก็คือ ระบบแห่งภาพตัวแทน (system of representation) ที่ อารมณ์แนวคิดและภาพในใจจะถูกแสดงเป็นภาพตัวแทนออกมา

Stuart Hall ได้กล่าวไว้ว่า Representation เป็นผลผลิตแห่งความหมายของภาพในใจเราโดยผ่านภาษา นอกจากนี้ยังเป็นตัวเชื่อมระหว่างแนวคิด สัญลักษณ์ และภาษาที่ทำให้เราให้ความหมายกับสิ่งต่างๆ ในโลกแห่งความจริงได้ ทั้งสิ่งของ ผู้คน เหตุการณ์ ความคิดที่เป็นนามธรรม

ซึ่งกระบวนการให้ความหมายในวัฒนธรรม คือ ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ (things) แนวคิด (concepts) และ สัญลักษณ์ (signs) ซึ่งถือเป็นหัวใจหลักของการให้ความหมายในภาษา กระบวนการที่เชื่อมทั้ง 3 สิ่งเข้าไว้ด้วยกันเรียกเราเรียกว่า "Representation"

วิลาลินี พิพิธกุล กล่าวว่า ภาพตัวแทน (Representation) คือผลผลิตของความหมายในกระบวนการคิด ความรู้ ความรู้สึก อุดมการณ์ของเราผ่านการสื่อสาร โดยเป็นการเชื่อมโยงความคิดเข้ากับโลกแห่งความจริงแห่งความเป็นจริงหรือโลกแห่งจินตนาการ การร่วมวัฒนธรรมเดียวกันทำให้เราได้รับความหมายจากภาพตัวแทนเหมือนกัน นอกจากนั้น การที่ภาพตัวแทนมีความหมาย ก็เพราะมีความสอดคล้องกับบรรทัดฐานและคุณค่าที่คงอยู่แล้วในวัฒนธรรมนั้น

ทั้งนี้การเป็นภาพตัวแทน ไม่ใช่เป็นเพียงภาพสะท้อนของสิ่งที่มีอยู่ในโลกของความเป็นไปได้เท่านั้นการเน้นหนักเรื่องการสร้างตัวตนที่ไม่ใช่การค้นพบใหม่ของการเป็นตัวตนพื้นฐานและไม่ใช่ ตัวตนภายนอก แต่จะอยู่ในรูปของ "ตัวแทน" เช่นเดียวกับ ภาพยนตร์ที่ไม่ใช่กระจกสะท้อนทุกอย่างที่มี แต่จะเลือกเอาบางอย่างไว้ในรูปแบบของ "ตัวแทน" ซึ่งสามารถบอกถึงสิ่งใหม่หรือเป็นการต่อยอดสิ่งเก่า

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์ (Image)

ภาพที่ผู้อ่านเข้าใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากหน้าหนังสือพิมพ์ อาจไม่ใช่คุณสมบัติที่แท้จริงของสิ่งนั้น หรือคนนั้นก็ใช่ แต่เป็นคุณสมบัติที่หนังสือพิมพ์สร้างขึ้นมาจากทัศนคติเบื้องหลังบางประการ ภาพที่เกิดขึ้นในใจของผู้อ่าน ไม่ว่าจะว่าคุณสมบัติที่เป็นจริงของสิ่งถูกกล่าวถึงหรือไม่ เรียกกันโดยทั่วไปว่า "ภาพลักษณ์"

⁴ เจริญวิทย์ จิตติวรารักษ์ "การสร้างสรรสนเทศและภาพตัวแทนของชายรักชายในเว็บไซต์ไทย" วิทยานิพนธ์ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544 หน้า /28-30

ภาพลักษณ์ หมายถึง ภาพที่เกิดขึ้นในใจ ซึ่งบุคคลมีความรู้สึกนึกคิดต่อองค์กร หรือสถาบัน ภาพในใจดังกล่าว อาจจะได้มาจากทั้งประสบการณ์โดยตรง และประสบการณ์ทางอ้อมของตัวเอง เช่น ได้ พบประสบมาด้วยตนเอง หรือได้ยินได้ฟังมาจากคำบอกเล่าของผู้อื่น หรือจากกิตติศัพท์คำเล่าลือ เป็นต้น

ภาพลักษณ์จึงเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในระบบความคิด คนเราไม่ได้มีเพียงประสบการณ์โดยตรงต่อโลกรอบตัว เช่น การสัมผัส ลิ้มรส ดมกลิ่น ได้ยินและได้เห็นด้วยตาตนเองเท่านั้น แต่เรายังมีประสบการณ์ทางอ้อมอื่น ๆ ด้วย ซึ่งประสบการณ์เหล่านี้ ต้องอาศัยการตีความและให้ความหมายแก่ตนเอง ภาพลักษณ์จึงเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการตีความ

ภาพลักษณ์เป็นความโน้มเอียง แต่เป็นความโน้มเอียงที่จะนำไปสู่การรับรู้และตีความสิ่งเร้า ถ้าทัศนคติเป็นความโน้มเอียงที่จะนำไปสู่พฤติกรรมที่มองเห็นได้ ภาพลักษณ์ก็จะเป็นความโน้มเอียงที่จะนำไปสู่การรับรู้และตีความ ซึ่งเป็นกระบวนการในระดับความรู้สึกและความคิด ซึ่งไม่สามารถมองเห็นได้

2.2 สื่อมวลชนกับการสร้างภาพลักษณ์

เนื่องจากภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่เกิดจากการที่คนเรารับรู้สิ่งต่าง ๆ ทั้งจากประสบการณ์ตรงและอ้อม สื่อมวลชนเป็นประสบการณ์ทางอ้อมของประชาชน หนังสือพิมพ์จึงสร้างภาพลักษณ์ของสิ่งต่าง ๆ ให้กับประชาชน หนังสือพิมพ์ยังมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้อ่าน ให้มีอคติและลำเอียงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และมีอิทธิพลกำหนดให้ผู้อ่านเห็นว่าประเด็นข่าวใดข่าวหนึ่ง มีความสำคัญมากกว่าประเด็นข่าวอื่น ๆ ได้

สื่อมวลชนยังมีอิทธิพลต่อการสร้างภาพพจน์รวม (Public Image) ให้เกิดขึ้นกับผู้รับสื่อด้วย ดังนั้น หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยจึงเป็นแหล่งประสบการณ์ที่สำคัญแหล่งหนึ่งของผู้อ่าน ในการรับรู้ภาพลักษณ์และต่อยอดภาพแบบฉบับของชนกลุ่มน้อย ในกรณีที่ประชาชนทั่วไปไม่มีโอกาสได้พบปะและรู้จักกับชนกลุ่มน้อยเป็นประสบการณ์ตรง

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ในลักษณะภาพแบบตายตัว (Stereotype)

ภาพลักษณ์ที่ถูกสร้างขึ้นและต่อยอดบ่อยครั้งเข้า จนบุคคลที่ถูกกล่าวถึงในสื่อมวลชน มีคุณสมบัติหรือลักษณะแบบใดแบบหนึ่งในสายตาผู้อ่าน เช่น ชาวยิวเป็นชนชาติที่ขี้เหนียว คนญี่ปุ่นขยันหรือคนลาวโง่และขี้เกียจ จนทำให้ผู้อ่านเชื่อและจัดคนกลุ่มนั้นให้มีลักษณะเช่นนั้นเสมอไป กระบวนการตัดสินใจเช่นนี้เรียกว่า แบบฉบับ (Stereotype)

หากสื่อมวลชนสร้างความเป็นจริงเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อย จนเกิดภาพในใจผู้อ่าน เมื่อภาพลักษณ์เดิม ๆ ถูกต่อยอดบ่อยเข้า ผู้บริโภคสื่อก็ย่อมมีแบบฉบับ หรือคุณลักษณะบางประการของชนกลุ่มน้อยอยู่ในใจไปโดยปริยาย

แบบฉบับ ก็คือความเชื่อ ความคาดหวังล่วงหน้า ซึ่งคน ๆ หนึ่งจะคิด รู้สึก และประพฤติปฏิบัติ แบบฉบับทำให้เราคาดเดาถึงบางสิ่งบางอย่างที่เราเพิ่งจะได้พบ โดยนำไปเปรียบเทียบกับสิ่งที่เหมือนกันกับที่เราเคยพบมาก่อน หากมีคนบอกเราว่าเขาเป็นพระสงฆ์หรือโสเภณีที่เราจัดกลุ่มไว้ในหัวสมองของเราก่อนหน้านี้แล้ว เรามักไม่ใคร่ได้ตรวจสอบให้รู้แน่ชัดว่าลักษณะนิสัยของกลุ่มที่เราสรุปไว้นั้น ถูกต้องตรงกับสมาชิกของกลุ่มที่เราได้พบหรือเปล่า ซึ่งในความเป็นจริง บ่อยครั้งที่พบว่า “แบบฉบับ” ที่มีอยู่ในใจของเรานั้นคลาดเคลื่อน

แบบฉบับไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยง่าย ยิ่งเรามีข้อมูลตอนที่สร้างแบบฉบับของสิ่งหนึ่งอยู่น้อยเท่าไร มันทันทีก็มีอิทธิพลสูงกว่าข้อมูลที่ได้มาภายหลังมากเท่านั้น ซึ่งอิทธิพลนี้เรียกว่า Prior-Entry Effect อีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้แบบฉบับเปลี่ยนแปลงยาก เป็นเพราะแบบฉบับเดิมนั้นได้รับการต่อยอดให้แน่นไปบ่อยครั้ง และเหตุผลสุดท้ายก็คือ เรามีแนวโน้มที่จะเลือกรับข้อมูลที่ต่อยอดหรือสอดคล้องกับแบบฉบับเดิมในใจของเราและมักจะขจัดข้อมูลที่ไม่สอดคล้องกับความรู้เดิม

Henry L. Roediger และคณะ (1984) ได้อธิบายเรื่องนี้ไว้ว่า มนุษย์สร้างภาพประทับของผู้อื่นไว้ในใจได้หลายวิธี ไม่ว่าจะ เป็น สีมิว เพศ อายุ ความมีเสน่ห์ หรือเสื้อผ้า และส่วนมากเป็นภาพที่เกิดขึ้นเมื่อแรกเห็น ภาพของผู้อื่นที่เห็นอย่างชัดเจนมักจะก่อให้เกิดการตัดสินใจคนนั้นในทันที และคนส่วนมาก มักจะตัดสินผู้อื่นบนพื้นฐานของ “แบบฉบับทางวัฒนธรรม” (Cultural

Stereotype) มากกว่าจะตัดสินจากบุคคลที่ได้พบ ซึ่ง “แบบฉบับ” หมายถึง ความเชื่อที่ว่า สมาชิกทุกคนในกลุ่ม จะมีลักษณะนิสัยคล้ายคลึงกันหมด ซึ่งการด่วนตัดสินใจเช่นนี้เป็นสิ่งที่ผิด

“แบบฉบับ” ถือเป็นอคติ (Prejudice) ประการหนึ่ง จากทฤษฎีจิตวิทยาสังคม เชื่อว่าแบบฉบับนั้นเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ จึงย่อมสามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยผ่านการเรียนรู้ การขจัดอคติ ทำได้ด้วยการให้เขาได้เรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ ๆ เช่นชาวอเมริกันในช่วงอายุ 60 เศษจำนวนมาก ที่เคยผ่านประสบการณ์สู้รบกับชาวเยอรมันและญี่ปุ่นในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ครั้งหนึ่ง พวกเขาเคยมีทัศนคติที่เลวร้ายอย่างยิ่ง ต่อชาวอเมริกันที่สืบเชื้อสายมาจากญี่ปุ่นหรือเยอรมัน แต่กลับมองชาวรัสเซียว่าเป็นพันธมิตร แต่ในปัจจุบัน สถานการณ์ทางการเมืองได้พลิกผันไป ศัตรูในอดีตกลับกลายเป็นพันธมิตร ทัศนคติของชาวอเมริกันขรากลุ่มนี้จึงเปลี่ยนแปลงไปจากหน้ามือเป็นหลังมือ เนื่องเพราะการเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ซึ่งมีส่วนสัมพันธ์กับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศนั่นเอง

2.4 สื่อมวลชนกับการสร้างแบบฉบับ

เมื่อแบบฉบับคือการตัดสินลักษณะหรือนิสัยของคนคนหนึ่ง ตามความเชื่อที่มีต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ในหัวสมองของเรา ดังนั้น “แบบฉบับ” ก็จะกลายมาเป็นบรรทัดฐานทางสังคมที่ใช้ในการอธิบายลักษณะของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

เราให้ความสนใจต่อสื่อมวลชน ในฐานะที่เป็นแหล่งบ่อนข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นจริงในสังคม หรือการสร้างความเป็นจริงในสังคม เพราะสื่อมวลชนสามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารได้ในวงกว้าง ดังนั้นสื่อมวลชนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ หรือหนังสือพิมพ์ ก็จะเป็นผู้สร้าง “ความเป็นจริงในสังคม” รวมทั้ง “แบบฉบับทางสังคม” ให้ผู้รับสื่อได้รับรู้ไปด้วย

ข้อมูลข่าวสารที่ปรากฏอยู่ในจอโทรทัศน์ เป็นข้อมูลผ่านการปรุงแต่งและคัดเลือกมาแล้วเข้าใจง่าย และมักนำเสนอข่าวคราวหรือข้อเท็จจริงในรูปของการสรุป ทำให้ผู้อ่านได้ข้อสรุปเบื้องต้นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และบังเกิดภาพของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หนังสือพิมพ์เองก็มีคุณสมบัติเช่นเดียวกันกับโทรทัศน์

ส่วนทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Albert Bandura ก็กล่าวไว้ว่า คนเราเรียนรู้พฤติกรรมและความเชื่อได้จากการสังเกต โดยเฉพาะเมื่อพฤติกรรมและความเชื่อถูกตอกย้ำบ่อยครั้ง ปรากฏในรูปแบบที่ง่ายต่อความเข้าใจ และได้รับการกระตุ้นส่งเสริม และเนื่องจากข้อเท็จจริงจำนวนมากายที่ปรากฏอยู่ในสื่อมวลชน มีลักษณะสอดคล้องกับคุณสมบัติดังนี้ จึงอาจกล่าวได้ว่า ผู้รับสารจะเรียนรู้หรือรับเอาข้อเท็จจริงจากสื่อมวลชนเข้าไป และในที่สุดข้อเท็จจริงดังกล่าวก็จะกลายเป็นความเชื่อและพฤติกรรม (จิตราภรณ์ วันสพงศ์, อ้างแล้ว)

นอกจากนี้ หากคำนึงถึง **บทบาทการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน ชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี**⁵ เสนอบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนที่สอดคล้องกับแนวคิดประชาสังคม ว่า

1. แสดงบทบาทในฐานะสื่อของประชาชนมากขึ้น ได้แก่ เลือกข่าวที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนมานำเสนอมากขึ้น ควบคู่ไปกับข่าวกระแสหลักที่ประชาชนสนใจ
2. แสดงบทบาทในการเข้าไปมีส่วนร่วมกระตุ้นให้เกิดกระบวนการประชาสังคม เช่นสร้างความตระหนักในพลังของประชาชนและชุมชน โดยใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือหลักในการสร้างกระแส “ประชาสังคม
3. ยึดหลักการเป็น “กระจก” สะท้อนความเป็นไปในสังคม ทำหน้าที่เสนอข้อวิพากษ์วิจารณ์หรือข้อถกเถียงถึงข้อดีข้อเสียของกระบวนการ “ประชาสังคม” ว่ามีฐานะเป็นทางออกของสังคมไทยจริงหรือไม่ โดยสื่อมวลชนทำหน้าที่กระตุ้นให้ “ประชาสังคม” กลายเป็น “กระแส” โดยทางอ้อม ทำให้ประชาชนผู้บริโภคข่าวสารได้รับทราบเรื่องราวของ

⁵ อนุชาติ พวงลำลือ, บรรณาธิการ “พลเมืองไทย ณ จุดเปลี่ยนศตวรรษ” กรุงเทพฯ. สถาบันการเรียนรู้และพัฒนาประชาสังคม, 2543

กระบวนการประชาสัมพันธ์ในทุกแง่มุม แล้วสามารถนำมาตัดสินใจว่า จะร่วมสนับสนุนกระบวนการประชาสัมพันธ์หรือไม่

■ งานศึกษาในประเทศ

แม้จะพบว่าการศึกษาเรื่องอคติ ภาพตัวแทนหรือภาพสะท้อนของคนกลุ่มต่างๆ ในสังคมไทย ยังมีน้อยมากโดยเฉพาะในสื่อโทรทัศน์ เราอาจพิจารณาจากแนวคิดงานศึกษาวิจัยที่มีอยู่จากสื่ออื่นๆ เช่นหนังสือพิมพ์ได้ เช่น

ชยุตม์ เหมจักร⁶ ใช้แนวคิดเรื่องคุณภาพข่าว และแนวคิดเกี่ยวกับผู้รับสาร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของข่าวโทรทัศน์ที่มีคุณภาพในทัศนะของผู้สื่อข่าวและผู้รับสาร อันจะทำให้ทราบแนวทางที่ใช้ในการประเมินคุณภาพข่าวของคนทั้ง 2 กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับข่าวโดยตรงเก็บข้อมูลจากผู้สื่อข่าวของสถานีโทรทัศน์ ช่อง 3 ช่อง 5 ช่อง 7 ช่อง 9 และไอทีวี จำนวน 37 คน ด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึก ส่วนผู้รับสารในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล จำนวน 41 เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์กลุ่ม

ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมข่าวโทรทัศน์ที่มีคุณภาพในทัศนะของผู้สื่อข่าวและผู้รับสารสอดคล้องใกล้เคียงกันมาก คือ

1. ต้องเป็นข่าวที่มีผลกระทบและเป็นประโยชน์กับประชาชน
2. เสนอแต่ข้อเท็จจริงที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง
3. ต้องมีหลักฐานที่น่าเชื่อถือ
4. ข่าวมีความเป็นกลางและเป็นธรรม
5. มีข้อมูลครบถ้วนทั้งรอบและลึก
6. ข่าวต้องสั้นกระชับ เข้าใจง่ายและน่าสนใจชวนติดตาม

แต่ภายในกรอบความคิดที่คล้ายกัน เมื่อพิจารณาลงในรายละเอียด กลับพบว่า ทัศนะบางส่วนมีจุดเน้นหนักหรือการตีความที่แตกต่างกัน ได้แก่ เรื่องที่มีผลกระทบ ผู้รับสารให้ความสำคัญกับเรื่องที่มีผลกระทบใกล้ตัว ต่างจากผู้สื่อข่าวที่เน้นเสนอเรื่องที่กระทบคนจำนวนมาก ในส่วนข้อเท็จจริง ผู้รับสารเรียกร้องให้เสนอข้อเท็จจริงทั้งหมดอย่างตรงไปตรงมา ขณะที่ผู้สื่อข่าวยินยอมให้เสนอข้อเท็จจริงเพียงบางส่วนได้ เรื่องความถูกต้อง ผู้รับสารเห็นว่าความถูกต้องสำคัญกว่าความรวดเร็วต่างจากผู้สื่อข่าวที่ความถูกต้องมาควบคู่กับความรวดเร็ว ทั้งนี้ เป็นผลเนื่องมาจากผู้สื่อข่าวได้ปรับเปลี่ยนทัศนะหลายส่วนให้เหมาะสมกับสภาพการปฏิบัติงานจริงที่ต้องผลิตข่าวภายใต้แรงกดดันจากฝ่ายต่างๆ เช่น ด้านการเมือง ด้านธุรกิจ และทรัพยากรการผลิตข่าวที่จำกัด ดังนั้นทัศนะคุณภาพข่าวบางส่วนของผู้สื่อข่าวจึงมีลักษณะยืดหยุ่น ไม่มีตัวชี้วัดคุณภาพที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม และเปลี่ยนไปวัดคุณภาพข่าวจากการปฏิบัติงานของผู้สื่อข่าวมากกว่าจะวัดจากผลผลิตข่าว ขณะที่ทัศนะคุณภาพข่าวส่วนใหญ่ของผู้รับสารตัวชี้วัดคุณภาพข่าวมุ่งเน้นประโยชน์ที่จะได้รับจากข่าว ซึ่งต้องเห็นชัดเจนเป็นรูปธรรมจากตัวผลผลิตข่าว ตลอดจนเป็นทัศนะที่มั่นคง ไม่ค่อยเปลี่ยนแปลง เพราะผู้รับสารเป็นผู้ใช้ประโยชน์โดยตรงจากข่าว ย่อมเรียกร้องสิ่งที่มีคุณภาพมากที่สุด แม้จะเข้าใจข้อจำกัดของสื่อโทรทัศน์ และข้อจำกัดในการปฏิบัติงานของผู้สื่อข่าว

เบญจวรรณ อุบัติฉาย⁷ ศึกษาบทบาทในการสะท้อนภาพกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในสังคมไทยของหนังสือพิมพ์รายวันว่ามีกลุ่มใดบ้าง มากน้อยเพียงใด และในลักษณะใด หนังสือพิมพ์รายวันต่างฉบับกันเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ใน

⁶ ชยุตม์ เหมจักร “ข่าวโทรทัศน์ที่มีคุณภาพในทัศนะผู้สื่อข่าวและผู้รับสาร” วิทยานิพนธ์ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544

⁷ เบญจวรรณ อุบัติฉาย “การสะท้อนภาพกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในสังคมไทยของหนังสือพิมพ์รายวัน” วิทยานิพนธ์ภาคศึกษาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543

สังคมไทยแตกต่างกันหรือคล้ายคลึงกันอย่างไร และผู้บริหารชาวามีแนวทางอย่างไรในการนำเสนอเนื้อหาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในสังคมไทย เนื้อหาของเรื่องราวที่เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในสังคมไทยนี้ศึกษาจากหนังสือพิมพ์รายวันประเภทประชานิยม ได้แก่ ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ คือ มติชน

ผลการวิจัยที่สำคัญพบว่า

1. หนังสือพิมพ์รายวันมีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในสังคมไทยในรูปแบบข่าวมากกว่ารูปแบบอื่นๆ มีการนำเสนอเนื้อหาประเภทความไม่สงบในสังคม-ปัญหาสังคม-อาชญากรรม-วินาศกรรม ประเด็นเหตุการณ์ด้านร้ายเป็นส่วนใหญ่ องค์ประกอบที่เป็นคุณค่าข่าวของเนื้อหาเรื่องนี้ที่พบมากที่สุด คือ ความสำคัญและผลกระทบ ส่วนสถานที่เกิดเหตุการณ์มักเป็นที่กรุงเทพฯ และภาคกลาง และการนำเสนอบทบาทของกลุ่มชาติพันธุ์เป็นภาพลักษณ์ในเชิงลบมากที่สุด

2. บรรณาธิการชาวหนังสือพิมพ์รายวันระบุว่า แนวทางในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในสังคมไทยของหนังสือพิมพ์รายวัน เป็นการนำเสนอเรื่องราว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม โดยพยายามสะท้อนภาพเหตุการณ์ตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ ปัจจัยด้านธุรกิจ ผลจากกระบวนการคัดเลือกข่าว ปัจจัยด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสภาพการณ์ในแต่ละสังคม เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเสนอเนื้อหาเบี่ยงเบนไปจากความเป็นจริง

ธีระยุทธ ลาติพิ⁸ ศึกษาบทบาทของหนังสือพิมพ์ไทยในฐานะสถาบันทางสังคมที่มีการสะท้อนภาพของเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชาวมุสลิม ซึ่งมีสถานภาพเป็นชนกลุ่มน้อยในสังคมไทยออกมาอย่างไร ลักษณะใด เบี่ยงเบนไปในทิศทางใดหรือไม่ ตลอดจนนำเสนอภาพลักษณ์ของชาวมุสลิมออกมาเช่นไร โดยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาของเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชาวมุสลิมทั้งในบริบทของเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชาวมุสลิมในประเทศไทยและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชาวมุสลิมในต่างประเทศ ในหนังสือพิมพ์ไทย

ผลการวิจัยพบว่า

หนังสือพิมพ์ไทยมีลักษณะการนำเสนอเนื้อหาของเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชาวมุสลิม ในรูปแบบของข่าวเป็นหลัก โดยปรากฏอยู่ในหน้าต่างประเทศมากกว่าหน้าอื่นๆ และส่วนใหญ่ให้ความสำคัญไม่มากนัก โดยมักนำเสนอเป็นหัวข้อธรรมดา และหัวข้อรองหน้าใน ส่วนประเภทเนื้อหาของเหตุการณ์ที่ถูกนำเสนอเป็นจำนวนมากที่สุดได้แก่เนื้อหาประเภทปัญหาสังคม-ความไม่สงบในสังคม-อาชญากรรม-วินาศกรรม, สงคราม การเคลื่อนไหวทางทหาร, การเมืองระหว่างประเทศ และการเมืองในประเทศ และเมื่อพิจารณาเนื้อหาในเชิงบวก-ลบ **พบว่าเนื้อหาในเชิงลบ จะถูกนำเสนอมากกว่าเนื้อหาในเชิงบวก** นอกจากนี้ยังพบอีกว่าหนังสือพิมพ์ไทยจะนำเสนอเนื้อหาของเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชาวมุสลิมที่มีองค์ประกอบคุณค่าข่าวในด้านความเด่น, ความขัดแย้ง, ลึกลับ ซ้ำซ้อนชวนเงื่อน และเร้าอารมณ์ความรู้สึกค่อนข้างมาก สำหรับสถานที่เกิดเหตุการณ์ในเนื้อหา มักเกิดขึ้นในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และตะวันออกกลางมากกว่าภูมิภาคอื่นๆ

3. แนวคิดในการสมานฉันท์

แนวคิดเรื่องความสมานฉันท์นั้น ยังไม่มีผู้ที่เขียนไว้อย่างชัดเจน คงมีลักษณะกว้างๆ ทั่วไป อย่างไรก็ตามจากสภาพสังคมไทยปัจจุบันที่มีสถานการณ์ความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนใต้จากกลุ่มผู้ก่อการร้ายซึ่งอาจก่อให้เกิดความแตกแยก ขาดความสมัครสมานสามัคคีของคนในชาติ และไม่ใช่ว่าเพียงแต่ปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนใต้เท่านั้น แต่ปัญหาจากความเหลื่อมล้ำ

⁸ ธีระยุทธ ลาติพิ "การสะท้อนภาพของเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชาวมุสลิม ในหนังสือพิมพ์ไทย" วิทยานิพนธ์ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542

ไม่เท่าเทียมของคนกลุ่มต่างๆ ในสังคม ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง ชนชั้น เชื้อชาติ วัฒนธรรม ศาสนา ความไม่เข้าใจในความแตกต่างนี้อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิด อคติ หรือความแตกแยก ขาดความสามัคคี และเมื่อเกิดปัญหาใดขึ้นมา ก็ยากที่จะสามารถแก้ไขได้ แนวคิดเรื่องความสมานฉันท์จึงเริ่มมีบทบาทและพื้นที่ทางวิชาการในสังคมไทยมากขึ้นเพื่อเป็นวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ ที่สังคมไทยกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน

3.1 สมานฉันท์คืออะไร

ความหมายของคำว่าสมานฉันท์ มักมีความหมายที่ใกล้เคียงกัน ดังนี้

- พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (พ.ศ. 2542) อธิบายคำว่า “สมานฉันท์” หมายถึง “**ความพอใจร่วมกัน ความเห็นพ้องกัน**”
- ขณะที่พจนานุกรมฉบับมติชน (2547) ให้ความหมายว่า “สมานฉันท์” หมายถึง “**ความมีใจอันหนึ่งอันหนึ่งอันเดียวกัน, ความพร้อมใจกัน**”

ขณะที่ ประเวศ วะสี⁹ ราษฎรอาวุโสกล่าวไว้ว่า “**สมานฉันท์**” คือ “**ความถูกต้องลงตัวที่ทำให้ระบบทั้งหมดเคลื่อนไปได้อย่างมีดุลยภาพ**”

เช่นรถยนต์จะวิ่งไปได้เรียบร้อยต่อเมื่อส่วนประกอบทุกชิ้นมีความถูกต้อง และทำงานเชื่อมโยงกันอย่างลงตัว หรือมีความสมานฉันท์กันทั้งระบบ ถ้าเครื่องไม่ครบ หรือชำรุด หรือขบกัน รถก็วิ่งกระโดดกระเดกหรือพังหรือไฟลุกเพราะขาดความสมานฉันท์ในระบบ

หรืออย่างร่างกายของเรา มีเซลล์และอวัยวะอย่างสลับซับซ้อนยิ่งกว่าระบบใดๆ แต่ทุกส่วนสมานฉันท์กัน เราจึงมีความเป็นปกติหรือสุขภาพดี ถ้าอวัยวะต่างๆ ขาดความสมานฉันท์ร่างกายของเราจะเสียดุลยภาพ คือเจ็บป่วยหรือถึงตาย

สังคมเป็นระบบที่ซับซ้อน ประกอบด้วยบุคคล องค์กร สถาบันอันหลากหลาย สังคมจะเป็นปกติสุขได้ต่อเมื่อองค์ประกอบทั้งหมดมีความถูกต้องและเชื่อมสัมพันธ์กันอย่างลงตัว นั่นคือมีความสมานฉันท์ในสังคม

ความถูกต้องของบุคคล องค์กร สถาบัน และความสัมพันธ์ที่ถูกต้อง คือปัจจัยแห่งความสมานฉันท์ ความถูกต้องประกอบด้วย

0. **คิดถูก** ประกอบด้วยการเคารพศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นคนของคนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน คิดถึงส่วนรวมทั้งหมด คิดถึงความถูกต้องเป็นธรรม ไม่เบียดเบียนหรือทำร้ายผู้อื่น มีความกรุณาเป็นพื้นฐานของจิตใจ เป็นต้น
0. **พูดถูก** ใช้สัมมาวาจา พูดความจริง มีปยวาจา ไม่ส่อเสียดยุยงให้เกิดขัดแย้งหรือแตกร้างกัน พูดถูกกาลเทศะ พูดแล้วเกิดประโยชน์
0. **ทำถูก** ไม่ฆ่า ไม่ข่มฆ่า ไม่ทำร้าย ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
0. **มีความสัมพันธ์กันอย่างถูกต้อง** เช่น ในครอบครัว ในชุมชน ในหน่วยงาน ในสังคมเช่นมีความยุติธรรม มีความเป็นธรรมทางสังคม ถ้ามีความยุติธรรมและความเป็นธรรมทางสังคมแล้ว สังคมจะมีความสมานฉันท์มาก

ทั้ง 4 นี้สัมพันธ์อยู่ในกันและกัน เช่น ถ้าคิดไม่ถูกต้องก็พูดไม่ถูกต้อง ทำไม่ถูกต้อง และสัมพันธ์กันไม่ถูกต้อง จะสัมพันธ์กันถูกต้องก็ต้องคิดถูก พูดถูก ทำถูก ความถูกต้องทั้ง 4 ประการต้องสามัคคีกัน

⁹ ประเวศ วะสี รายงาน “ประเวศ วะสี” บอกทุกคนเป็นนักสมานฉันท์ มติชนรายวัน วันที่ 05 สิงหาคม พ.ศ. 2548 ปีที่ 28 ฉบับที่ 10009 หน้า 2

เมื่อทั้ง 4 ประการนี้เป็นเรื่องยาก ความสมานฉันท์จึงไม่เกิด เมื่อขาดความสมานฉันท์ก็ขาดความเป็นปกติสุขและมีผลกระทบทุกคน และถ้าไม่ระวังนำไปสู่ความขัดแย้งรุนแรงเรื้อรัง เป็นสิบๆ ปีก็แก้ไขไม่ได้ ทำให้ประเทศขาดโอกาสการพัฒนาและขาดความอยู่เย็นเป็นสุข

เพราะฉะนั้นเรื่องความสมานฉันท์จึงเป็นเรื่องที่ทุกคนควรพิจารณาอย่างซื่อๆ ลึกๆ เพราะถ้าเราลวกๆ เร็วๆ ตื้นๆ เราก็จะคิดแบบแยกส่วน ทำแบบแยกส่วน พูดเบี่ยงทำเบี่ยง ก่อให้เกิดความแตกร้างและความไม่สมานฉันท์

ความสมานฉันท์เป็นเรื่องของความเชื่อมโยง

อะไรที่ตื้นๆ ก็จะแยกส่วน การแยกส่วนก็คือการตัดขาด ไม่สมานฉันท์

การรับรู้และพิจารณาอะไรอย่างเงี้ยๆ ลึกๆ จะทำให้เกิดการเชื่อมโยง และเมื่อเชื่อมโยงก็สมานฉันท์

“และความสมานฉันท์ไม่ได้แปลว่าไม่ทำตามกฎหมาย”

แต่การทำตามกฎหมายอย่างเดียวโดยปราศจากความสมานฉันท์แก้ปัญหาไม่ได้ ความสมานฉันท์ ความยุติธรรม และความเป็นธรรมจะทำให้เกิดภูมิคุ้มกันทางร่างกาย สังคมที่มีภูมิคุ้มกัน คนร้ายที่ประดุกเชื้อโรคหรือเซลล์มะเร็งจะถูกจำกัดตัวหรือถูกทำลายได้ง่าย ไม่ลุกลามจนสังคนป่วย เช่นเดียวกับร่างกายของเราจะไปห้ามไม่ให้มีเชื้อโรคหรือเซลล์มะเร็งเกิดขึ้นไม่ได้ แต่ถ้าร่างกายมีภูมิคุ้มกันเชื้อโรคหรือเซลล์มะเร็งก็ไม่สามารถลุกลามทำให้เกิดโรคได้

“ความสมานฉันท์และความยุติธรรมคือภูมิคุ้มกันของสังคม”

นอกจากนี้ **ดร. เกษม ศิริสัมพันธ์**¹⁰ ยังกล่าวถึงแนวคิดในการสมานฉันท์ ที่มีต่อ คณะกรรมการเสริมสร้างสันติสุข (กอส.) ในบทความเรื่อง “สมานฉันท์” ว่า

คำว่า “สมานฉันท์” ในชื่อของคณะกรรมการชุดนี้ คงต้องการให้มีความหมายในเชิงภาษาอังกฤษ คือคำว่า Harmony ซึ่งแปลว่า ความกลมกลืน ความปรองดอง และความสามัคคี

ก็เช่นเดียวกันอีก ความกลมกลืนหรือความปรองดองหรือความสามัคคีจะเป็นจริงขึ้นได้ ต้องมาจากท่าทีและความประพฤติของทั้งทุกฝ่าย จึงจะเกิดความสมานฉันท์ที่แท้จริง

อนึ่ง คำว่า “สมานฉันท์” ในที่นี้ยังมีความหมายต่อไปอีกว่า จะ **ไม่ใช่ความรุนแรง ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในทางศาสนา เชื้อชาติและวัฒนธรรมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตรงกันข้ามจะใช้หลักอหิงสาหรือ non-violence**

โสภณ สุภาพงษ์¹¹ สมาชิกวุฒิสภา กล่าวถึงแนวคิดเรื่องสมานฉันท์ไว้สั้นๆ ง่ายๆ ว่า

“อย่าเกลียดคนที่เขารัก อย่ารักคนที่เขาเกลียด และทำให้คนที่เขารักมีความสุข” และ... “มีคนมองว่าสมานฉันท์หมายถึงว่าคุณชอบกินแกงเหลือง ผมชอบกินสแต็กกับมันฝรั่ง ต้องเปลี่ยนแปลงให้เข้ากัน ต้องเอาแกงเหลืองมาราดมันฝรั่ง มันไม่ใช่ **ความหมายของสมานฉันท์คือการเข้าใจ** ต้องเข้าใจว่าคุณเป็นคุณได้เพราะกินแกงเหลือง ผมโตมาจากเฟรนช์ฟราย คุณน่ารักเพราะกินแกงเหลือง ผมแข็งแรงเพราะกินเฟรนช์ฟราย เราต้องเคารพความสวยงามในสิ่งที่เขาเป็น ถ้าเราไม่เข้าใจจะพบแต่ความขัดข้องว่าเขาไม่เหมือนเรา”

¹⁰ โดย เกษม ศิริสัมพันธ์ **โลกกว้าง - ทางแคบ “สมานฉันท์”** หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน วันที่ 31 ตุลาคม 2548

31 ตุลาคม 2548 จาก <http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=9480000150464>

¹¹ โสภณ สุภาพงษ์ **“นายกฯ ต้องเปลี่ยนก๊วน”**

ด้านความเห็นของสื่อมวลชน บทบรรณาธิการ¹² ของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ กล่าวถึง แนวทางของการสมานฉันท์ ไว้ว่า

“แนวทางสมานฉันท์ ก็คือ “แนวทางของความปรองดอง เห็นพ้องร่วมกัน นั่นคือการรับฟังปัญหาเพื่อเข้าถึง รับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากทุกภาคส่วนเพื่อแก้ปัญหาให้หมดสิ้นไปในระยะยาว โดยไม่มุ่งเน้นการใช้ **ความรุนแรง**” แต่สร้างความเข้าใจ ไว้วางใจจากประชาชนว่า รัฐจะอำนวยความสะดวก ความเท่าเทียม ยอมรับในความแตกต่าง และให้ประชาชนเข้ามามีสิทธิมีส่วนในการพัฒนาชุมชนพัฒนาตนเอง ขณะที่ความรุนแรงจะเป็นอันตรายอย่างยิ่งแก่ผู้ใช้ หากว่าผู้ใช้ไม่มีความเป็นธรรม เลินเล่อ ลำค้ำญผิด คุกคามอำนาจหรือมีผลประโยชน์แอบแฝง ดังที่เคยเกิดขึ้นมาก่อนหน้านี้ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจเกินขอบเขต แต่ก็มิได้หมายความว่าสมานฉันท์คือการอ่อนข้อให้ใจ ละเลยการบังคับใช้กฎหมาย”

นอกจากนี้ยังมีความหมายของคำว่า “สมานฉันท์” ที่ดูจะเริ่มชัดเจนในอีกแง่มุมที่กล่าวถึง “ความจริง” หรือ “ความยุติธรรม” เช่น

อัครังค์ อุดมไพจิตรกุล¹³ กล่าวว่า “เรื่องความสมานฉันท์นั้นเป็นเรื่องของความจริง จะนานสักเท่าใดความจริงก็ยังคงเป็นความจริง และหากความจริงนั้นนำไปสู่ความ ยุติธรรม การใช้เวลาเพื่อชะลอความจริงและความยุติธรรมคือความหลอกลวงและไม่ยุติธรรม”

และเช่นกันที่แนวคิดเรื่อง “ความจริง” ถูกย้ำอีกครั้งในความหมายของ นิติ เอียวศรีวงศ์¹⁴ ซึ่งกล่าวไว้ว่า

“รากฐานสำคัญของความสมานฉันท์คือความจริง มีเหยื่อของกรณีความไม่สงบในภาคใต้อยู่หลายฝ่าย เราไม่อาจสมานฉันท์กับผู้คนจำนวนมากในภาคใต้ และระหว่างคนไทยด้วยกันเองได้ จนกว่าเราจะเรียนรู้ความจริงอันเจ็บปวดที่เกิดขึ้นแก่คนฝ่ายต่างๆ”

แนวคิดเรื่องการพูดความจริงนั้น ยังถูกสะท้อนย้ำอีกครั้งในคำกล่าวของ นายอานันท์ ปันยารชุน¹⁵ ประธานคณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ (กอส.) ที่มีต่อการทำงานของ กอส. ซึ่งสะท้อนแนวทางในการสร้างความสมานฉันท์ในสังคมว่า

“จำเป็นอย่างยิ่งในการสมานฉันท์คือการพูดความจริง ทำทุกอย่างเปิดเผย และยุติธรรม ราษฎรรู้สึกว่าเขาไม่ได้รับความยุติธรรม ไม่ใช่ตีสองตีสามไปค้นบ้านเขา เอาเขาไปไหนก็ไม่รู้ ประเด็นของผมคือ กอส. จำเป็นที่จะต้องอาศัย **หลักการพูดความจริงเปิดเผยความจริงทั้งหมด สอง** คือการให้ความความยุติธรรมและความชอบธรรม และ **สาม คือต้องยอมรับผิด**”

3.2 แนวทางการสมานฉันท์จากสังคมและสื่อมวลชน

¹² กองบรรณาธิการ บทบรรณาธิการ ไทยโพสต์ “อะไรคือสมานฉันท์” หนังสือพิมพ์ ไทยโพสต์ ฉบับวันที่ 30 กรกฎาคม 2548

¹³ อัครังค์ อุดมไพจิตรกุล บทความพิเศษ ความสมานฉันท์ดับไฟ 3 จังหวัดภาคใต้ tudompjitkul@hotmail.com หนังสือมติชนรายสัปดาห์ วันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547 ปีที่ 25 ฉบับที่ 1267

¹⁴ นิติ เอียวศรีวงศ์, “สมานฉันท์บนความจริง” หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันจันทร์ที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2548 หน้า 6

¹⁵ อานันท์ ปันยารชุน, คำต่อคำทักษิณ-อานันท์สมานฉันท์หน้าจอ เว็บไซต์ไทยโพสต์ (Th) Friday, July 29, 2005

หมายเหตุ : ส่วนสำคัญของสารสนทนาพิเศษ เรื่อง การสร้างสันติสุขใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ณ ทำเนียบรัฐบาล โดยพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ร่วมกับนายอานันท์ ปันยารชุน ประธานคณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ (กอส.) โดยมีนายอดิศักดิ์ ศรีสม เป็นพิธีกร ดำเนินรายการ ออกอากาศถ่ายทอดสดทางสถานีโทรทัศน์ ช่อง 11 และสถานีโทรทัศน์ ช่อง 9 อสมท เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2548

จากความหมายที่คล้ายคลึงกันของคำว่า “สมานฉันท์” เช่นเดียวกันกับแนวทางในการสร้างความสมานฉันท์ที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งเน้นเพื่อก่อให้เกิดความสงบสุข ความปรองดอง ความสามัคคี ของผู้คนกลุ่มต่างๆ ในสังคม อย่างไรก็ตามยังมีความแตกต่างในรายละเอียดอยู่บ้างถึงแนวทางการสร้างความสมานฉันท์ และหากลองย้อนกลับไปดูถึงประวัติศาสตร์สั้นๆ ของการสร้างความสมานฉันท์ในให้เกิดขึ้นในโลก คงยากที่จะละเลยแนวคิดและวิธีการของนักคิดนักปรัชญาและนักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนอย่างท่านมหาตมะ คานธีไปได้

3.2.1 แนวคิดเรื่องความสมานฉันท์

▪ มหาตมะ คานธี¹⁶

ในแง่ของหลักความสมานฉันท์ สันติวิธี หรือ “อหิงสา” ย่อมไม่เป็นการเกินเลยที่จะกล่าวว่า มหาตมะ คานธี คือแบบอย่างและสัญลักษณ์ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของหลักดังกล่าวในโลกสมัยใหม่

คานธีกล่าวไว้ว่า **ความสมานฉันท์ “สันติวิธี” หรือ “อหิงสา” ตั้งอยู่บนรากฐานของสิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับมนุษย์สองประการ คือ ความจริง และความรัก**

หากมิได้ตั้งอยู่บนรากฐานของความจริง ก็เท่ากับว่าความสมานฉันท์หรือสันติวิธีนั้น เป็นเพียง “ยุทธวิธี” เฉพาะหน้า ประหนึ่งอาการหน้าไหว้หลังหลอก ปากว่าตาขยิบ ของผู้ที่พร้อมจะหันมาใช้ความรุนแรงทุกเมื่อถ้ามีกำลังพร้อมหรือโอกาสเหมาะ

ด้วยเหตุนี้ มหาตมะ คานธี จึงเรียกแนวทางของท่านว่า **“สัตยาเคราะห์”** อันหมายถึงแนวทางที่ตั้งอยู่บนความจริง ทั้งนี้ **เพราะความสมานฉันท์และสันติวิธีนั้นเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ระหว่างกลุ่ม จะลงรอยกันได้ จะสมานความร้าวฉานกันได้ ต้องตั้งอยู่บนการทำความจริงให้ปรากฏเท่านั้น**

คานธีอธิบายว่า ความสมานฉันท์นั้นต้องมีจริยธรรมในการปฏิบัติ ซึ่งจริยธรรมของความสมานฉันท์นั้นคือ

“จริยธรรมของความสมานฉันท์เริ่มที่การเห็นความสำคัญของความจริง ยอมรับความจริง แม้ว่าความจริงนั้นอาจหมายถึงความผิดพลาดของเราเอง หรือความผิดพลาดของใครก็ตาม เพราะคนเราจะ “สมาน” รอยร้าวฉานแตกแยก จนเกิด “ฉันทะ” ร่วมกันขึ้นได้นั้น ต้องกล้าเผชิญหน้ากับความจริงเป็นประการต้น หากบิดเบือนหรือกลบเกลื่อนความจริง ย่อมเป็นไปไม่ได้ที่จะสมานฉันท์ได้สำเร็จ ยิ่งไปกว่านั้น การอำพรางความจริงยังส่งผลเสียของความรุนแรงแอบแฝงอยู่แล้วด้วย”

ฉะนั้น อหิงสาและความสมานฉันท์จึงตั้งอยู่บนความเข้าใจอย่างเปิดกว้างที่ว่า เราต้องพร้อมที่จะรับรู้ความจริงจากอีกฝ่าย จากมุมมองอื่นๆ และพยายามที่จะไปยืนอยู่ ณ จุดยืนของฝ่ายต่างๆ จนสามารถเห็น **“ความจริง”** จากจุดยืนนั้นๆ

แนวความคิดและการปฏิบัติดังกล่าวยังเห็นได้ชัดเจนขึ้น เมื่อคานธีกล่าวถึงคุณสมบัติและวิถีปฏิบัติของ **“หน่วยกู้สันติภาพ”** หรือกลุ่มบุคคลที่มุ่งมั่นทำงานเพื่อความสมานฉันท์ด้วยสันติวิธี ซึ่งอาจเรียกได้ว่า **“ศีลธรรมเพื่อความสมานฉันท์โดยสันติวิธี”** ดังนี้

1. เขาหรือเธอต้องมีศรัทธาในคุณงามความดีสูงสุดอย่างมั่นคง ถึงขั้นที่มีความกล้าหาญทางจริยธรรมเพียงพอที่จะเผชิญหน้ากับความรุนแรงด้วยสันติวิธี
2. ผู้นำสารแห่งสันติภาพจะต้องเคารพศาสนาและลัทธิความเชื่อทั้งหลายอย่างเสมอกัน และควรมีความรู้ความเข้าใจในหลักศาสนาและความเชื่อทั้งหลายที่ตนต้องเกี่ยวข้องกับ

¹⁶ วีระ สมบูรณ์ *คอลัมน์จริยวิถี - จริยธรรมแห่งความสมานฉันท์วิถี*, มติชนสุดสัปดาห์ วันที่ 05 สิงหาคม พ.ศ. 2548 ปีที่ 25 ฉบับที่ 1303

3. กล่าวโดยทั่วไปแล้ว บุคคลที่จะทำงานเพื่อสันติภาพในแต่ละที่แต่ละแห่ง ต้องเป็นบุคคลในท้องถิ่นนั้น
4. การทำงานเพื่อสันติภาพสามารถทำได้แม้ด้วยลำพังคนคนเดียว แต่ก็จะต้องหามิตรสหายร่วมทำงานเป็นหน่วยในท้องถิ่นของตน
5. ผู้นำสารแห่งสันติภาพจะต้องติดต่อสัมพันธ์กับผู้คนในท้องถิ่น หรือเครือข่ายของตนจนคุ้นเคย เพื่อที่ว่า เมื่อเขาต้องเข้าไปกระทำการในสถานการณ์เลวร้าย เขาจะไม่กลายเป็นคนแปลกหน้าที่ถูกมองอย่างสงสัย หรือกลายเป็นผู้มาเยือนที่ไม่พึงประสงค์
6. ผู้นำสารสันติภาพจะต้องมีนิสัยใจคอบุคลิกภาพเป็นที่น่าเชื่อถือ และจะต้องเป็นที่ยอมรับว่าเป็นคนปราศจากอคติอย่างถ่องแท้
7. โดยทั่วไปแล้ว ก่อนพายุจะมาย่อมมีสัญญาณบ่งบอก หน่วยกู้สันติภาพจะต้องรีบดำเนินการโดยพลัน ไม่ต้องรอจนถึงขั้นระส่ำระสาย แต่จะต้องจัดการกับสถานการณ์เสียแต่เนิ่นๆ
8. จริงอยู่ การมีบุคลากรทำงานเต็มเวลาในด้านนี้ย่อมเป็นเรื่องดี แต่ก็ไม่ใช่สิ่งจำเป็น หลักการนั้นอยู่ที่ว่า จะต้องมีคนเข้าร่วมทั้งชายและหญิงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และจะทำเช่นนี้ได้ ก็ต่อเมื่อหาอาสาสมัครจากทุกกลุ่มทุกวงการ ซึ่งมีเวลาพอที่จะช่วยสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ฉันมิตรในแวดวงของตนได้ และมีคุณสมบัติพอที่จะเป็นสมาชิกของหน่วยกู้สันติภาพได้
9. ควรมีเครื่องแต่งกายที่ชัดเจน เหมาะสม สำหรับสมาชิกของหน่วย เพื่อที่ว่า เมื่อเวลาผ่านไป ผู้คนจะรู้จักและจำได้โดยไม่ต้องแสดงตนให้ยุ่งยาก

แนวคิดดังกล่าวมีลักษณะที่เป็นหน่วยงานย่อยๆ ที่ทำหน้าที่ในการสมานฉันท์ในท้องถิ่น หรือเรียกว่า “หน่วยกู้สันติภาพ หรือสร้างความสมานฉันท์” ควรมีลักษณะเป็นเครือข่ายในท้องถิ่น และทำงานอย่างค่อนข้างเป็นอิสระ หากมีการจัดองค์กรก็จะต้องมีลักษณะ “จากล่างสุดขึ้นบน” ไม่ใช่จาก “บนสุดลงล่าง” แนวทางแก้ไขที่ถูกต้องจึงจะเกิดขึ้นได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ หากไม่ ย่อมเป็นการเอาคำตอบสำเร็จรูปจากภายนอกหรือจากเบื้องบนไปยึดเยียดให้เท่านั้นเอง

ความสมานฉันท์โดยสันติวิธีจึงเป็น “จริยธรรมของสังคม” แม้จะเริ่มที่บุคคล แต่จะทำงานเป็นมรรคเป็นผลได้ก็ต่อเมื่อจริยธรรมดังกล่าวนี้ขยายวงออกไป จากระดับย่อยไปสู่ระดับใหญ่ จากกลุ่มเล็กๆ ไปสู่สังคมทั้งหมด

ขณะที่นักคิดนักวิชาการในบ้านเรา อาจารย์ **รศ.ดร.ชัยวัฒน์ สถาอานันท์**¹⁷ กล่าวถึง “แนวทางสมานฉันท์” ว่าน่าจะประกอบด้วยความคิดหลัก 9 ประการ คือ

1. การเปิดเผย**“ความจริง” (truth)** : ให้ความสำคัญกับ “ความจริง” ทั้งในฐานะเครื่องมือและเป้าหมายของสังคมสมานฉันท์เพื่อสร้างสันติภาพที่ยั่งยืน ขณะเดียวกันก็หาหนทางให้สังคมไทยตระหนักถึง“ราคา”ในการเปิดเผยความจริง“นั้นด้วย

2. **ความยุติธรรม (Justice)**: ให้ความสำคัญกับความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (restorative justice) ด้วยการส่งเสริมแนวคิดวิเคราะห์ในสังคมไทย ให้เรียนรู้การแยก“คนผิด”ออกจาก “ความผิด” ตลอดจนเรียนรู้วิธีการมองปัญหาความรุนแรงในบริบทเชิงโครงสร้างและวัฒนธรรม ให้เห็นคนบริสุทธิ์ที่กลุ่มต่างๆ ที่ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง

¹⁷ รศ.ดร.ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ “สันติวิธี กรณีสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย ทำความเข้าใจปริศนาแนวคิดสมานฉันท์” ศูนย์ข่าวสารสันติภาพ มูลนิธิเพื่อการศึกษาประชาธิปไตยและการพัฒนา คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

3. **ความพร้อมรับผิด (Accountability):** ส่งเสริมระบบและวัฒนธรรมความพร้อมรับผิดในระบบราชการ เปิดโอกาสให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการจับกุมผู้ต้องหาให้ครบถ้วน

4. **การให้อภัย (Forgiveness):** ให้ตระหนักถึงความทุกข์ยากของเหยื่อความรุนแรง ขณะเดียวกันก็ตระหนักถึงศักยภาพของสามัญชน ที่จะให้อภัยผู้ที่กระทำร้ายต่อตนและครอบครัว ก้าวพ้นความเกลียดชังผู้คนที่ต่างจากตน และเป็นผู้ทำร้ายคนที่ตนรัก

5. **การเคารพความหลากหลายทางศาสนาวัฒนธรรม ส่งเสริมสานเสวนาระหว่างกัน (Dialogue) :** ให้ความสำคัญกับขันติธรรมในฐานะคุณค่าทางการเมือง การเรียนรู้ศาสนาต่างๆที่ดำรงอยู่ในประเทศไทย ทั้งแนวปฏิบัติและหลักธรรมคำสอน ทั้งนี้โดยถือว่าสานเสวนาระหว่างศาสนา(religious dialogue) เพื่อสร้างความลุ่มลึกในศาสนธรรมของตน โดยเคารพความเชื่อของผู้อื่นพร้อมกันไป เป็นปัจจัยเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคมไทย บนฐานแห่งความหลากหลายทางวัฒนธรรม

6. **ถือเอาสันติวิธี (Nonviolence) เป็นทางเลือกเผชิญความขัดแย้ง:** ส่งเสริมให้สังคมไทยตระหนักในภัยของความรุนแรงต่อสังคม และแสวงหาทางออกเชิงสันติวิธีในฐานะทางเลือกหลักเมื่อเผชิญกับความขัดแย้ง

7. **การเปิดพื้นที่ให้ความทรงจำที่เจ็บปวด (Memory):** ด้วยการเปิดพื้นที่ให้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์ชาติไทย ให้ผู้คนในสังคมไทยเข้าใจการเมืองของประวัติศาสตร์ เพื่อให้เห็นว่า ประวัติศาสตร์"มิใช่บันทึกความจริง" แต่เป็น"ความจริงทางการเมือง" ที่ถูกเลือกสรรโดยระบบความรู้ที่ถูกหนุนอยู่โดยฝ่ายที่ครองอำนาจในที่สุด

8. **มุ่งแก้ปัญหาในอนาคตด้วยจินตนาการ (Imagination):** เพราะจินตนาการทางการเมืองใหม่เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างสังคมการเมืองที่ยั่งยืน ให้พร้อมเผชิญปัญหาใหม่ๆ ที่สำคัญต้องลด"ภยากคติ"ลักษณะต่างๆ เสริมสร้างความมั่นใจในตนเองบนฐานของความเป็นจริง เพื่อให้เห็นว่าสังคมไทยมั่งคั่งในทรัพยากรทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญา และมั่นคงพอจะเผชิญกับการท้าทายรูปต่างๆได้เช่น พิจารณา"คนสองสัญชาติ"ในฐานะทรัพยากรบุคคลของชาติ

9. **การยอมรับความเสี่ยงทางสังคม เพื่อเสริมสร้างความไว้วางใจระหว่างกัน (Risk-taking):** เรื่องนี้มีความหมายเพราะ การยอมรับความเสี่ยงเป็นเงื่อนไขสายสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ บนฐานแห่งความไว้วางใจ (trust) อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของแนวความคิดสมานฉันท์

และการที่จะสร้างความสมานฉันท์ด้วยวิธีการดังกล่าวได้ รศ. ดร.ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ อธิบายว่าเงื่อนไขที่เอื้อต่อการทำงานสมานฉันท์อยู่ 4 ประการ¹⁸คือ

1. **ความรุนแรงหรือภัยคุกคามด้วยความรุนแรงต้องยุติลง** เพราะไม่เช่นนั้น คนที่ทำงานเพื่อแนวทางสมานฉันท์ ก็ทำงานของตนให้หยิ่งรากลึกฝังลึกไม่ได้
2. **ต้องเกิดการยอมรับความจริงและต้องมีการชดเชยให้กับเหยื่อของความรุนแรง** เพราะถ้าผู้ก่อความรุนแรงไม่ยอมรับความจริง เหยื่อก็ก็นิโทษภัยไม่ได้

¹⁸ ชัยวัฒน์ สถาอานันท์, 19 มุมมองใหม่ประเทศไทย : แนว"สมานฉันท์"สังคมไทย

Source - เว็บไซต์กรุงเทพธุรกิจ (Th) Thursday, October 13, 2005

หมายเหตุ ข้อเขียนชิ้นนี้เป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหาในปาฐกถาเรื่อง 'บทบาทภาคประชาชนกับการมีส่วนร่วมในการจัดการความขัดแย้งปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามแนวทางสันติวิธีและสมานฉันท์' ซึ่งเป็นการเสวนาที่จัดโดยคณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตยและเครือข่ายองค์กรภาคประชาชน (ครป.) มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม เมื่อวันที่ 17 กันยายน 2548

3. **ต้องอาศัยพลังเชื่อมร้อยผู้คนเข้าด้วยกัน** ในความขัดแย้งที่เกิดขึ้นหลายแห่งในแอฟริกา กลุ่มชาติพันธุ์ที่ต่อสู้ขัดแย้งกัน ไม่มีสายสัมพันธ์ระหว่างกันที่เข้มแข็ง จึงจำเป็นต้องสร้างให้สายสัมพันธ์นี้เกิดขึ้น
4. **ต้องแก้ไขปัญหาคือความไม่เสมอภาคเชิงโครงสร้าง** และตอบสนองความต้องการทางวัตถุด้วย คณะกรรมการสังคมนิยมและสมานฉันท์ของแอฟริกาได้จึงสรุปไว้ว่า ผู้ที่เคยได้ประโยชน์จากโครงสร้างที่เอารัดเอาเปรียบคนพวกหนึ่ง มีพันธะที่จะต้องแปลงเปลี่ยนความไม่เสมอภาคที่ไม่ยุติธรรม (unjust inequalities) และความยากจนที่ไม่เห็นคนเป็น (dehumanizing poverty) ให้หมดไป

อย่างไรก็ตามแนวทางดังกล่าวในการสร้างความสมานฉันท์นั้น ควรได้รับความร่วมมือจากการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน เช่นกัน แนวคิดเรื่องบทบาทการสร้างสมานฉันท์ในสังคมโดยสื่อจึงน่าพิจารณาว่า ควรมีแนวทางเช่นไร

3.2.2 บทบาทสื่อในการสร้างความสมานฉันท์ในสังคมไทย

บทบาทของสื่อในการสร้างความสมานฉันท์นั้น เป็นหน้าที่หนึ่งของสื่อที่ยึดถืออุดมการณ์ในวิชาชีพของตนว่า มีความ "รับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility)" โดยเฉพาะรายการข่าวโทรทัศน์ที่เปรียบเสมือนพื้นที่ "สื่อกลาง" ที่บอกเล่าเรื่องราวเหตุการณ์ต่างๆ ของสังคม ทั้งปัญหาความขัดแย้งของคนกลุ่มต่างๆ ในสังคม ด้วยหน้าที่พื้นฐานของรายการข่าวโทรทัศน์นี้ คุณสมบัติรายการข่าวโทรทัศน์ที่สำคัญเช่น "ข้อเท็จจริง (Fact)" "ความเป็นวัตถุวิสัย (Objectivity)" "ความเป็นกลาง (Neutrality)" "ความสมดุล (Balance)" หรือแม้กระทั่ง "ภาพตัวแทน (Representation)" ที่ปรากฏในรายการข่าวโทรทัศน์จึงเป็นสิ่งที่ควรศึกษาว่าในรายการข่าวมีปัจจัยในการเสริมสร้างหรือไม่เสริมสร้างความสมานฉันท์อย่างไรกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้น

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาถึงบทบาทการทำหน้าที่ของสื่อในการสร้างความสมานฉันท์โดยทั่วไป

ดร. มารค ตามไท¹⁹ (คณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ) ได้แสดงทัศนะทางวิชาการและแนวคิดที่น่าสนใจดังนี้

เมื่อเกิดปัญหาขึ้นมา สังคมไทยไม่ค่อยจะมองถึงต้นตอ หรือพื้นฐานของการเกิดปัญหา เรามัก ให้ความสำคัญ กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์มากกว่า ซึ่งทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด

เมื่อเรา มองตัวปัญหาอย่างเข้าใจ มองถึงบริบทแวดล้อม รากฐานของปัญหาชีวิต

ความเป็นอยู่ ของผู้คนที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบจากปัญหา เราจะสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ลงได้

สื่อมีบทบาทในการช่วยสร้างความสมานฉันท์อย่างไร ใครคือผู้เสนอสื่อ เสนอสื่อให้แก่ใคร

สังคมเป็นผู้บริโภคสื่อ ทั้งสังคมภายใน และภายนอกพื้นที่นั้น ๆ การที่สื่อเสนอข่าวออกมา อิทธิพลหรือผลกระทบที่เกิดแก่ผู้บริโภคภายในพื้นที่ และภายนอกพื้นที่อาจให้ผลไปคนละทาง การนำเสนอแต่ภาพความรุนแรงทำให้สังคมภายนอกเข้าใจ และมองคนในพื้นที่ในภาพลบ โดยปราศจากความเข้าใจในบริบทแวดล้อมอื่นๆ สื่อนำเสนอข่าวอย่างไร ย่อมสำคัญต่อคนในพื้นที่ สื่อเสนอภาพออกมาเช่นใด คนในพื้นที่ก็คิดอย่างนั้น คนนอกพื้นที่ก็คล้อยตามสื่อ ขอให้สื่อเตรียมพื้นที่ว่างไว้ในใจ เสนอข่าวที่ทำให้เข้าใจปัญหา สถานการณ์ที่เกิดขึ้น มิใช่เพียงเขียนข่าวหรือหา เพื่อรายได้ในการดำรงชีวิต แต่ควรมีจรรยาบรรณในการนำเสนอ

ข้อเสนอแนะสำหรับสื่อในการกิจสร้างความสมานฉันท์

¹⁹ โดย...มารค ตามไท คณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ **"สื่อ" เพื่อความสมานฉันท์ชายแดนภาคใต้**

5 วิธีในการช่วยสร้างความสมานฉันท์

1. **ความจริง** : ความสมานฉันท์จะเกิดขึ้นเมื่อความจริงปรากฏ ควรเปิดเผยข้อมูลกรณีหรือชะแอะ และตากใบ
2. **ความยุติธรรม** เป็นสิ่งจำเป็น เรามีทางเลือกเพียงสองทางเมื่อเผชิญความอยุติธรรม คือยอมรับในความอยุติธรรมนั้น หรือต่อสู้กับความอยุติธรรม ซึ่งก็ต้องต่อสู้ไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะได้รับความเป็นธรรม
3. **การเข้าใจในประเทศไทย** เข้าใจในความหลากหลายของวัฒนธรรมไทย
4. **ใช้ความละมุนละม่อม** เราควรการแก้ไขปัญหาด้วยสันติวิธี ไทยเป็นประเทศประชาธิปไตย เราควรแก้ไขปัญหโดยละมุนละม่อม เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน โดยการยอมรับความแตกต่างของกันและกัน
5. **จินตนาการถึงอนาคตร่วมกัน** เพื่อมีความหวังในสิ่งเดียวกัน จะเป็นรากฐานของอนาคต เราไม่สามารถแก้ไขอดีตได้ แต่เราสามารถร่วมกันสร้างอนาคตได้ สื่อสามารถช่วยในการจินตนาการร่วมกัน

5 ประการที่สื่อควรหลีกเลี่ยง

1. หลีกเลี่ยงการนำเสนอความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในลักษณะที่มีผู้เกี่ยวข้องแค่สองฝ่าย โดยที่แต่ละฝ่ายมีเป้าหมายเดียวที่ตรงข้ามกัน
2. หลีกเลี่ยงการแบ่งฝ่ายต่าง ๆ ออกเป็น “พวกเรา” และ “พวกเขา”
3. หลีกเลี่ยงการมองความขัดแย้งในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ว่ามีอยู่เฉพาะในสถานที่และช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์ความรุนแรง
4. หลีกเลี่ยงการประเมินข้อดีข้อเสียของปฏิบัติการ หรือนโยบายที่อิงการใช้ความรุนแรงเป็นหลัก โดยการคำนึงถึงผลเฉพาะหน้าอย่างเดียว
5. หลีกเลี่ยงการพูดถึงความพยายามสร้างความสมานฉันท์ในพื้นที่ในลักษณะซึ่งให้ความสำคัญกับความพยายามของคนนอกพื้นที่ ทั้งทางด้านความคิดและการปฏิบัติเป็นหลัก โดยความพยายามของคนในพื้นที่เป็นเพียงส่วนประกอบ

สื่อมีบทบาทในการช่วยสร้างความสมานฉันท์ อย่างเห็นเพียงแต่คำตอบแทนจากข่าวที่หือหวา ข่าวที่กระทบความรู้สึกคนเท่านั้น อย่าคิดว่าทำงานเพื่อเงิน แต่ควรคิดว่าเราทำงานเพื่อตนเอง เพื่อผู้อื่น และเพื่อสังคม เราควรรู้จักเสียสละให้แก่สังคม

และเช่นเดียวกันที่แนวคิดในการสร้างความสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นในสังคม จำเป็นจะต้องได้รับความร่วมมือจากการทำหน้าที่ของสื่อ ซึ่งปรากฏในยุทธศาสตร์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนพลังความหลากหลายทางวัฒนธรรมในสังคมไทย²⁰

“ความรุนแรงที่เกิดขึ้นใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีสาเหตุมาจากหลายด้าน ด้านหนึ่งมาจากการขาดความเข้าใจหรือไม่ยอมรับในวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่แตกต่างจากส่วนกลาง ทำให้ชุมชนขาดความมั่นใจในบุคลากรของรัฐที่จะได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม เป็นเหตุให้กลุ่มที่ไม่พอใจในอำนาจรัฐอยู่เดิมและนิยมความรุนแรงใช้เป็นเงื่อนไขในการก่อความรุนแรง โดยหวังว่าจะได้รับการสนับสนุนจากประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม

“...5. การส่งเสริมและใช้ประโยชน์จากสื่อทุกรูปแบบ เพื่อสร้างค่านิยมและความเข้าใจในการอยู่ร่วมกันและสร้างสรรค์สังคมภายใต้ความแตกต่างทางวัฒนธรรม และทำให้สื่อเข้าใจมิติเชิงวัฒนธรรม”

²⁰ นายอานันท์ ปันยารชุน ประธานคณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติหรือ กอสม. "อานันท์"เตือน"เชื้อใต้"ลาม เสนอยุทธศาสตร์ยุติรุนแรง" Source - เว็บไซต์มติชน (Th) Tuesday, August 30, 2005 08:29

ที่มา - กล่าวปาฐกถาในงานสมัชชาแห่งชาติว่าด้วยคนไทยกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม จัดขึ้นโดยกระทรวงวัฒนธรรม ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม

และต่อแนวคิดในการทำงานของสื่อเพื่อความสมานฉันท์ อาจารย์นิธิ เอียวศรีวงศ์²¹ แสดงทัศนะไว้ในบทความหนึ่งที่ น่าสนใจดังนี้

“เรื่องที่สองมาจากการสัมมนาของสมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย หัวข้อ “รายงานข่าวสถานการณ์ภาคใต้ ตามทฤษฎีของผู้บริหารข่าว”

ผู้บริหารข่าวหลายท่านด้วยกันกล่าวจนดูเหมือนจะกลายเป็นข้อสรุปของการสัมมนาไปแล้วว่า รายงานข่าวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น มีการใส่ความรู้สึกลงไปในงาน จนทำให้สิ่งที่เกิดขึ้นดูร้ายแรงกว่าที่เป็นจริง ยิ่งทำให้สถานการณ์เลวร้ายลงไป เพราะนักท่องเที่ยวยุคนี้หวาดวิตกกังวล หรือเพราะทำให้ผู้ก่อการ มีความสำคัญมากกว่าความเป็นจริงบ้าง ในขณะที่เดียวกันก็เรียกร้องให้นักข่าวลงไปสัมภาษณ์ชาวบ้านให้มากขึ้น

สิ่งที่ผมเห็นด้วยอย่างมากก็คือ ชาวคราวเกี่ยวกับภาคใต้ทั้งหมดที่สังคมไทยมีโอกาสรับรู้ก็คือ สิ่งที่ฝ่ายรัฐต้องการจะบอกให้สังคมรู้ เพราะนักข่าวและสื่อเสนอแต่ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่รัฐต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ถ้าจะมีข่าวที่ขัดแย้งกันเองเกิดขึ้นบ้าง ก็เพราะเจ้าหน้าที่รัฐซึ่งไม่เคยประสานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันให้สัมภาษณ์ขัดแย้งกัน

เชื่อว่าผู้สื่อข่าวเองก็ไม่ทราบ เพราะอย่างที่ผมเข้าร่วมสัมมนากล่าวไว้ ผู้สื่อข่าวไม่ยอมลงไปคุยกับชาวบ้าน (โดยส่วนตัวผมเชื่อว่าแม้แต่เจ้าหน้าที่ข่าวของรัฐเองก็ไม่ทราบ เพราะการหาข่าวและวิเคราะห์ข่าวไปจำกัดอยู่กับแก่นเรื่อง “พระเอก-ผู้ร้าย” เพียงเรื่องเดียว ผลก็คือรัฐบาลแก้ไขสถานการณ์ไม่สำเร็จตลอดมา)

แปลกไหม ในท่ามกลางข่าวจริงหรือข่าวลือของชาวบ้านว่า การอุ้มยังมีอยู่ ไม่เคยมีผู้สื่อข่าวตามไปเจาะดูเป็นตัวอย่างว่าบุคคลที่ถูกอุ้มไปนั้นคือใคร และสถานการณ์การหายตัวของเขานั้นเป็นอย่างไร แปลกไหม ไม่มีผู้สื่อข่าวสักคนได้รับความไว้วางใจจากฝ่ายแข็งข้อ ให้ได้โอกาสสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับตน โดยไม่เปิดเผยชื่อ

ไม่ทราบว่ามีสื่อไม่ชวนขวยจะหาโอกาสนั้น หรือสื่อไม่ได้รับความไว้วางใจจากทั้งชาวบ้านและฝ่ายแข็งข้อ จนกระทั่งไม่มีทางหาโอกาสดังกล่าวได้เลย ถ้าเช่นนั้นสื่อก็ควรถามตัวเองว่าทำไม ถ้าสื่อไม่อยู่ในฐานะที่ได้รับความไว้วางใจจากตัวละครทุกฝ่ายในเหตุการณ์ สื่อยังสามารถทำหน้าที่ของตนได้อยู่อีกหรือ

และด้วยเหตุดังนั้น สังคมไทยและรัฐบาลไทยจึงมีติดกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในภาคใต้ มองไม่เห็นความสลบซับซ้อนของปัญหา เราทุกคนนั่งมองสถานการณ์ในภาคใต้เหมือนดูหนัง คือนั่งลุ้นให้ฝ่ายพระเอกชนะเสียที ระหว่างนี้ก็ได้นั่งเหย้าให้แก้คำพูดมันๆ ของแม่ทัพนายกองและรัฐมนตรีกลาโหมไปวันๆ

สองเรื่องนี้ซ้อนกันอยู่ตรงที่ว่า การเพิ่มพลังอำนาจให้แก่ประชาชนในพื้นที่ เพื่อจะทำให้เขาสามารถค้นหาทางเลือกที่สาม ซึ่งเป็นของเขาเองนั้น ไม่อาจเกิดขึ้นได้ในสังคมที่ไม่ยอมรับเรื่องของภาคใต้มากกว่าการต่อสู้ระหว่างรัฐและผู้แข็งข้อ

การที่ประชาชนในพื้นที่เข้าไม่ถึงสื่อ (หรือสื่อไม่ชวนขวยพอจะเสียงของเขาตั้ง) การรวมตัวโดยสงบ เพื่อเรียนศาสนา, เพื่อระดมเงินสำหรับการเดินทางไปฮัจญ์, หรือเพื่อประท้วงการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐซึ่งไม่เป็นที่ไว้วางใจของตน ฯลฯ จึงทำให้สังคมไทยเข้าใจการกระทำของเขาไม่ได้ และพร้อมจะยอมรับทันทีว่าเขาคือกลุ่มก่อความไม่สงบ

สื่อที่ทำงานอย่างรับผิดชอบ จะสร้างทางเลือกที่สามให้แก่ประชาชนได้มาก ไม่ว่าจะประชาชนในสถานการณ์ก่อความไม่สงบ หรือประชาชนในสถานการณ์อื่นใดก็ตาม”

²¹ นิธิ เอียวศรีวงศ์, “สื่อกับทางเลือกที่สาม”

และ “ถ้ารัฐจัดให้สื่อของรัฐ โดยเฉพาะโทรทัศน์ นำเสนอข้อเท็จจริงเหล่านี้ โดยไม่ต้องกล่าวโทษฝ่ายใดเลย เพียงแต่เสนอความจริงที่เกิดขึ้นในชีวิตของผู้คนในสามจังหวัด ตามประสบการณ์จริงของเขาเอง ผมเชื่อว่าจะเป็นการเรียนรู้อันยิ่งใหญ่ของคนไทยทั้งชาติ ทำให้เห็นภัยอันตรายร้ายแรงของโครงสร้างความรุนแรงที่ครอบงำสังคมของเรา”²²

²² นิธิ เอียวศรีวงศ์, “สมานฉันท์บนความจริง”

ส่วนที่ 3

วิธีการศึกษา

3.1 วิธีการศึกษา

การศึกษาในรอบที่ 2 ของ โครงการศึกษาและเฝ้าระวังสื่อเพื่อสุขภาพของสังคม ยังคงศึกษาและเฝ้าระวังจากสื่อโทรทัศน์ เป็นหลัก โดยจะทำการศึกษาวิเคราะห์รายการข่าวภาคค่ำ จากสถานีโทรทัศน์ช่อง 3,5,7,9 11 และ itv ที่ออกอากาศในช่วงค่ำ ทั้งนี้ จะทำการศึกษา วิเคราะห์ ข่าวโทรทัศน์ที่ออกอากาศในช่วงเดือน กันยายน – ตุลาคม 2548 โดยกำหนดกรอบการศึกษาด้วยการหาข้อมูลสำคัญ จากเอกสาร และแนวคิดของนักวิชาชีพผู้มีประสบการณ์งานข่าวโทรทัศน์ จากนั้นนำเสนอ (ผ่านการพิจารณา และชี้แนะจาก) คณะกรรมการวิชาการโครงการ เพื่อให้คำแนะนำ ก่อนกำหนดตารางการบันทึกเนื้อหา และการลงรหัส สำหรับนำไปศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาข่าวโทรทัศน์ที่บันทึกเก็บไว้ จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสรุปผล เพื่อพร้อมนำเสนอ ต่อไป

ข่าวที่นำมาวิเคราะห์จะพิจารณาจากข่าวที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

- อยู่ในช่วงข่าวภาคค่ำ
- ข่าวที่มีการโปรยหัวข่าว
- ข่าวในประเทศ (หากเป็นต่างประเทศ ต้องมีผลกระทบต่อประเทศไทย)
- ข่าวที่มีความขัดแย้งระหว่างกลุ่มคนต่างๆ ในสังคม

ตารางการบันทึกเนื้อหาและการลงรหัสเนื้อหา (ดูในภาคผนวก) และการลงรหัส

เป็นเครื่องมือสำคัญในการศึกษา และวิเคราะห์เนื้อหารายการข่าวที่จะทำการศึกษา และเฝ้าระวังแบ่งหมวดการบันทึกเนื้อหาและการลงรหัสเนื้อหา เป็น 9 หมวด

3.2 แนวคิดในการศึกษา

1. แนวคิดเรื่อง “ข่าว” ในรายการข่าวโทรทัศน์
2. แนวคิดเรื่อง “ภาพตัวแทนของคนกลุ่มต่างๆ
3. แนวคิดเรื่อง “ความสมานฉันท์ในสังคม”

3.3 ประเด็นการศึกษา

บันทึกข่าวโทรทัศน์เพื่อนำมาวิเคราะห์ศึกษาถึงภาพตัวแทนในรายการข่าว และการสร้างความสมานฉันท์ในสังคมไทย ใช้ตารางการบันทึกเนื้อหาที่ปรากฏ โดยแบ่งหมวดการบันทึกออกเป็น 8 หมวดดังนี้

หมวดที่ 1 ลำดับความสำคัญ (priority) วัดจากลำดับขั้นในการ lead ข่าวนั้นๆ เปรียบเทียบกับลำดับการนำเสนอจริง โดยบันทึก 2 ค่า คือ ค่าลำดับการโปรยหัวข่าว และค่าลำดับที่ข่าวถูกนำเสนอจริง

- H หรือ ลำดับของ Headline คือ ลำดับการพาดหัวข่าว ที่ถูกนำเสนอในช่วงต้นของรายการข่าว โดยเรียงตามความสำคัญของข่าวในวันหนึ่งๆ
- P หรือ ลำดับที่ถูกนำเสนอจริง คือ ลำดับข่าวที่ถูกนำเสนอจริง โดยลำดับข่าวนั้นอาจจะไม่ตรงตามลำดับของพาดหัวข่าวก็ได้

หมวดที่ 2 เรื่อง-ประเด็น-ประเภท (topic -theme – content/category) ของข่าว บันทึกด้วยการจัดเชิงบรรยาย แบ่งเป็น ข้อมูล 3 หมวดคือ

- **เรื่อง** คือ เหตุการณ์หลักซึ่งประกอบด้วยเหตุการณ์ย่อยต่างๆ เช่น เหตุการณ์ไฟใต้ ซึ่งเป็นเหตุการณ์หลัก จะประกอบด้วยเหตุการณ์ย่อยๆ คือ กอส., ระเบิดรายวัน, 131 คนไทย เป็นต้น
- **ประเด็น** คือ เหตุการณ์ย่อยๆ ในเหตุการณ์หลักในการรายงานข่าวครั้งนั้นๆ
- **ประเภท** คือ เนื้อหาหลักของข่าวจำแนกออกเป็นประเภทเนื้อหาได้ เช่น เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม

หมวดที่ 3 ความสมดุล (balance) คือ การรายงานข่าวอย่างรอบด้านจากแหล่งข่าวฝ่ายต่างๆ โดยพิจารณาจากการปรากฏภาพ เสียง และเนื้อหาของผู้ที่เกี่ยวข้อง แล้วพิจารณาจัดคู่ความขัดแย้ง หรือคู่ความสัมพันธ์ เป็นคู่กรณีฝ่ายที่ 1 คู่กรณีฝ่ายที่ 2 และ ฝ่ายที่ 3 ซึ่งไม่ใช่ผู้เกี่ยวข้องโดยตรงกับเหตุการณ์ หรือ ข่าวนั้น

ประเด็นที่จะวิเคราะห์ความสมดุล คือ

- **ภาพของแหล่งข่าว** คือ การปรากฏภาพของบุคคลแหล่งข่าวในลักษณะการพูด การแสดงความคิดเห็นของแหล่งข่าวเอง
- **เสียงของแหล่งข่าว** คือ การปรากฏเสียงของแหล่งข่าวเองจากภาพที่แสดงผ่านเนื้อข่าว
- **เนื้อหาของแหล่งข่าว** คือ การปรากฏเนื้อหาของแหล่งข่าวจากเนื้อข่าว
- **บุคคลที่ขาดหายไป** คือ บุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงและโดยอ้อมจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแต่ไม่ปรากฏในการรายงานข่าว
- **ความยาวข่าว** คือ ความยาวของข่าวหนึ่งๆ ที่นำเสนอ มีหน่วยเป็นนาที

ทั้งนี้ในการศึกษาจะมีการแบ่งกลุ่มของแหล่งข่าวที่ปรากฏออกเป็น 3 ฝ่าย คือ

แหล่งข่าว	ความหมาย
คู่กรณีฝ่ายที่ 1	คือแหล่งข่าวฝ่ายที่ 1 คือ ต้นเรื่องของข่าว หรือแหล่งข่าวภาครัฐ
คู่กรณีฝ่ายที่ 2	คือแหล่งข่าวฝ่ายที่ 2 คือ ผู้ที่ แหล่งข่าวฝ่ายที่ 1 พุดถึง หรือ ระบุในข่าว
ฝ่ายที่ 3	คือแหล่งข่าวฝ่ายที่ 3 หรือ ผู้ที่ไม่มีผลประโยชน์ได้เสียโดยตรง เป็นผู้วิเคราะห์ วิจารย์ ผู้เสนอแนะ

หมวดที่ 4 ความเป็นกลาง (neutrality) คือ ปราศจากการแทรกความคิดเห็นของผู้ประกาศ/ผู้รายงานข่าว โดยพิจารณาจาก วจนภาษา และ อวจนภาษา

หมวดที่ 5 ภาษา (verbal & non-verbal) ของข่าวทั้ง วัจนภาษา และ อวัจนภาษา โดยวิเคราะห์จากการใช้คำ ความรวมทั้ง ภาษาภาพ และ ภาษาท่าทาง ของแหล่งข่าวและผู้ประกาศข่าว

หมวดที่ 6 ภาพ (Visual) คือการนำเสนอภาพที่ละเมิดสิทธิ และภาพที่มีลักษณะทัศนยะจุจาด ซึ่งจะบันทึกภาพของผู้ที่โดนละเมิดสิทธิ อย่างไม่เหมาะสม มีลักษณะทำให้จุจาดตา

หมวดที่ 7 หมวดภาพตัวแทน (Representation) พิจารณาจาก คู่กรณี หรือกลุ่มบุคคลที่มีความ (เกี่ยวพันจากข่าว) แตกต่างทางความคิด หรือ ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ หรือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับข่าวแต่ “ไม่ปรากฏในข่าว” โดยดูจากการปรากฏภาพแหล่งข่าว เสียง เนื้อหา ซึ่งมักเกี่ยวโยงมิติของบทบาท สถานภาพ หน้าที่ อาชีพ ศาสนา เพศ เชื้อชาติ ชนชั้น เป็นต้น

หมวดที่ 8 ความเป็นธรรม (Fairness) คือการให้พื้นที่ในข่าวแก่แหล่งข่าวฝ่ายต่างๆ อย่างเท่าเทียมกัน โดยพิจารณาจากภาพ เสียง และเนื้อหา โดยดูว่าแหล่งข่าวแต่ละฝ่าย มีสัดส่วนพื้นที่ในข่าว เช่นไร

ส่วนที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาโครงการรอบที่ 2 เรื่อง “ภาพตัวแทนคนกลุ่มต่างๆ ในข่าวโทรทัศน์กับความสมานฉันท์ในสังคมไทย” โดยเก็บข้อมูลรายการข่าวภาคค่ำ (เวลา 18.00-20.00 น.) จาก 6 ช่องสถานีโทรทัศน์ (ช่อง 3, 5, 7, 9, 11 และ itv) ตลอดเดือน กันยายน 2548 จากการศึกษพบว่า

4.1 ลักษณะโครงสร้างของรายการข่าว

“รายการข่าวภาคค่ำ” ของสถานีโทรทัศน์ในแต่ละช่องนั้น มีความแตกต่างกันบ้างในรายละเอียด ทั้งการแบ่งช่วงเวลารายการข่าวออกเป็นช่วงต่างๆ การเรียงลำดับข่าว รูปแบบการรายงานข่าว อย่างไรก็ตามพบว่าสิ่งหนึ่งที่เหมือนกันคือรายการข่าวทุกช่องจะแบ่งรายการออกเป็น 2 ช่วงเวลา คือช่วงข่าวที่ 1 (เวลาประมาณก่อน 20.00 น.) และช่วงที่ 2 (เวลาประมาณ 20.00 น.) ซึ่งเป็นช่วงข่าวในพระราชสำนัก อย่างไรก็ตามพบว่าช่องที่ไม่มีการแบ่งข่าวออกเป็นช่วง ๆ แต่จะเป็นรายการข่าวต่อเนื่องตั้งแต่ต้นจนจบ คือ รายการข่าวของช่อง 11

ช่วงเวลาที่คั่นกลางของรายการข่าวช่วงที่ 1 และช่วงที่ 2 นี้ มักมีรายการของแต่ละช่องสถานีคั่นไว้ ราว ครึ่งชั่วโมงถึง 1 ชั่วโมงแตกต่างกันไป อีกทั้งรายการที่มาคั่นนั้นก็มีความหลากหลาย ตั้งแต่ รายการละคร คิวโชว์ การ์ตูน หรือรายการสารคดี

ตารางที่ 1 แสดงโครงสร้างรายการข่าวภาคค่ำของช่องสถานีต่างๆ

สถานี	เวลา	ช่วง	รายละเอียด	หมายเหตุ
3	17.30 - 18.30 น. ข่าวภาคค่ำช่วงที่ 1	เบรกที่ 1	headline 5 ข่าว ท้ายสุดเป็นข่าวกีฬา	
		เบรกที่ 2	ข่าว 2 - 4 ข่าว	
		เบรกที่ 3	ข่าว 4 ข่าว	
		เบรกที่ 4	ข่าวต่างประเทศ ข่าวอาชญากรรม รอบวันรอบโลก ข่าวกีฬา	
	18.30 - 20.00 น.	คั่นด้วยรายการของสถานี (ละคร)		
	20.00 - 20.30 น. ข่าวภาคค่ำช่วงที่ 2	เบรกที่ 1	ข่าวในพระราชสำนัก เก็บตก สี่สัปดาห์	รวมเวลาข่าว 1 ชั่วโมง 30 นาที

ต่อ

สถานี	เวลา	ช่วง	รายละเอียด	หมายเหตุ
5	18.50 - 19.00 น. ข่าวภาคค่ำช่วงที่ 1	เบรกที่ 1	ข่าว 1 ข่าว สก็๊ป สปอร์ต ฮีโร่	วันเสาร์-อาทิตย์ไม่มีรายการข่าวช่วงที่ 1

			เทรนต์ ทีวี	
	19.00 - 19.30 น.	คืนด้วยรายการของสถานี (ควิซโชว์ "50 : 50")		
	19.30 - 20.15 น. ข่าวภาคค่ำช่วงที่ 2	เบรกที่ 1	headline 2 ข่าว ข่าว 4 ข่าว ข่าวสิ่งแวดล้อม	
		เบรกที่ 2	ข่าวต่างประเทศ วิเคราะห์ข่าวต่างประเทศ	
		เบรกที่ 3	ข่าวกีฬา คัมภีร์กีฬา ข่าวในพระราชสำนัก	
		เบรกที่ 4	สารคดีพระผู้เป็นพลังของแผ่นดิน	
		เบรกที่ 5	พยากรณ์อากาศ	รวมเวลาข่าว 55 นาที

ต่อ

สถานี	เวลา	ช่วง	รายละเอียด	หมายเหตุ
7	17.30 - 18.00 น. ข่าวภาคค่ำช่วงที่ 1	เบรกที่ 1 เบรกที่ 2 เบรกที่ 3	4 - 5 ข่าว 6 - 7 ข่าว 2 ข่าว เด็กไทยวันนี้ ช่วยชาวบ้าน ดวลลำแข้ง	วันเสาร์ อาทิตย์ เริ่มออกอากาศ 19.45 น. รวมเวลาข่าว 1 ชั่วโมง 15 นาที
	18.00 - 19.40 น.	คืนด้วยรายการของสถานี (การ์ตูนและละคร)		
	19.40 - 20.25 น. ข่าวภาคค่ำช่วงที่ 2	เบรกที่ 1 เบรกที่ 2 เบรกที่ 3 เบรกที่ 4	เส้นทางบันเทิง รวมประเด็นข่าวประมาณ 3 ข่าว 4 - 7 ข่าว 7 วัน 7 อย่าง สื่อบชีวิตร ข่าวในพระราชสำนัก จดหมายเหตุกรุงศรี ฯ สะกิดข่าว ข่าวกีฬา	

ต่อ

สถานี	เวลา	ช่วง	รายละเอียด	หมายเหตุ
9	18.00 - 18.30 น.	เบรกที่ 1 เบรกที่ 2	headline 6 - 10 ข่าว ข่าว 7 - 10 ข่าว ข่าวต่างประเทศประมาณ 3 ข่าว รวมข่าวรอบวันต่างประเทศ 6 - 7 ข่าว	ตารางเวลาข่าววันเสาร์ - อาทิตย์ 19.00 - 19.30 น. ข่าวภาคค่ำช่วงที่ 1 20.00 - 20.25 น. ข่าวภาคค่ำช่วงที่ 2

		เบรกที่ 3 เบรกที่ 4	ฟูด พืด ฟอ ไฟ ข่าวกีฬา ข่าวอื่นๆ 5 - 6 ข่าว	
	18.15 - 18.45 น.	คืนด้วยรายการของสถานี (สารคดีในแดนสนธยา)		
	18.45 - 19.30 น.	เบรกที่ 1 เบรกที่ 2 เบรกที่ 3	ข่าว 6 - 7 ข่าว Econ Nine Magazine on TV	
	19.20 - 19.30 น.	คืนด้วยรายการของสถานี (Show Time by Sasithon)		
	19.30 - 20.00 น.	คืนด้วยรายการของสถานี (เกมทศกัณฐ์)		
	20.00 - 20.15 น.	เบรกที่ 1	ข่าวในพระราชสำนัก ข่าวอื่นๆ 6 - 7 ข่าว	รวมเวลาข่าว 1 ชั่วโมง 30 นาที มีเฉพาะวันเสาร์ - อาทิตย์

ต่อ

สถานี	เวลา	ช่วง	รายละเอียด	หมายเหตุ
11	18.00 - 20.00 น.	เบรกที่ 1 เบรกที่ 2 เบรกที่ 3 เบรกที่ 4 เบรกที่ 5 เบรกที่ 6 เบรกที่ 7 เบรกที่ 8 เบรกที่ 9	headline 4 - 5 ข่าว ข่าว 7 - 10 ข่าว หมายจับ ข่าว 5 - 13 ข่าว ข่าวภูมิภาค 3 - 4 ข่าว ข่าวต่างประเทศประมาณ 8 ข่าว สื่อบี สวรรคดี ข่าวกีฬาต่างประเทศ ตำนานซีเกมส์ ข่าวกีฬาในประเทศ Easy Golf ซีอิตเด็ด ข่าวบันเทิง ทันข่าวท่องเที่ยว ข่าวในพระราชสำนัก ประมวลข่าวรายวัน	รวมเวลาข่าว 2 ชั่วโมง

ต่อ

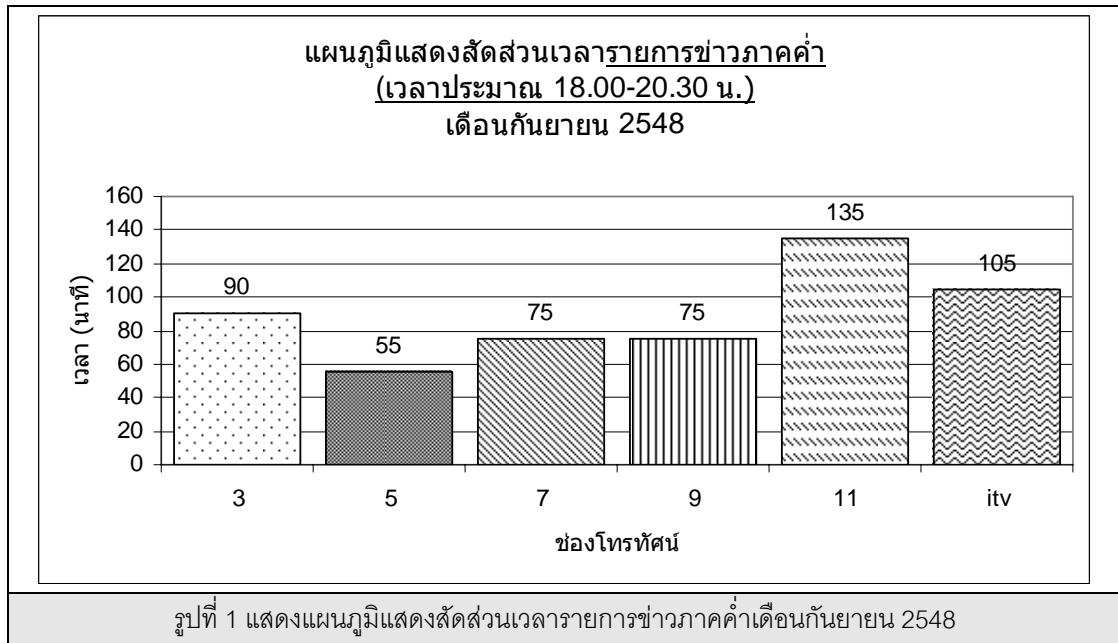
สถานี	เวลา	ช่วง	รายละเอียด	หมายเหตุ
itv	18.00 - 19.30 น.	เบรกที่ 1	headline ประมาณ 4 ข่าว ข่าว 3 ข่าว พยากรณ์อากาศ ข่าวบันเทิง	ลำดับการนำเสนอข่าววันเสาร์ - อาทิตย์ จะต่างออกไปจากวันจันทร์ - ศุกร์

	เบรกที่ 2	ข่าวกีฬา headline ข่าวเด่น itv ข่าวประมาณ 3 - 4 ข่าว สเปเชียล รีพอร์ต ข่าว 2 - 3 ข่าว	
	เบรกที่ 3	3 - 7 ข่าว รอบเมืองไทยวันนี้	
	เบรกที่ 4	ข่าว 2 - 3 ข่าว ไอที มอนิเตอร์	
	เบรกที่ 5	ข่าวต่างประเทศ	
	เบรกที่ 6	รัฐบาลหุ่น	
19.30 - 20.00 น.	คืนด้วยรายการของสถานี (ละคร)		
20.00 - 20.15 น.	เบรกที่ 1	ข่าวในพระราชสำนัก	รวมเวลาข่าว 1 ชั่วโมง 45 นาที

เมื่อพิจารณาช่วงเวลารายการข่าวภาคค่ำของช่องสถานีโทรทัศน์ต่างๆ พบว่ามีความสั้นยาวแตกต่างกันดังนี้

ช่อง	ช่วงที่ 1 (นาที)	ช่วงที่ 2 (นาที)	รวม (นาที)
3	60	30	90
5	10	45	55
7	30	45	75
9	15	60	75
11	120		135
itv	90	15	105

เมื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบเป็นแผนภูมิรูปที่ 1 ด้านล่าง จะเห็นว่า ช่องที่มีสัดส่วนเวลารายการข่าวภาคค่ำมากที่สุดคือ ช่อง 11 คือ 135 นาที หรือ 2 ชั่วโมง 15 นาที ส่วนช่องที่น้อยที่สุดคือช่อง 5 เพียง 55 นาทีเท่านั้น

รายการข่าวของแต่ละช่องมีรูปแบบรายการที่ต่างกันไป แต่โดยมากมักเป็นรูปแบบรายการแบบ “รายงานข่าว” ขณะที่ช่อง 3 มีการรายงานข่าวแบบ “เล่าข่าว”

ตารางที่ 2 แสดงรูป “รูปแบบรายการข่าวโทรทัศน์ภาคค่ำ” จาก 6 ช่องสถานีโทรทัศน์

<p>ภาพของรายการข่าวช่อง 3 “เรื่องเด่นเย็นนี้” รูปแบบรายการเป็นการ “เล่าข่าว” และมีการตั้งประเด็นให้ส่ง sms เพื่อแสดงความคิดเห็น มีข่าว 2 ช่วง ช่วงที่ 1 เวลา 17.30-18.30 น. ช่วงที่ 2 เวลา 20.00-20.30 น.</p>	<p>ภาพของรายการข่าวช่อง 5 รูปแบบรายการเป็นการ “รายงานข่าว” มีข่าว 2 ช่วง ช่วงที่ 1 เวลา 18.50-19.00 น. ช่วงที่ 2 เวลา 19.30-20.15 น.</p>

	
<p>ภาพของรายการข่าวช่อง 7 รูปแบบรายการเป็นการ “รายงานข่าว” มีข่าว 2 ช่วง ช่วงที่ 1 เวลา 17.30-18.00 น. ช่วงที่ 2 เวลา 19.40-20.25 น.</p>	<p>ภาพของรายการข่าวช่อง 9 รูปแบบรายการเป็นการ “รายงานข่าว” มีข่าว 3 ช่วง ช่วงที่ 1 เวลา 18.00-18.15 น. ช่วงที่ 2 เวลา 18.45-19.30 น. ช่วงที่ 3 เวลา 20.00-20.15 น.</p>
	
<p>ภาพของรายการข่าวช่อง 11 รูปแบบรายการเป็นการ “รายงานข่าว” มีข่าว 1 ช่วง เวลา 18.00-20.15 น.</p>	<p>ภาพของรายการข่าวช่อง itv รูปแบบรายการเป็นการ “รายงานข่าว” และมีการตั้งประเด็นให้ส่ง ข้อความสั้น (sms) เพื่อแสดงความคิดเห็น มีข่าว 2 ช่วง ช่วงที่ 1 เวลา 18.30-19.30 น. ช่วงที่ 2 เวลา 20.00-20.15 น.</p>

4.2 การอภิปรายผล

4.2.1 ลักษณะทั่วไปของการรายงานข่าว

การศึกษาลักษณะทั่วไปของการรายงานข่าวนี้ จะพิจารณาลักษณะโดยรวมของการรายงานข่าวโดยพิจารณาจาก การเรียงลำดับข่าว ความสมดุล ความยาว ภาษา ความคิดเห็นของผู้รายงาน เรื่องภาษาและภาพตัวแทนทั่วไปที่ปรากฏในข่าวโดย อธิบายผลแยกตามแต่ละช่องสถานีโทรทัศน์ จากผลการศึกษาพบว่า

ตารางที่ 3 ลักษณะทั่วไปของการรายงานข่าว	
ลักษณะทั่วไป	รายการข่าวทั่วไปเป็นรูปแบบ “รายงานข่าว” และมีการแสดงความคิดเห็นผ่านข้อความสั้น (SMS) ในรายการข่าวช่อง 3 และ itv
1. การจัดลำดับข่าว (Priority)	การจัดลำดับข่าวของแต่ละช่องจะแตกต่างกันไป แต่มักนำเอาข่าวเด่นๆ ไว้ในลำดับต้น แต่บางสถานีจะวางข่าวที่มีประเด็นขัดแย้งสูง ไว้ในลำดับหลัง
2. ความสมดุล (Balance)	โดยรวมพบว่ายังขาดความสมดุลอยู่บ้าง และหากพิจารณาจากแหล่งข่าวฝ่ายที่ 3 ก็ยังขาดความสมดุลของข่าว อย่างไรก็ตามหากมีความสมดุลในข่าว ก็ยังขาดความเป็นธรรมในการนำเสนอ กล่าวคือมีการให้พื้นที่ข่าวที่ไม่เท่าเทียมกันในคู่กรณีฝ่ายที่ 1, 2 และ 3 โดยเฉพาะการปล่อยภาพ, เสียง และเนื้อหาของคู่กรณีฝ่ายที่ 2 และ ฝ่ายที่ 3 มีน้อยมาก โดยเฉพาะในประเภทข่าวการเมือง
3. บุคคลที่ขาดหาย (Missing Person)	พบว่าบุคคลที่ขาดหายไปจากข่าวมากคือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์นั้นๆ โดยตรง โดยเฉพาะข่าวประเภทการเมืองและนโยบายรัฐ ขาดหายเสียงของประชาชน องค์กรภาคประชาชน หรือฝ่ายที่ 3 ที่เป็นกลางหรือไม่มีผลประโยชน์ได้เสียโดยตรง หรือส่วนที่มีความเห็นแตกต่างออกไป เช่น บุคลากรสถาบันศึกษา นักวิชาการ ซึ่งปรากฏน้อยมากในรายการข่าวของทุกช่อง โดยผู้ที่ขาดหายไปจากเนื้อหาข่าวมากที่สุดคือ องค์กรภาคประชาชน, ประชาสังคมต่างๆ
4. ความยาวข่าว (Timing Duration)	ความยาวข่าวลำดับที่ 1-3 โดยเฉลี่ย 2-3 นาที ข่าวลำดับต่อมาความยาวเฉลี่ย ประมาณ 30 วินาที -1 นาที ในขณะที่ ข่าวสั้นๆ จะยาวประมาณข่าวละ 10-15 วินาที
5. ความคิดเห็นของผู้ประกาศข่าว (Opinion of Narrator)	พบว่าช่องที่มักมีการแสดงความคิดเห็นของผู้ประกาศข่าวคือช่อง 3, และ itv พบในข่าวประเภท อาชญากรรม สังคม และการเมือง
6. ภาษา (Language)	พบว่าการใช้ภาษาของผู้ประกาศข่าวในลักษณะชี้นำในข่าวทั่วๆ ไปยังมีน้อย แต่พบมากในข่าว ประเภทอาชญากรรมรุนแรงและโหดร้าย โดยผ่านเสียงบรรยายเนื้อหาข่าว เช่นคำว่า “คนร้าย”, “เหยื่อโหด”, “อำมหิต” สร้างความรู้สึกเฝ้าอารมณ์ ขณะที่ภาษาจากแหล่งข่าวที่มีลักษณะคำพูดที่รุนแรง แข็งกร้าว ดุดัน ก็จะไม่ปล่อยเสียงของแหล่งข่าวนั้นเอง โดยเฉพาะแหล่งข่าวที่เป็นนักการเมือง เช่น นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีและเจ้าหน้าที่ภาครัฐในระดับสูง
7. ภาพ (Visual)	พบว่ามีการใช้ภาพที่ละเมิดสิทธิของแหล่งข่าวอยู่บ้าง ในกรณีที่เป็นเด็ก สตรี เยาวชนที่เป็นเหยื่อ อาชญากรรม แต่อาจมีลักษณะการเซ็นเซอร์หรือการพรางภาพหากก่อให้เกิดทัศนยะอุจาด กรณีเป็น ภาพศพ มักใช้การเซ็นเซอร์ภาพเพื่อไม่ให้ภาพนั้นอุจาดตา
8. ภาพตัวแทน (Representation)	พบว่าโดยทั่วไปภาพตัวแทนที่ปรากฏมากที่สุดมาจากภาพแหล่งข่าวที่ถูกนำเสนอมากที่สุด และการวางลำดับการปรากฏภาพของแหล่งข่าวไว้ก่อน-หลังก็มักมีลักษณะที่เหมือนกันคือ มักนำภาพ แหล่งข่าวคู่กรณีฝ่ายที่ 1 เช่น ฝ่ายภาครัฐ หรือฝ่ายที่มีอำนาจเหนือกว่าไว้ในลำดับต้นๆ ขณะที่ภาพ

	<p>แหล่งข่าวคู่กรณีฝ่ายที่ 2 จะนำไปลำดับถัดมา ซึ่งสะท้อน “ลำดับชั้น” ของอำนาจที่ไล่ลำดับลงมา สะท้อนภาพผู้ที่มีอำนาจ (รัฐ) มากกว่ามีสิทธิ “พูดและแสดงตน” ได้ก่อนและมากกว่าผู้ที่มีอำนาจน้อยกว่า</p> <p>และการนำเสนอภาพตัวแทนในการรายงานข่าวยังมีลักษณะเน้นมิติ “สถานภาพของบุคคล” เช่น อาชีพ ตำแหน่งหน้าที่ (ภาครัฐ) มากกว่าอาชีพอื่นๆ โดยภาพตัวแทนที่ปรากฏมากที่สุดคือ “ภาพตัวแทนเจ้าหน้าที่รัฐ” เช่น นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี นักการเมือง ทหารระดับผู้บังคับบัญชา ตำรวจ เจ้าหน้าที่ข้าราชการระดับสูง ถัดมาคือ “ภาพตัวแทนกลุ่มธุรกิจ” เช่น พ่อค้า นักธุรกิจ นักลงทุน รองลงมาคือ “ภาพตัวแทนกลุ่มวิชาชีพ” เช่น แพทย์ นักกฎหมาย วิศวกร ครู อาจารย์ และที่แทบไม่ปรากฏในข่าวหลัก คือภาพตัวแทนของ “กลุ่มแรงงาน” เช่น กรรมกร เกษตรกร นอกจากนี้พบว่า แทบไม่มีการนำเสนอภาพตัวแทนจากกลุ่มองค์กรภาคประชาชน - ประชาสังคมเลยในข่าวเกือบทุกข่าว</p>
9. อื่นๆ	<p>การรายงานข่าวแต่ละช่องมีความแตกต่างกันไปในรายละเอียด ทั้งความยาวรายการข่าว การแบ่งช่วงเวลาข่าว การวางลำดับข่าว การให้ความสำคัญ ความเป็นกลาง ความสมดุลของข่าว การให้พื้นที่ข่าว เป็นต้น</p>

โดยมีรายละเอียดแบ่งตามแต่ละช่องดังนี้

ผลการศึกษาลักษณะการรายงานข่าวต่างๆ ไปของแต่ละช่อง

ตารางที่ 4 ลักษณะทั่วไปของการรายงานข่าว ช่อง 3	
ช่อง 3	มีข่าว 2 ช่วง ช่วงที่ 1 เวลา 17.30-18.30 น. ช่วงที่ 2 เวลา 20.00-20.30 น.
1. ลักษณะทั่วไป	รายการข่าวแบบ “เล่าข่าว” มีคำถาม sms ให้ผู้ชมแสดงความคิดเห็น
1. การจัดลำดับข่าว (Priority)	จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่รายการข่าวภาคค่ำช่อง 3 เริ่มด้วยข่าวเด่นในรอบวัน ข่าวอาชญากรรม หรือข่าวภัยธรรมชาติ เช่น ข่าน้ำท่วม และให้เวลากับข่าวอย่างเต็มที่ รวมถึงตั้งประเด็นให้ผู้ชมร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านทาง sms กับข่าวเด่นรอบวันนั้น ส่วนข่าวการเมืองจะถูกนำเสนอในช่วงที่ 2 และ 3 ของรายการ สำหรับข่าวที่มีความขัดแย้งสูง ก็อาจถูกลดความสำคัญด้วยการนำเสนอในลักษณะสรุปข่าว ช่วงรอบวันรอบโลกแทน
2. ความสมดุล (Balance)	<p>การรายงานข่าวของช่อง 3 โดยมากมักนำเสนอแหล่งข่าวทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในเนื้อข่าวช่วงต้น แต่เมื่อเข้าสู่เนื้อข่าวช่วงกลางหรือท้าย ส่วนใหญ่ปรากฏว่ามีแหล่งข่าวเพียงฝ่ายเดียว หากมีการนำเสนอแหล่งข่าว 2 ฝ่าย ก็ไม่เท่าเทียมกันในการได้พื้นที่ คือมีจำนวนแหล่งข่าว และเนื้อหาข่าวน้อยกว่า และแหล่งข่าวทั้ง 2 ฝ่าย ก็เป็นบุคคลที่มีสถานะในสังคมที่มีโอกาสที่จะพูดมากกว่าคนทั่วไป เช่น สส., สว. นายกฯ, รัฐมนตรี แพทย์ ฯลฯ และพบว่า <u>มีน้อยมากที่จะนำเสนอแหล่งข่าวฝ่ายที่ 3 เพื่อที่จะวิเคราะห์ เสนอแนะ หรือ หาทางออกให้</u></p> <p>การนำเสนอเสียงสัมภาษณ์ของแหล่งข่าว ไม่ค่อยปรากฏมากในข่าวของช่อง 3 โดยส่วนใหญ่คำพูดของแหล่งข่าวมักจะถูกสรุปโดยผู้เล่าข่าว หากมีการปล่อยเสียงแหล่งข่าว ก็มักเป็นบุคคลเช่น นายกรัฐมนตรี นักการเมือง รวมถึงเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐ ขณะที่คู่กรณีฝ่ายที่ 2 นำเสนอให้เห็นภาพการสัมภาษณ์แต่ <u>ไม่ปล่อยเสียง</u> ลักษณะนี้มักพบมากในข่าวประเภทข่าวการเมือง ส่วนในข่าวประเภท</p>

	<p>สังคม อาชญากรรม แหล่งข่าวที่ปรากฏมากกว่าคือ ตำรวจ แพทย์ และผู้มีอำนาจรับผิดชอบ ผู้ได้รับความเสียหายจะถูกพูดถึงในเนื้อหาข่าว เท่านั้น</p> <p>กล่าวโดยสรุป การนำเสนอข่าวของช่อง 3 ไม่มีความสมดุลภาพและเสียงของแหล่งข่าว และมีการนำเสนออย่างไม่เท่าเทียมในแง่พื้นที่ข่าว เพราะแหล่งข่าวมักมีเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐและนักการเมืองโดยเฉพาะในข่าวการเมือง แต่ก็มีสมดุลของเนื้อหาจากแหล่งข่าวฝ่ายต่างๆ</p>
3. บุคคลที่ขาดหาย (Missing Person)	บุคคลที่หายไปจากข่าว มักเป็นเป็นแหล่งข่าวที่มีผลกระทบโดยตรง หรือโดยอ้อมที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้นๆ โดยเฉพาะข่าวเรื่องไฟใต้จะไม่มีเสียงและภาพของแหล่งข่าวที่เป็นชาวบ้านเลย ผู้ชมสามารถรับทราบสถานการณ์ในพื้นที่จากแหล่งข่าวภาครัฐฝ่ายเดียวเท่านั้น
4. ความยาวข่าว (Timing Duration)	ความยาวข่าวส่วนใหญ่อยู่ที่ 1-2 นาที มีเฉพาะบางข่าวที่ถูกให้เวลามาก โดยเฉพาะข่าวเด่นรอบวัน หรือ ข่าวแรก ที่บางครั้งใช้เวลา ทั้งช่วงแรกของรายการ
5. ความคิดเห็นของผู้ประกาศข่าว (Opinion of Narrator)	พบว่า การรายงานข่าวของช่อง 3 มีการสอดแทรกความเห็นของผู้เล่าข่าวโดยเฉพาะกรณีข่าวอาชญากรรม ผู้ประกาศข่าวมักตัดสินความผิดของผู้ถูกกล่าวด้วยคำพูดที่รุนแรง เช่น “ไอคนที่มัน เป็นพ่อเลี้ยง ไม่รู้มันเป็นตัวอะไรกลับมาเกิดนะ” “คำว่าแม่ก็ไม่ควรใช้กับผู้หญิงคนนี้ ไม่มีคุณสมบัติใดเลยที่จะเป็นแม่คน” (กรณีข่าว พ่อเลี้ยงเตะลูกเลี้ยงพิการ)
6. ภาษา (Language)	พบว่าผู้เล่าข่าว มีการใช้ภาษาในการชี้แนะ และบางครั้งประณามผู้ต้องสงสัย โดยเฉพาะในข่าวอาชญากรรม และพบบ้างจากการใช้ภาษาของแหล่งข่าวเอง โดยเฉพาะแหล่งข่าวทางการเมือง ที่การใช้ภาษาเชิงชี้แนะ หรือ กล่าวหา มักมาจากนักการเมืองฝ่ายบริหาร
7. ภาพ (Visual)	พบว่า มีการนำเสนอภาพที่ละเมิดสิทธิเด็กที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ โดยเฉพาะศพเด็กที่เสียชีวิต ส่วนภาพที่มีทัศนะจุจาดพบมากในข่าวอาชญากรรม หรือข่าวอุบัติเหตุ
8. ภาพตัวแทน (Representation)	พบว่า ภาพตัวแทนส่วนมากที่นำเสนอในรายการข่าวมักเป็นภาพตัวแทนจากอาชีพ บทบาท สถานภาพในสังคม โดยพบว่า ภาพตัวแทนจากฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐ/นักการเมือง ที่ปรากฏมากที่สุดคือนายกรัฐมนตรี นักการเมือง ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ แพทย์ ขณะที่ภาพตัวแทนอาชีพอื่นๆ เช่น พ่อค้า เกษตรกร ผู้ประสบภัย ชาวบ้าน ปรากฏน้อยกว่ามาก หรือถ้ามีก็ปรากฏเป็นภาพตัวแทนของผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ ผู้ได้รับผลกระทบจากการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ หรือผู้รอรับความช่วยเหลือเท่านั้น
9. อื่นๆ	ภาพรวมของการนำเสนอข่าวของช่อง 3 เป็นข่าวเบา มักนำเสนอข่าวอาชญากรรม ข่าวที่เป็นเรื่องแปลกประหลาด และข่าวน้ำท่วมรายวัน โดยให้เวลากับข่าวประเภทนี้สูงมาก ในขณะที่การรายงานข่าวการเมือง นำเสนอเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรายวัน และส่วนมากมักนำเสนอข้อมูลจากแหล่งข่าวฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐ/นักการเมืองฝ่ายเดียว ทำให้ข้อเท็จจริงถูกนำเสนอแต่เพียงด้านเดียว อีกทั้งการแทรกความคิดเห็นของผู้เล่าข่าว โดยเฉพาะข่าวอาชญากรรม มักมีการชี้แนะให้เชื่อตามข้อมูลที่ยังไม่มีข้อสรุป อาจเป็นเหตุก่อให้เกิดความเข้าใจผิดและเกลียดชังต่อผู้ที่ถูกกล่าวหาด้วยการใช้ภาษาเชิงตัดสินและประณามจากผู้ประกาศข่าวได้ และในบางครั้งก็มีข้อดี ในการนำเสนอข่าวแบบมีความคิดเห็นเข้าไป เมื่อผู้เล่าข่าวแทรกความคิดเห็นเชิงบวกที่ช่วยประสานสังคม

ตารางที่ 5 ลักษณะทั่วไปของการรายงานข่าว ช่อง 5

ช่อง 5

มีข่าว 2 ช่วง ช่วงที่ 1 เวลา 18.50-19.00 น. ช่วงที่ 2 เวลา 19.30-20.15 น.

1. ลักษณะทั่วไป	รายการข่าวแบบ “รายงานข่าว”
1. การจัดลำดับข่าว (Priority)	<p>จากการศึกษาพบว่า ช่อง 5 แบ่งรายการข่าวออกเป็น 2 ช่วง ช่วงที่ 1 เป็นรายการข่าวสั้นๆ ประมาณ 10 นาที ซึ่งมีเนื้อข่าวจริงๆ ประมาณ 3-4 นาที จำนวนประมาณ 1-2 ข่าว จากนั้นจึงตัดเข้าสู่ข่าวยาเสพติด กีฬา และรายการบันเทิงสั้นๆ</p> <p>การเรียงลำดับข่าวของช่อง 5 นั้นไล่เรียงไปตามข่าวที่มีความสำคัญ เน้นข่าวสถานการณ์ภาคใต้ไว้ในลำดับต้นของข่าวช่วงที่ 2 กล่าวโดยสรุปปริมาณข่าวสถานการณ์ใต้ โดยรวมอยู่ในสัดส่วนที่สูงกว่าข่าวอื่นๆ และมักจะให้ความสำคัญมากกว่า</p> <p>นอกจากนี้การนำพาดหัวข่าว ก็ใช้เฉพาะข่าวภาคใต้ช่วงที่ 2 ประมาณ 1-2 ข่าวเท่านั้น และมักเป็นข่าวในประเทศ</p>
2. ความสมดุล (Balance)	<p>จากการศึกษาพบว่า ความสมดุลด้านภาพของแหล่งข่าวยังคงมีฝ่ายเดียวที่ปรากฏคือเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐ และเกือบทั้งหมดของเนื้อข่าวมีเจ้าหน้าที่รัฐเป็นแหล่งข่าว โดยเฉพาะข่าวสถานการณ์ภาคใต้ ซึ่งแหล่งข่าวสำคัญมักปรากฏทั้ง ภาพ และเนื้อหา คือ นายกรัฐมนตรี ทหาร รัฐมนตรี</p> <p>นอกจากนั้น การปรากฏเนื้อหาอีกด้านของเหตุการณ์ก็มีน้อยมากในข่าวสถานการณ์ใต้ หากจะมีเนื้อหาของคู่อริฝ่ายที่ 2 ก็มักปรากฏภาพ แต่ไม่ปรากฏเสียงของแหล่งข่าว นอกจากนี้เมื่อพิจารณาความสมดุลจากฝ่ายที่ 3 ที่เป็นผู้ให้ความคิดเห็นต่อเรื่องราว ก็กลับไม่พบอีกเช่นกัน</p> <p>แม้พบว่า การรายงานข่าวเหตุการณ์ต่างๆ จะมีแหล่งข่าวหลายฝ่าย แต่พบว่า จำนวนแหล่งข่าวที่ให้ข้อมูลนั้น เป็นข้อมูลเพียงด้านเดียวกันเป็นส่วนมาก</p>
3. บุคคลที่ขาดหาย (Missing Person)	<p>พบว่า ส่วนใหญ่แม้แหล่งข่าวจะหลากหลาย แต่ส่วนใหญ่มักเป็นจากฝ่ายรัฐ เนื้อหาข่าวจึงมีเพียงด้านเดียว ดังนั้น บุคคลที่มักขาดหายจากข่าวมักเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบ ผู้ที่ถูกกระทำ หากแม้มีเรื่องราวปรากฏก็มักไม่มีการปล่อยเสียงของผู้พูด แต่ใช้เสียงบรรยายของผู้ประกาศข่าวมากกว่า อย่างไรก็ตามลักษณะวิธีการเช่นนี้อาจพบทั่วไปในรายการข่าวของช่องอื่นด้วย บุคคลที่ขาดหายไปจากการนำเสนอเรื่องราวข่าว มากที่สุด คือประชาชน หรือเจ้าทุกข์ โดยเฉพาะเหตุการณ์ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่หากเจ้าทุกข์นั้น มีความเกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ก็จะมีปรากฏเนื้อหาของเจ้าทุกข์ด้วย</p> <p>นอกจากนี้ บุคคลที่มักขาดหายไปจากการนำเสนอข่าวของช่อง 5 มากที่สุดคือ ฝ่ายที่ 3 เช่น นักวิชาการ หรือองค์กรภาคประชาชน หรือ ฝ่ายอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเหตุการณ์</p>
4. ความยาวของข่าว (Timing Duration)	ข่าวทั่วไปมีความยาว 30 วินาที - 1 นาที แต่หากเป็นข่าวสำคัญก็จะมีความยาว ประมาณ 1-3 นาที
5. ความคิดเห็นของผู้ประกาศข่าว (Opinion of Narrator)	พบว่าไม่มีการนำเสนอความคิดเห็นของผู้ประกาศข่าว
6. ภาษา (Language)	พบว่าไม่มีการใช้ภาษาที่นำจากผู้ประกาศข่าว แต่พบว่าแหล่งข่าวมีการใช้ภาษาที่นำ ตัดสิน โดยใช้คำขยายต่อผู้กระทำ โดยเฉพาะข่าวเกี่ยวกับสถานการณ์ชายแดนภาคใต้ ซึ่งมาจากเสียงของแหล่งข่าวเอง โดยเฉพาะจากนายกรัฐมนตรี ทหาร และรัฐมนตรี
7. ภาพ (Visual)	พบว่าไม่มีการนำเสนอภาพที่ละเมียดลึกลับ เด็ก เยาวชนและสตรี หรือนำเสนอภาพที่มีทัศนียภาพแต่อย่างใด
8. ภาพตัวแทน	ภาพตัวแทนที่ปรากฏมากที่สุดมาจากภาพแหล่งข่าวที่ขานำเสนอมากที่สุด ซึ่งมักเป็นเจ้าหน้าที่

(Representation)	ภาครัฐและนักการเมือง คือ นายกรัฐมนตรี ทหาร รัฐมนตรี ข้าราชการ โดยมักถูกนำเสนอให้อยู่ด้านเดียวกัน รองลงมาคือภาพตัวแทนที่ปรากฏในเนื้อหาข่าว ซึ่งมักมีภาพในแง่ลบ และมักเป็นคู่กรณีฝ่ายตรงกันข้ามกับฝ่ายแรก
9. อื่นๆ	สิ่งที่น่าสังเกตสำหรับการรายงานข่าวของช่อง 5 คือ จำนวนเวลารายการข่าวภาคค่ำที่สั้นมาก เพียง 55 นาทีซึ่งน้อยที่สุดในบรรดารายการข่าวภาคค่ำ นอกจากนี้ยังสังเกตพบว่าช่อง 5 มีการรายงานข่าวต้นชั่วโมงในช่วงเวลาตอนเย็นประมาณ 16.00 -18.00 น. ช่วงละประมาณ 5 นาที โดยเน้นข่าวหนัก (hard news) ประเภทการเมือง เศรษฐกิจ และมักเป็นเรื่องราวทั้งจากฝ่ายภาครัฐและฝ่ายอื่นๆ สูงกว่า ข่าวประเภทเบาๆ (soft news) ดังนั้นจึงพบว่าสัดส่วนข่าวหนัก ในช่วงข่าวภาคค่ำ จึงมีความเข้มข้นน้อยกว่าข่าวต้นชั่วโมงในเวลาตอนเย็น

ตารางที่ 6 ลักษณะทั่วไปของการรายงานข่าว ช่อง 7	
ช่อง 7	มีข่าว 2 ช่วง ช่วงที่ 1 เวลา 17.30-18.00 น. ช่วงที่ 2 เวลา 19.40-20.25 น.
1. ลักษณะทั่วไป	รายการข่าวแบบ “รายงานข่าว”
1. การจัดลำดับข่าว (Priority)	<p>จากการศึกษาพบว่า โดยปกติ ช่อง 7 มักจัดลำดับข่าวทั่วไปที่มีผลกระทบต่อคนหมู่มากไว้ในลำดับต้นๆ เช่น ข่าวน้ำท่วมหรืออุทกภัย พายุหรือวาตภัย ซึ่งส่งผลกระทบต่อคนทั่วไป ขณะที่ข่าวอาชญากรรม หากมีความน่าสนใจก็จะจัดไว้ลำดับต้น เช่นเดียวกัน ถ้าข่าวการเมืองเป็นเรื่องด่วนหรือมีความสำคัญมาก ก็จะไปในช่วงต้น</p> <p>อย่างไรก็ตาม พบว่า ไม่มีความแตกต่างใด ในข่าวที่มีการแบ่งออกเป็น 2 ช่วง เพียงแต่ข่าวที่นำเสนอในช่วงที่ 1 จะเป็นข่าวเด่นและมีความสด ความน่าสนใจ มากกว่า</p>
2. ความสมดุล (Balance)	<p>โดยมากมีการนำเสนอแหล่งข่าวฝ่ายเดียว หากนำเสนอแหล่งข่าวทั้ง 2 ฝ่าย ก็พบว่าไม่มีความเป็นธรรมในสัดส่วนพื้นที่ในข่าวของแหล่งข่าวแต่ละฝ่าย กล่าวคือ แหล่งข่าวภาครัฐ มักมีจำนวนและเนื้อหามากกว่าอีกฝ่าย และมักไม่ค่อยปรากฏแหล่งข่าวฝ่ายที่ 3 ในข่าวการเมือง แต่มีการให้สัมภาษณ์ของแหล่งข่าวภาครัฐ ที่มักเป็น นักการเมือง ทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เป็นแหล่งข่าวหลัก</p> <p>โดยมากการปรากฏภาพของแหล่งข่าวภาครัฐ จะมีมากกว่าคู่กรณีฝ่ายที่ 2 และหากแม้ปรากฏภาพคู่กรณีฝ่ายที่ 2 ก็มักไม่ปรากฏเสียงของแหล่งข่าว แต่จะมีการปล่อยเสียงของแหล่งข่าวที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐมากกว่า โดยพบว่า มีการปรากฏเสียงของแหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาลมากที่สุด โดยเฉพาะนายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี</p> <p>อาจสรุปได้ว่า ยังขาดความรอบด้านในการนำเสนอแหล่งข่าวฝ่ายที่ 2 และ 3 อยู่บ้าง และยังบกพร่องเรื่องการให้สัดส่วนพื้นที่ข่าวที่เท่าเทียมกันของแหล่งข่าวแต่ละฝ่ายทั้งในเรื่องของภาพ และเสียงของแหล่งข่าว โดยเฉพาะข่าวการเมือง</p> <p>นอกจากนี้ยังพบว่า มักมีการรายงานข่าวในลักษณะรายงานพิเศษเกี่ยวกับองค์กรรัฐวิสาหกิจ เพื่อการเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร เช่น หน่วยงาน การไฟฟ้านครหลวง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค แทรกอยู่บ้างเป็นระยะ</p>
3. บุคคลที่ขาดหาย (Missing Person)	จากการศึกษาพบว่า บุคคลที่ขาดหายไปในการรายงานข่าวมักเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงหรือโดยอ้อม กับเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้นๆ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความไม่สมดุลในการรายงานข่าวที่มีแหล่งข่าวฝ่ายเดียว

<p>4. ความยาวของข่าว (Timing Duration)</p>	<p>การให้เวลาของข่าวพบว่า หากเป็นข่าวลำดับที่ 1-2 จะมีความยาวมากกว่า คือประมาณ 2-3 นาทีต่อข่าว ขณะที่ข่าวในลำดับหลังๆ มักสั้นกว่า คือยาวประมาณ 1-2 นาที</p> <p>จากการศึกษาพบว่า ช่อง 7 มักเน้นการนำเสนอข่าวทั่วๆ ไปที่มีความขัดแย้งต่ำ หลีกเลียงประเด็นทางการเมือง โดยการให้ระยะเวลา ที่สั้นกว่า ข่าวทั่วไป แต่หากเป็นข่าวที่มีความสำคัญจริงๆ ก็จะทำให้ความยาวเพิ่มขึ้น</p>
<p>5. ความคิดเห็นของผู้ประกาศข่าว (Opinion of Narrator)</p>	<p>พบว่ากรรายงานข่าวของช่อง 7 ไม่มีการสอดแทรกความคิดเห็นของผู้รายงานข่าว</p>
<p>6. ภาษา (Language)</p>	<p>พบว่าไม่มีการใช้ภาษาที่ขี้หน้า หรือการประณามผู้ต้องสงสัยจากผู้ประกาศข่าว แต่พบบ้างจากแหล่งข่าวเอง โดยเฉพาะแหล่งข่าวทางการเมือง และมักมาจากนักการเมืองฝ่ายบริหาร</p>
<p>7. ภาพ (Visual)</p>	<p>พบว่า ไม่มีการละเมิดสิทธิในการนำเสนอภาพ เด็ก สตรีและเยาวชน ส่วนการนำเสนอภาพที่มีลักษณะอุจาดนั้น พบเฉพาะภาพข่าวอาชญากรรมที่นำเสนอภาพศพผู้เสียชีวิต แต่มีการเซ็นเซอร์ภาพหรือการพรางภาพ</p>
<p>8. ภาพตัวแทน (Representation)</p>	<p>พบว่า ภาพตัวแทนส่วนมากที่นำเสนอในรายการข่าวมักเป็นภาพตัวแทนจากอาชีพ บทบาท สถานภาพในสังคม โดยพบว่า ภาพตัวแทนเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ถูกนำเสนอมากกว่า รองลงมาคือภาพตัวแทนนักการเมือง ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ แพทย์ ขณะที่ภาพตัวแทนอาชีพอื่นๆ เช่น เกษตรกร รับจ้าง มีน้อยกว่ามาก</p>
<p>9. อื่นๆ</p>	<p>แม้ว่าการนำเสนอช่วงข่าวของช่อง 7 ในช่วงต้นของรายการ จะเป็นข่าวเรื่องราวทั่วไป ข่าวเหตุการณ์เด่นประจำวัน ข่าวเบา ๆ ทั่วไป ตามด้วยข่าวหนักประเภทการเมือง อย่างไรก็ตามยังมีพื้นที่สำหรับรายงานพิเศษ คือช่วง ทูทซ์ชาวบ้าน ด้วยลำแข้ง และสก็๊ปชีวิต ที่นำเสนอเรื่องราวความเดือดร้อนของประชาชนจากการบริหารของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ เรื่องราวความเข้มแข็งของชุมชนด้านวิชาชีพและเศรษฐกิจชุมชน และความลำบากยากแค้นของสมาชิกสังคมในมุมต่างๆ ทั้งความพิการทางร่างกาย ความยากจน และคุณภาพชีวิตที่ไม่ดีพอต่อการดำรงชีพ</p>

<p>ตารางที่ 7 ลักษณะทั่วไปของการรายงานข่าว ช่อง 9</p>	
<p>ช่อง 9</p>	<p>มีข่าว 3 ช่วง ช่วงที่ 1 เวลา 18.00-18.15 น. ช่วงที่ 2 เวลา 18.45-19.30 น. ช่วงที่ 3 เวลา 20.00-20.15 น.</p>
<p>1.ลักษณะทั่วไป</p>	<p>รายการข่าวแบบ “รายงานข่าว”</p>
<p>1. การจัดลำดับข่าว (Priority)</p>	<p>ช่อง 9 นำเสนอข่าวเป็น 3 ช่วงเวลา โดยส่วนมากข่าวเด่นจะอยู่ในช่วงที่ 2 คือ ในเวลาประมาณ 18.45 น. โดยช่วงที่ 1 จะเสนอประเด็นทั่วไปที่เกิดขึ้นในรอบวัน จะมีเพียงบางวันที่ประเด็นใหญ่ถูกนำเสนอในช่วงแรก โดยเฉพาะกรณีจิตจรดดา และชิงตัวนักโทษ</p>
<p>2. ความสมดุล (Balance)</p>	<p>โดยมากมีการนำเสนอแหล่งข่าวฝ่ายเดียว หากนำเสนอแหล่งข่าวทั้ง 2 ฝ่าย ก็จะไม่พบว่าเป็นธรรมในสัดส่วนพื้นที่ของแหล่งข่าว กล่าวคือแหล่งข่าวภาครัฐ มักมีจำนวนและเนื้อหา มากกว่าอีกฝ่าย และมักไม่ค่อยปรากฏแหล่งข่าวฝ่ายที่ 3 ลักษณะเช่นนี้มีอยู่มากในข่าวการเมือง โดยมักมีการให้สัมภาษณ์ของแหล่งข่าวภาครัฐ ที่มักเป็น นักการเมือง ทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เป็นแหล่งข่าวหลัก</p> <p>โดยมากการปรากฏภาพของแหล่งข่าวภาครัฐจะมีมากกว่า และหากแม้ปรากฏภาพคู่กรณีฝ่ายที่</p>

	<p>2 ก็มักไม่ปรากฏเสียงของแหล่งข่าว แต่จะมีการปล่อยเสียงของแหล่งข่าวที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐมากกว่า โดยพบว่า มีการปรากฏเสียงของแหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาลมากที่สุด โดยเฉพาะ นายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี</p> <p>แต่ก็พบว่า ในบางครั้ง แหล่งข่าวอีกฝ่ายถูกนำเสนอ ครบถ้วน สมบูรณ์ทั้งภาพและเสียง แต่เป็นไปเฉพาะบางกรณี ซึ่งยังไม่มีความคงตัวในการนำเสนอ</p> <p>แหล่งข่าวที่เป็นคู่กรณีฝ่ายที่ 2 กรณีเป็นแหล่งข่าวที่ขาดในข่าวนั้น ทางช่อง 9 จะนำมานำเสนอ ในรูปของรายงานพิเศษ ที่แหล่งข่าวฝ่ายชาวบ้านจะปรากฏทั้งเสียงและภาพ</p> <p>อาจสรุปได้ว่า ไม่มีความสมดุลโดยรวมของการรายงานข่าว และไม่มีความเป็นธรรมในสัดส่วนพื้นที่ของแหล่งข่าวแต่ละฝ่าย ในเรื่องของภาพและเสียงของแหล่งข่าว หากแต่ค่อนข้างมีความสมดุลด้านเนื้อหาข่าว แต่อาจไม่มีความเป็นธรรม (ในสัดส่วนพื้นที่ข่าวของแหล่งข่าวฝ่ายต่างๆ) ในการรายงานข่าว โดยเฉพาะข่าวการเมือง</p>
<p>3. บุคคลที่ขาดหาย (Missing Person)</p>	<p>จากการศึกษาพบว่า บุคคลที่ขาดหายไปในการรายงานข่าวมักเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรง หรือโดยอ้อม เกี่ยวกับเรื่องราวเหตุการณ์นั้นๆ อันเป็นผลสืบเนื่องจากความไม่สมดุลในการรายงานข่าวที่มีแหล่งข่าวฝ่ายเดียว รวมถึงแหล่งข่าวที่เป็นนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ หรือ นักวิเคราะห์ต่างๆ ก็ไม่ปรากฏ อยู่ในเนื้อหาข่าว</p>
<p>4. ความยาวข่าว (Timing Duration)</p>	<p>พบว่า ช่อง 9 ให้เวลากับรายงานพิเศษ และรายงานสดมากกว่าการรายงานข่าวทั่วไป โดยข่าวทั่วไปจะถูกนำเสนอในความยาวประมาณ 1-2 นาที ในขณะที่ข่าวที่เป็นข่าวเด่นหรือข่าวนำเสนอในความยาวประมาณ 3-5 นาที</p>
<p>5. ความคิดเห็นของผู้ประกาศข่าว (Opinion of Narrator)</p>	<p>พบว่า การรายงานข่าวของช่อง 9 ไม่มีการสอดแทรกความคิดเห็นของผู้รายงานข่าว</p>
<p>6. ภาษา (Language)</p>	<p>พบว่า ไม่มีการใช้ภาษาที่ขึ้นจากผู้ประกาศข่าว แต่พบบ้างจากแหล่งข่าวเอง โดยเฉพาะแหล่งข่าวทางการเมือง และมักมาจากนักการเมืองฝ่ายบริหาร</p>
<p>7. ภาพ (Visual)</p>	<p>พบทั้ง 2 ประเภท แต่เป็นการนำเสนอภาพการละเมิดสิทธิผู้ใหญ่ เช่น กรณีนักโทษหญิง ไล่หมวก และแวนดำ แต่ก็เห็นได้ว่าเป็นใคร และภาพผู้หญิงที่มีปัญหาหน้าอกโตผิดปกติ ไม่มีการเซ็นเซอร์หน้า หลังจากการผ่าตัดแล้ว ส่วนภาพทัศนียภาพมีเห็นได้ไม่มากนักในข่าวอาชญากรรม</p>
<p>8. ภาพตัวแทน (Representation)</p>	<p>พบว่า ภาพตัวแทนส่วนมากที่นำเสนอในรายการข่าวมักเป็นภาพตัวแทนจากอาชีพ บทบาท สถานภาพในสังคม โดยพบว่า ภาพตัวแทนนายกรัฐมนตรี ถูกนำเสนอมากที่สุด รองลงมาคือภาพตัวแทนนักการเมือง ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ แพทย์ ขณะที่ภาพตัวแทนอาชีพอื่นๆ เช่น พ่อค้า เกษตรกร ผู้ประสบภัย มีน้อยกว่ามาก หรือถ้ามีก็ปรากฏในลักษณะของผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ หรือรอรับความช่วยเหลือ</p> <p>กรณีเหตุการณ์ภาคใต้ ทางช่อง 9 นำเสนอให้เห็นภาพของประชาชนมากขึ้น โดยเฉพาะกรณี 131 คนไทย ที่ช่อง 9 ใช้รายงานพิเศษในการนำเสนอข้อมูลในเชิงลึก สะท้อนภาพวิถีชีวิตของชาวบ้านที่เดินทางไปทำงานในมาเลเซีย</p> <p>อาจจะสรุปได้ว่า ภาพตัวแทนคนในสังคม ที่ปรากฏในข่าวของช่อง 9 มีความหลากหลาย และมีการให้พื้นที่กับฝ่าย ที่มีโชคร้ายด้วย</p>
<p>9. อื่นๆ</p>	<p>ช่อง 9 มีการแบ่งช่วงข่าวออกเป็น 2 ช่วง โดยช่วงแรกจะเป็นข่าวเด่นประจำวัน ช่วงที่ 2 เน้นข่าว</p>

ตารางที่ 8 ลักษณะทั่วไปของการรายงานข่าว ช่อง 11	
ช่อง 11	มีข่าว 1 ช่วง เวลา 18.00-20.15 น.
1. ลักษณะทั่วไป	รายการข่าวแบบ “รายงานข่าว”
1. การจัดลำดับข่าว (Priority)	จากการศึกษาพบว่า โดยปกติ ช่อง 11 จัดลำดับข่าวที่จะส่งผลกระทบต่อประชาชนไว้ในอันดับต้นๆ ในลักษณะข่าวเตือนภัย อันได้แก่ ขาวน้ำท่วมหรืออุทกภัย พายุหรือวาตภัย รวมถึงความเคลื่อนไหวของต่างประเทศที่จะส่งผลกระทบต่อประเทศไทย รองลงมาคือ ข่าวการเมือง การเปลี่ยนแปลงโยกย้ายข้าราชการ รวมถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการ ส่วนประเด็นอื่นๆ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม
2. ความสมดุล (Balance)	พบว่า ให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวที่เป็น นักการเมือง ข้าราชการที่รับผิดชอบงาน คือแหล่งข่าวภาครัฐ โดยเรียงลำดับชั้นของตำแหน่งตามสายการบังคับบัญชา หรือตามลักษณะประเด็นที่นำเสนอ แหล่งข่าวที่เป็นคู่กรณีฝ่ายที่ 2 จะมีจำนวนน้อยกว่าหรือบางครั้งไม่มีเลย ไม่ปรากฏ การนำเสนอแหล่งข่าวฝ่ายที่3 หรือแหล่งข่าวที่เป็นนักวิเคราะห์หรือนักวิชาการ แต่บางครั้งมีการนำเสนอแหล่งข่าวฝ่ายที่ 3 มาร่วมแสดงความคิดเห็น การปรากฏภาพของแหล่งข่าวภาครัฐมีมากกว่าคู่กรณีฝ่ายที่ 2 และหากแม้ปรากฏภาพคู่กรณีฝ่ายที่ 2 ก็มักไม่ปรากฏเสียงของแหล่งข่าว แต่จะมีการปล่อยเสียงของแหล่งข่าวที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐมากกว่า โดยพบว่ามี การปรากฏเสียงของแหล่งข่าวภาครัฐมากที่สุด โดยเฉพาะ นายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี จะเห็นได้ว่า การรายงานข่าวขาดความความสมดุล ทั้งในลักษณะประเด็นและพื้นที่การนำเสนอ โดยข่าวถูกให้น้ำหนักไปยังแหล่งข่าวที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ แม้ในบางกรณีที่เป็นข่าวที่ประชาชนได้รับผลกระทบโดยตรง อาจมีการนำเสนอเพียงภาพข่าวและบรรยายข่าวเท่านั้น ไม่มีเสียงของแหล่งข่าวแต่อย่างใด นอกจากนี้ยังพบว่า การนำเสนอแหล่งข่าวที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ มักได้พื้นที่ในลักษณะของรายงานพิเศษ โดยจะปรากฏทั้ง ภาพ เสียง ความคิดเห็น แต่จะเป็นประเด็นหรือแง่มุมที่ไม่ได้มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาในข่าวหลัก
3. บุคคลที่ขาดหาย (Missing Person)	จากการศึกษาพบว่า บุคคลที่ขาดหายไปในการรายงานข่าวมักเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงหรือโดยอ้อม เกี่ยวกับเรื่องราวเหตุการณ์นั้นๆ
4. ความยาวข่าว (Timing Duration)	การให้เวลาของข่าวพบว่า จัดความยาวข่าวตามลักษณะประเด็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นที่มีผลกระทบต่อการเมืองและความมั่นคง จะให้เวลามาก ถึงประมาณ 7- 13 นาที ในขณะที่ข่าวอื่นๆ มีความยาว 2-3 นาทีโดยประมาณ
5. ความคิดเห็นของผู้ประกาศข่าว (Opinion of Narrator)	พบว่า การรายงานข่าวของช่อง 11 ไม่มีการสอดแทรกความคิดเห็นของผู้รายงานข่าว
6. ภาษา (Language)	พบว่า ไม่มีการใช้ภาษาที่ขึ้นจากผู้ประกาศข่าว แต่พบบ้างจากแหล่งข่าวเอง โดยเฉพาะแหล่งข่าวทางที่เป็นนักการเมือง หรือเจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายบริหาร
7. ภาพ	พบว่า ไม่มีการนำเสนอภาพที่ละเมิดสิทธิเด็ก สตรีและเยาวชน ส่วนการนำเสนอภาพที่มี

(Visual)	ลักษณะจุดจาดนั้นมักปรากฏในภาพข่าวอาชญากรรม ซึ่งถ่ายให้เห็นผู้เสียชีวิต แต่มีการเซ็นเซอร์ภาพ หรือ พรางภาพ
8. ภาพตัวแทน (Representation)	พบว่า ภาพตัวแทนส่วนมากเป็นการนำเสนอภาพของเจ้าหน้าที่รัฐในลักษณะผู้ให้ความช่วยเหลือ ผู้บำบัดบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน ในขณะที่ภาพตัวแทนของประชาชนทั่วไปคือผู้ที่รอรับความช่วยเหลือ
9. อื่นๆ	การนำเสนอข่าวของช่อง 11 ให้พื้นที่น้อยแก่ประชาชนหรือผู้ที่มีความคิดเห็นแตกต่างจากภาครัฐ ขาดการรายงานข่าวในลักษณะรายงานพิเศษหรือข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน รวมถึงไม่มีการตั้งคำถาม ต่อประเด็นที่มีผลกระทบต่อส่วนรวม ในประเด็นที่เป็นโครงการของรัฐบาล และขาดข่าวที่ให้ความสำคัญต่อการสร้างความเข้มแข็งของภาคประชาสังคม

ตารางที่ 9 ลักษณะทั่วไปของการรายงานข่าว ช่อง itv	
ช่อง itv	มีข่าว 2 ช่วง ช่วงที่ 1 เวลา 18.30-19.30 น. ช่วงที่ 2 เวลา 20.00-20.15 น.
1. ลักษณะทั่วไป	รายการข่าวแบบ “รายงานข่าว” มีคำถาม sms ให้ผู้ชมแสดงความคิดเห็น
1. การจัดลำดับข่าว (Priority)	จากการศึกษาพบว่า การจัดลำดับข่าวของช่อง itv ในแต่ละวันจะมีความแตกต่างกันอยู่เล็กน้อย โดยส่วนใหญ่ ทางสถานีจะรายงานข่าวทั่วไปที่มีผลกระทบต่อคนหมู่มากในช่วงแรกของรายการข่าว เช่น ข่าวน้ำท่วม การเกิดพายุ พยากรณ์อากาศ และข่าวอาชญากรรมโดยเฉพาะเหตุอุกฉกรรจ์ ต่อด้วยข่าวบันเทิง ข่าวกีฬา ข่าวการเมือง ตามลำดับ แต่หากวันใดมีเหตุการณ์ที่มีความสำคัญมากๆ ก็ จะรายงานในช่วงต้น โดยเฉพาะวันเสาร์ – อาทิตย์ จะมีการสลับสับเปลี่ยนลำดับการรายงานข่าวแต่ละประเภท
2. ความสมดุล (Balance)	<p>โดยมากมีการนำเสนอแหล่งข่าว 2 ฝ่าย ได้แก่ แหล่งข่าวต้นเรื่อง และแหล่งข่าวอื่นๆ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้นๆ นอกจากนี้ยังปรากฏว่ามีแหล่งข่าวฝ่ายที่ 3 ซึ่งได้แก่ นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน หรือบุคคลที่เคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองในอดีต ลักษณะเช่นนี้ปรากฏอยู่ทั้งในข่าวการเมือง ข่าวอาชญากรรม และข่าวสิ่งแวดล้อมและการจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติ</p> <p>การปรากฏภาพของแหล่งข่าวภาครัฐมีมากกว่าฝ่ายอื่นๆ โดยเฉพาะข่าวการเมือง ในบางครั้งจะ ปรากฏเพียงภาพแต่ไม่ปรากฏเสียงของแหล่งข่าว โดยเฉพาะนายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี</p> <p>อาจสรุปได้ว่า มีความสมดุลของการรายงานข่าวบางข่าว และในภาพและเสียงของแหล่งข่าวใน ระดับหนึ่ง</p> <p>นอกจากนี้ยังพบว่า มักมีการรายงานข่าวในลักษณะรายงานพิเศษซึ่งให้รายละเอียดในมุมที่ กว้างและลึกเพิ่มเติมจากการรายงานข่าวนั้นๆของผู้ประกาศข่าว หรือเปิดพื้นที่ให้กับแหล่งข่าวที่ เกี่ยวข้องได้ชี้แจงเพิ่มเติมจากเนื้อข่าวที่ผู้ประกาศข่าวรายงาน โดยเฉพาะข่าวซึ่งมีความซับซ้อน มี ความขัดแย้งสูง หรือเป็นที่สนใจของประชาชนในวงกว้าง เช่น ข่าวปัญหาสังคม</p>
3. บุคคลที่ขาดหาย (Missing Person)	จากการศึกษาพบว่า เฉพาะในข่าวบางประเภทจะมีบุคคลที่ขาดหายไปในการรายงานข่าว มัก เป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรง หรือโดยอ้อมจากเหตุการณ์นั้นๆ หรือเป็นผู้ต้องสงสัย
4. ความยาวของข่าว (Timing Duration)	การให้เวลาของข่าวพบว่า หากเป็นข่าวเด่นประจำวันที่มีรายละเอียด ที่ซับซ้อน หรือเป็นข่าวที่ ได้รับ ความสนใจจากประชาชนมาก จะมีความยาวเกินกว่า 3-5 นาที เช่น ข่าวนางสาวจิตรลดาทำร้ายเด็กนักเรียนโรงเรียนเซนต์โยเซฟ คอนเวนต์ หากเป็นข่าวที่มีความสำคัญหรือมีรายละเอียดน้อยกว่า จะมีความยาวประมาณ 2-3 นาที และหากเป็นการรายงานข่าวเหตุการณ์ทั่วไป จะมีความ

	ยาวประมาณ 30 วินาที ถึง 1 นาที
5. ความคิดเห็นของผู้ประกาศข่าว (Opinion of Narrator)	พบว่าการรายงานข่าวของช่อง itv ไม่มีการสอดแทรกความคิดเห็นของผู้รายงานข่าวอย่างชัดเจน แต่ในบางครั้งผู้ประกาศข่าวพูดในเชิงตั้งคำถามต่อประเด็นข่าวที่มีความสำคัญต่อประชาชน
6. ภาษา (Language)	พบว่าไม่มีการใช้ภาษาที่ขึ้นจากผู้ประกาศข่าว แต่พบบ้างจากแหล่งข่าวเอง โดยเฉพาะแหล่งข่าวทางการเมือง และมักมาจากนักการเมืองฝ่ายบริหาร
7. ภาพ (Visual)	พบว่าไม่มีการนำเสนอภาพที่ละเมิดสิทธิเด็ก สตรีและเยาวชน ส่วนการนำเสนอภาพที่มีลักษณะอุจาดนั้นมีเพียงเล็กน้อย มักปรากฏในข่าวอาชญากรรม ซึ่งถ่ายให้เห็นผู้เสียชีวิต แต่มีการเซ็นเซอร์หรือพรางภาพ
8. ภาพตัวแทน (Representation)	พบว่าภาพตัวแทนที่นำเสนอในรายการข่าวมักเป็นภาพตัวแทนจากอาชีพ บทบาท สถานภาพในสังคม โดยพบว่า ในข่าวแต่ละประเภทจะปรากฏภาพตัวแทนที่แตกต่างกัน ในข่าวการเมืองภาพตัวแทนนักการเมืองฝ่ายบริหาร ถูกนำเสนอมากกว่าภาพตัวแทนของกลุ่มอื่นๆ ในขณะที่ข่าวอาชญากรรมและข่าวปัญหาสังคม จะปรากฏภาพตัวแทนของประชาชน ชาวบ้าน ที่กระทำผิด หรือตกเป็นเหยื่อจากเหตุการณ์ สำหรับข่าวปัญหาสิ่งแวดล้อม และการจัดสรรทรัพยากร จะปรากฏภาพตัวแทนของกลุ่มนายทุน หรือนักการเมืองท้องถิ่น และชาวบ้านซึ่งได้รับผลกระทบ และความเดือดร้อนจากการแสวงหาผลประโยชน์อันมิชอบจากทรัพยากรธรรมชาติ
9. อื่นๆ	นอกจากการรายงานข่าวที่มีความสำคัญ มีความโดดเด่นของตัวเหตุการณ์ในแต่ละวันแล้ว ก็จะมีการรวบรวมข่าวที่เกิดขึ้นในส่วนภูมิภาคมารายงานอย่างกระชับ หากข่าวใดที่สื่อเค้าเงื่อนงำ หรือมีปมขัดแย้งสูง ก็จะถูกนำมาเสนอรายละเอียดเพิ่มเติมในช่วงต้นของรายการข่าวในวันถัดมา นอกจากการรายงานข่าวของผู้ประกาศข่าวแล้ว ยังปรากฏเนื้อหาของข่าวเคลื่อนไหวอยู่ด้านล่างหน้าจอโทรทัศน์ ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะเป็นข่าวเดียวกันกับที่ผู้ประกาศข่าวรายงานและมีการตั้งคำถามความคิดเห็นจากประชาชนที่รับชมข่าว กระทั่งที่ตั้งจะเป็นประเด็นข่าวที่ผู้ประกาศข่าวได้เกริ่นนำก่อนจะเข้าสู่การรายงานข่าวอย่างเต็มรูปแบบ กระทั่งส่วนใหญ่โดยส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับปัญหาสังคมเพื่อถามความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะจากประชาชนเกี่ยวกับข่าวนั้นๆ

4.2.2 ความสมดุล และภาพตัวแทนในข่าวที่มีความขัดแย้ง

การศึกษาภาพตัวแทนในรายการข่าวภาคค่ำ เดือนกันยายน เพื่อศึกษาถึงการสร้างความสมานฉันท์ผ่านการรายงานข่าว โดยได้คัดกรองเฉพาะข่าวที่มีประเด็นความขัดแย้งและเป็นที่สนใจของประชาชนได้ 5 เรื่องดังนี้

- 1) สถานการณ์ 3 จังหวัดชายแดนใต้
- 2) การแทรกแซงกิจการสื่อ “แกรมมี่ซื้อหุ้นมติชน” และ “ปลดรายการเมืองไทยรายสัปดาห์”
- 3) กรณี “จิตรลดา” บุคลากรเรียนสตรีแท่งเด็กหญิง
- 4) การสรรหาผู้ว่าสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน
- 5) การพิจารณาเปิดสถานบริการ อาบอบนวด “เอไลน่า”

จากเหตุการณ์ข่าวทั้ง 5 เรื่อง ต่างก็เป็นข่าวที่มีความขัดแย้งระหว่างกลุ่มคนต่างๆ ในสังคมไทย ที่สะท้อนการสร้าง ความ
สมานฉันท์ในสังคมไทยได้ชัดเจน

จากการศึกษาโดยดูรายการข่าวจากสถานีโทรทัศน์ทั้ง 6 ช่อง และ 5 เรื่องข่าวและพิจารณาร่วมกับลักษณะภาพตัวแทนที่
ปรากฏในรายการข่าวมีผลดังนี้

1.สถานการณ์ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

สรุปสาระสำคัญ:

สถานการณ์ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นข่าวที่ สื่อทุกแขนงได้ให้ความสำคัญในการนำเสนออย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ตั้งแต่เหตุการณ์ปล้นปืนในกองบัญชาการทหารพัฒนา อ.เจาะไอร้อง จ.นราธิวาส เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2547 สำหรับในช่วงเดือนกันยายน 2548 ประเด็นเกี่ยวกับสถานการณ์ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้แบ่งออกได้เป็น 3 ประเด็นคือ

- 0. 131 คนไทยหนีเข้าเมือง รัฐกลันตันประเทศมาเลเซีย
- 0. เหตุการณ์ความวุ่นวายที่บ้านตันหยงลิมอร์
- 0. เหตุการณ์ความวุ่นวายรายวัน

โดยแต่ละประเด็นมีรายละเอียดดังนี้

1.กรณี 131 คนไทยหนีเข้าเมือง รัฐกลันตันประเทศมาเลเซีย

ในประเด็นนี้เป็นผลต่อเนื่องมาจาก ความเข้าใจผิดของชาวบ้าน ละหาน ต.ปะลูลู อ.สุโหงปาดี จ.นราธิวาส เหตุการณ์ที่ นาย สะตอปา ยูโซ๊ะ ใต้ะอิมาม ถูกลอบยิง เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2548 โดยก่อนตายใต้ะอิมามได้ส่งเสียงกับคนใกล้ชิดว่าเป็นฝีมือของเจ้าหน้าที่รัฐ ส่งผลให้เกิดความหวาดระแวงของชาวบ้าน ชาวบ้านได้ประกาศห้ามเจ้าหน้าที่รัฐเข้าหมู่บ้านเพราะขาดความเชื่อมั่นในตัวเจ้าหน้าที่

ผลกระทบเกิดขึ้นเมื่อสำนักข่าวเบอร์นามา ของทางการมาเลเซีย รายงานการอพยพของคนไทย 131 คน หนีเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมายไปยังรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย รายงานข่าวยังแจ้งว่า มีคนไทยมุสลิมอีก ราวๆ 1,000 คน รอคอยเวลาที่เจ้าหน้าที่เข้ามาเลเซียอีก หากรัฐไทยยังใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาภาคใต้

เมื่อรัฐบาลไทยทราบเรื่อง จึงมีการตอบโต้ โดย นายกรัฐมนตรี ได้ออกมาวิพากษ์สื่อมวลชนมาเลเซียและสำนักข่าวต่างประเทศอื่นๆ ในขณะที่เดียวกันก็มอบหมายให้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เร่งประสานงานกับทางการมาเลเซียเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง รวมถึงความเข้มงวดของเจ้าหน้าที่ในการตรวจตราคนเข้าออก บริเวณด้านชายแดนของทั้ง 2 ประเทศ

วันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2548 เจ้าหน้าที่ สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ จำนวน 5 นาย เข้าพบกลุ่ม 131 คนไทยเพื่อสอบถามปัญหาและความเป็นอยู่ รวมทั้งองค์กรมุสลิมโลก ซึ่งมีประเทศมาเลเซียเป็นประธานได้เข้าร่วมตรวจสอบข้อเท็จจริง ผู้อพยพส่วนใหญ่ยืนยันว่าเกิดจากความหวาดกลัวเจ้าหน้าที่ในเครื่องแบบทางรัฐไทย โดยนายกรัฐมนตรีของไทยได้ตอบโต้ว่าเป็น “วิซามาร” เป็นการสร้างกระแสการทำลายความมั่นคงของชาติ ซึ่งทำให้เกิดการตอบโต้ไปมาระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งสองประเทศ ผ่านทางสื่อมวลชน

ดร.มหาธีร์ โมฮัมหมัด อธิบดีนายกรัฐมนตรี มาเลเซีย ให้สัมภาษณ์ผ่านสำนักข่าว เอเอฟพี ว่า 131 คนไทย สมควรได้รับการรับรองสถานะเป็นผู้ลี้ภัย คำสัมภาษณ์ดังกล่าว ทำให้ พล.อ.ธรรมรักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม มองว่าเป็นการก้าวก้าวกิจการภายในของไทย จึง ตอบโต้ด้วยการเปิดโปงว่า มีการเคลื่อนไหวที่เกาะลังกาวิ ประเทศมาเลเซียของอดีตนักการเมืองและแกนนำผู้ก่อการร้ายในภาคใต้ มีการซ่อนสมุทกว่า 1 เดือน แต่ไม่มีหลักฐานเพื่อจับกุม มีการตอบโต้กลับจาก นายนาจิบ ราซิก รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีกลาโหมมาเลเซีย เรียกร้องให้รัฐบาลไทยหาหลักฐานมาพิสูจน์ข้อกล่าวหาดังกล่าว ชาวความขัดแย้งดังกล่าวดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง ร่วม 20 วัน รวมถึงประเด็นการพิจารณา ต่ออายุพระราชกำหนดบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน (พรก.ฉุกเฉิน.) โดยไม่ต้องถามความเห็นของคนในพื้นที่

2.กรณีเหตุการณ์ความวุ่นวายที่บ้านต้นหยงลิมอร์

ประเด็นนี้มีความเชื่อมต่อกันระหว่าง 2 เหตุการณ์ คือ เหตุการณ์แรก เกิดในช่วงค่ำของวันที่ 20 กันยายน 2548 มีกลุ่มคนร้ายใช้อาวุธ สงคราม กราดยิงถล่มร้านน้ำชาแห่งหนึ่งริม ถนนสายต้นหยงลิมอร์ – ป่าไผ่ บ.ต้นหยงลิมอร์ อ.ระแงะ จ.นราธิวาส เป็นเหตุให้ ชาวบ้านที่นั่นตั้งน้ำชาได้รับบาดเจ็บ 5 คน และในนั้น 2 คนเสียชีวิตในเวลาต่อมา

เหตุการณ์ที่ 2 เป็นเวลาไล่เลี่ยกันคือหลังจากที่เจ้าหน้าที่ถอนตัวจากพื้นที่แล้ว ร.ต.วินัย นาคะบุตร และ จ.อ.คำทร ทองเอียด สังกัดกรมทหารราบที่ 3 กองพลนาวิกโยธิน ซึ่งประจำอยู่โครงการพระราชดำริ บ้านต้นหยงลิมอร์ ขับรถมายังหมู่บ้านและรถเสียใกล้ที่เกิดเหตุ ทั้งสองถูกชาวบ้านล้อมรถ พร้อมยึดอาวุธไปด้วย เพราะสงสัยว่า 2 นาย.อาจเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ยิงถล่มร้านน้ำชา โดยกักตัวนาวิกโยธิน 2 นายที่ศาลาอเนกประสงค์กลางหมู่บ้าน

มีความพยายามช่วยเหลือ 2 นาวิกโยธินแต่ไม่สามารถเข้าไปได้เพราะเป็นช่วงดึกมาก ทำได้แค่ตั้งไว้บริเวณนอกหมู่บ้าน ทั้งคืน เจ้าหน้าที่ทั้งจาก กองทัพบกที่ 4 ฝ่ายปกครองและ อดีต ส.ส.ในพื้นที่ พยายามติดต่อเจรจาแต่ชาวบ้านได้นำไม้ซุงมาปิดกั้น และให้เด็กและผู้หญิงราว 500 คน ปิดล้อมทางเข้าหมู่บ้าน ทั้งตัวแทนที่ส่งมาเจรจายิ่งบอกว่าต้องการให้สื่อมวลชนมาเลเซียมาทำข่าว(แล้ว)จึงจะยอมเจรจาเพื่อปล่อยตัว

ในช่วงบ่ายเวลา 14.00 น. สื่อมวลชนมาเลเซียมาถึง เมื่อส่งตัวแทนเพื่อขอเจรจารับตัวประกัน ตัวแทนจาก พรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งเป็นหนึ่งตัวแทนเจรจากับกลุ่มชาวบ้านเดินมาแจ้งว่า 2 นาวิกโยธิน เสียชีวิตนานแล้ว เมื่อรู้ว่า 2 นาวิกโยธินเสียชีวิตชาวบ้านทั้งหมดที่รวมกลุ่มก็กระจัดกระจายหนีกลับเข้าบ้าน

2 นาวิกโยธิน ได้รับพระราชทานน้ำหลวงอาบศพและพิธีพระราชทานเพลิงศพ ได้รับบำเหน็จ 8 ชั้น เป็น นาวาเอก และ นาวาตรี และนายกรัฐมนตรีให้สัมภาษณ์ว่า 2 นายทหารต้องไม่ตายฟรี

3.เหตุการณ์ความวุ่นวายรายวัน

ในประเด็นนี้ ส่วนใหญ่เป็นการเสนอข่าวเหตุการณ์ความรุนแรง รายวัน คือ การลอบวางระเบิด วางเพลิง การเปิดอนุสาวรีย์นักษัตรภาพ การเปิดตลาดตรงฟ้าวันศุกร์ ความคับหน้าการจับกุมผู้กระทำผิด การทำสมาร์ทการ์ดและบุคคล 2 สัญชาติ ซึ่งจะเป็นประเด็นที่เข้ามาแทรก ร่วมกับ 2 ประเด็นหลักข้างต้น ในช่วงเดือนกันยายน

ผลการศึกษา

“ข่าวสถานการณ์ 3 จังหวัดชายแดนใต้” ที่มงานศึกษา ได้แยกประเด็นออกไปอีกเป็น 4 ประเด็น ให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยยึดความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์ข่าวและบริบทสถานการณ์ที่มีนัยยะแตกต่างกัน คือ

- 1) ประเด็นเหตุการณ์รายวัน คือ เหตุการณ์ข่าวเรื่องต่างๆ ไป ใน 3 จังหวัดชายแดนใต้, เหตุการณ์รายรายวัน, ความไม่สงบที่เกิดขึ้นทั่วไป, การลงพื้นที่ของรัฐมนตรี เป็นต้น
- 2) ประเด็น 131 คนไทย คือข่าวที่มีประเด็นเรื่อง 131 คนไทยที่หนีไปอยู่ฝั่งมาเลเซียโดยเฉพาะ ช่วงที่นายกรัฐมนตรีไม่อยู่ภายในประเทศ
- 3) ประเด็นสังหาร 2 นาวิกโยธิน คือ ข่าวกรณีความวุ่นวายในหมู่บ้านต้นหยงลิมอร์ และเหตุการณ์สังหาร 2 นาวิกโยธิน
- 4) นายกประสานความคิดฝ่ายค้าน คือ ข่าวการหารือแนวทางในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ ระหว่างรัฐบาลและ สส.พรรคฝ่ายค้าน

จากการศึกษาพบว่า (* ดูตารางภาคผนวกที่ 1-4 ประกอบ)

1) ประเด็นเหตุการณ์รายวัน (ดูตารางที่ภาคผนวกที่ 1 ประกอบ)

- “ภาพ” ของแหล่งข่าวที่ปรากฏมากที่สุดคือ แหล่งข่าวฝ่ายที่ 1 ได้แก่ นายกรัฐมนตรี, รมต. ยุติธรรม, คณะรัฐมนตรีและนายทหารระดับผู้บังคับบัญชา ขณะที่ “ภาพ” ของแหล่งข่าวฝ่ายที่ 2 และ 3 นั้นปรากฏน้อยกว่ามาก
- “เสียง” ของแหล่งข่าวที่ปรากฏมากที่สุดคือ แหล่งข่าวฝ่ายที่ 1 ได้แก่ นายกรัฐมนตรี, รัฐมนตรียุติธรรม, คณะรัฐมนตรีและนายทหารระดับผู้บังคับบัญชา ขณะที่ “เสียง” ของแหล่งข่าวฝ่ายที่ 2 และ 3 นั้นปรากฏน้อยกว่ามาก
- “เนื้อหา” ของแหล่งข่าวที่ปรากฏมากที่สุดคือ แหล่งข่าวฝ่ายที่ 1 ได้แก่ นายกรัฐมนตรี, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม, คณะรัฐมนตรีและนายทหารระดับผู้บังคับบัญชา ขณะที่ “เนื้อหา” ของแหล่งข่าวฝ่ายที่ 2 และ 3 นั้นปรากฏน้อยกว่ามาก
- ข้อสังเกต เมื่อพิจารณาความสมดุลของแหล่งข่าวทั้ง 3 ฝ่ายจากมิติ ภาพ เสียงและเนื้อหารวมกัน พบว่า แหล่งข่าวฝ่ายที่ 1 คือ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีประจำกระทรวงต่างๆ และนายทหารระดับผู้บังคับบัญชามีพื้นที่ใน “ข่าว” มากกว่าแหล่งข่าวฝ่ายที่ 2 และ 3 คือ ผู้นำฝ่ายค้าน นักวิชาการ ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา หรือแม้แต่คณะทำงานเพื่อความสมานฉันท์ (กอส.) ซึ่งมีสัดส่วนพื้นที่ในข่าวน้อยกว่าแหล่งข่าวฝ่ายที่ 1 มาก

2) ประเด็น 131 คนไทย (ดูตารางที่ภาคผนวกที่ 2 ประกอบ)

- “ภาพ” ของแหล่งข่าวที่ปรากฏมากที่สุดคือ แหล่งข่าวฝ่ายที่ 1 ได้แก่ นายกรัฐมนตรี, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ, โฆษกกระทรวงต่างประเทศและนายทหารระดับผู้บังคับบัญชา ขณะที่ “ภาพ” ของแหล่งข่าวฝ่ายที่ 2 และ 3 นั้นปรากฏน้อยกว่ามาก
- “เสียง” ของแหล่งข่าวที่ปรากฏมากที่สุดคือ แหล่งข่าวฝ่ายที่ 1 ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ, นายกรัฐมนตรีและนายทหารระดับผู้บังคับบัญชา ขณะที่ “เสียง” ของแหล่งข่าวฝ่ายที่ 2 และ 3 นั้นปรากฏน้อยกว่ามาก
- “เนื้อหา” ของแหล่งข่าวที่ปรากฏมากที่สุดคือ แหล่งข่าวฝ่ายที่ 1 ได้แก่, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ, นายกรัฐมนตรี, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม, โฆษกกระทรวงต่างประเทศ, และนายทหารระดับผู้บังคับบัญชา ขณะที่ “เนื้อหา” ของแหล่งข่าวฝ่ายที่ 2 ปรากฏมากขึ้น แต่ฝ่ายที่ 3 นั้นยังคงปรากฏน้อยกว่า
- ข้อสังเกต เมื่อพิจารณาความสมดุลของแหล่งข่าวทั้ง 3 ฝ่ายจากมิติ ภาพ เสียงและเนื้อหารวมกัน พบว่า แหล่งข่าวฝ่ายที่ 1 คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม นายกรัฐมนตรี โฆษกกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและนายทหารระดับผู้บังคับบัญชามีพื้นที่ใน “ข่าว” มากกว่าแหล่งข่าวฝ่ายที่ 2 และ 3 คือ ผู้นำฝ่ายค้าน นักวิชาการ และขาดการนำเสนอข่าวจากฝ่ายคนไทย 131 คน โดยตรง

3) ประเด็นสังหาร 2 นาวิกโยธิน (ดูตารางที่ภาคผนวกที่ 3 ประกอบ)

- “ภาพ” ของแหล่งข่าวที่ปรากฏมากที่สุดคือ แหล่งข่าวฝ่ายที่ 1 ได้แก่ นายกรัฐมนตรี, แม่ทัพภาคที่ 4, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม, ภรรยาของ 2 นาวิกโยธิน และผู้บัญชาการทหารสูงสุด ขณะที่ “ภาพ” ของแหล่งข่าวฝ่ายที่ 2 และ 3 นั้นปรากฏน้อยกว่ามาก
- “เสียง” ของแหล่งข่าวที่ปรากฏมากที่สุดคือ แหล่งข่าวฝ่ายที่ 1 ได้แก่ นายกรัฐมนตรี, ภรรยาของ 2 นาวิกโยธิน, แม่ทัพภาคที่ 4, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ขณะที่ “เสียง” ของแหล่งข่าวฝ่ายที่ 2 และ 3 นั้นปรากฏน้อยกว่ามาก
- “เนื้อหา” ของแหล่งข่าวที่ปรากฏมากที่สุดคือ แหล่งข่าวฝ่ายที่ 1 ได้แก่ นายกรัฐมนตรี, แม่ทัพภาคที่ 4, ภรรยาของ 2 นาวิกโยธิน, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมและผู้บัญชาการทหารสูงสุด ขณะที่ “เนื้อหา” ของแหล่งข่าวฝ่ายที่ 2 และ 3 นั้นปรากฏน้อยกว่ามาก
- ข้อสังเกต เมื่อพิจารณาความสมดุลของแหล่งข่าวทั้ง 3 ฝ่ายจากมิติ ภาพ เสียงและเนื้อหารวมกัน พบว่า แหล่งข่าวฝ่ายที่ 1 คือ นายกรัฐมนตรี, แม่ทัพภาคที่ 4, ภรรยา 2 ยาวิกโยธิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม, ข้าราชการตันทนหยมลิมอร์ นายทหารระดับผู้บังคับบัญชาที่มีพื้นที่ใน “ข่าว” มากกว่าแหล่งข่าวฝ่ายที่ 2 และ 3 คือ ข้าราชการตันทนหยมลิมอร์ ผู้นำฝ่ายค้าน ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา หรือคณะกรรมการเพื่อความสมานฉันท์ (กอส.)

4) ประเด็นนายกประสานความคิดฝ่ายค้าน (ดูตารางที่ภาคผนวกที่ 4 ประกอบ)

- “ภาพ” “เสียง” “เนื้อหา” ของแหล่งข่าวที่ปรากฏคือ ได้แก่ นายกรัฐมนตรี, นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี สส. ประชาธิปัตย์
- ข้อสังเกต ประเด็นข่าวที่ 4 อาจเป็นประเด็นข่าวที่เล็ก แต่จะเห็นว่าจากเดิมที่ฝ่ายค้านมักเป็น “คู่กรณีฝ่ายที่ 2” ของรัฐบาลในประเด็นข่าวอื่นๆ ในประเด็นนี้ฝ่ายค้านจะกลับมาเป็นฝ่ายเดียวกับรัฐคือการพยายามสร้างความสมานฉันท์ อย่างไรก็ตามพบว่า “บุคคลที่ขาดหายไป” น่าจะเป็นฝ่ายการแสดงความคิดเห็นของฝ่ายอื่นๆ เช่น สมาชิกวุฒิสภา (สว.) หรือ คณะกรรมการเพื่อความสมานฉันท์ (กอส.) และองค์กรต่างๆ จากภาคประชาชน

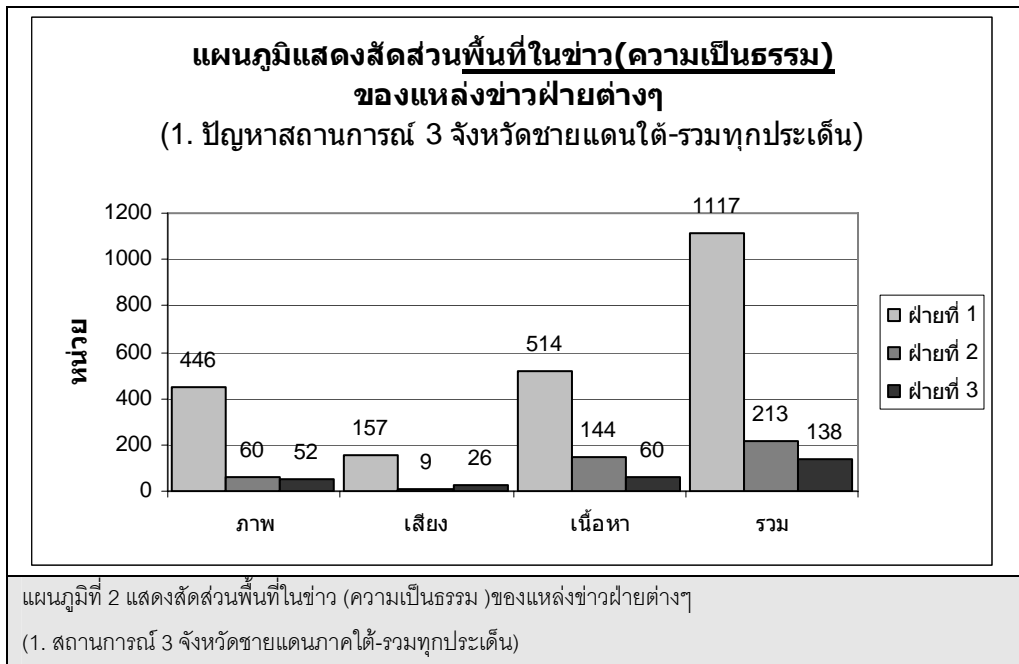
จากประเด็นข่าวเกี่ยวกับสถานการณ์ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อพิจารณาในเรื่อง “ความเป็นธรรม” หรือ “การให้สัดส่วนพื้นที่ในข่าวของแหล่งข่าวต่างๆ” ในการรายงานข่าวโทรทัศน์ทั้ง 6 ช่องสถานีโทรทัศน์ โดยแบ่งแหล่งข่าวออกเป็น 3 ฝ่ายคือ “คู่กรณีฝ่ายที่ 1-คู่กรณีฝ่ายที่ 2-และฝ่ายที่ 3” (หรือเรียกสั้นๆ ว่า “ฝ่ายที่ 1-ฝ่ายที่ 2-ฝ่ายที่ 3”) โดยนำการปรากฏของ “ภาพ-เสียง-เนื้อหา” จากแหล่งข่าวทั้ง 3 ฝ่ายมาพิจารณาแล้ว จะได้ผลรวมของสัดส่วนพื้นที่ของแหล่งข่าวแต่ละฝ่าย ดังตารางและแผนภูมิดังนี้

ตารางที่ 11 แสดงสัดส่วนพื้นที่ข่าว (ความเป็นธรรม) ข่าวสถานการณ์ 3 จังหวัดชายแดนใต้ (รวมทุกประเด็น)

สัดส่วนพื้นที่ข่าว (ความเป็นธรรม)

ฝ่ายที่ 1			ฝ่ายที่ 2			ฝ่ายที่ 3		
ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย	ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย	ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย
รวม		1117			213			138
1	นายกรัฐมนตรี	147	1	นายอภิสิทธิ์ สส. ประชาธิปัตย์	48	1	นายอานันท์ กอส.	36
2	รมต.ยุติธรรม ชิดชัย	108	2	131 คนไทย	31	2	ชาวบ้านที่ไปทำงานที่มาเลเซีย	15
3	รมต.กลาโหม ธรรมรักษ์	76	3	ชาวบ้านต้นหยงลิเมอร์	20	3	ทหารที่เข้าไปช่วยเหลือในพื้นที่	9
4	รมต.มหาดไทย คงศักดิ์	66	4	UNHCR	19	4	ชาวสงขลาที่ส่งกำลังใจช่วย	9
5	แม่ทัพภาค 4 ขวัญชาติ	66	5	ผู้ทรงคุณวุฒิและเลขาธิการพรรค บาท	9	5	รองประธานคณะกรรมการอิสลาม แห่งประเทศไทย	8
6	ผบ.สูงสุด ชัยสิทธิ์	65						
7	ผบ.ทบ. สนธิ	43	6	ประธานกรรมการยุติธรรมและ สิทธิมนุษยชน รัฐสภา	8	6	กอบเต็บ(ตำแหน่งทางศาสนา)	6
8	รมต.ต่างประเทศ กันตธีร์	42				7	เด็กกำพร้าจากเหตุการณ์	6
9	คณะรัฐมนตรีลงพื้นที่ (ประชา,วิษณุ ,ปรัชญา,ยงยุทธ,สรอรรถ,อดิสร,สุ รพงษ์,กันตธีร์,สุดารัตน์,รุ่ง)	36	7	รัฐบาลมาเลเซีย	8	8	ศ.เสนห์ (ประธานกรรมการสิทธิ มนุษยชน)	6
			8	ชาวบ้านละหาน	8	9	นักศึกษาอ.ไว้อาลัย	4
10	รมต.สำนักนายก สุรนันทน์	35	9	ผู้ต้องหา	7	10	พระสงฆ์	4
11	โฆษก ก.ต่างประเทศ	34	10	นายสมศักดิ์ สส.ชาติไทย	6	11	นายเดชอุดม (สภานายความ)	4
12	รมต.ศึกษาธิการ จาตุรนต์	33	11	ผู้หลงผิด	6	12	นักธุรกิจนราธิวาส	3
13	ภรรยาร้อยตรีวินัย	32	12	เจอามิง	4	13	นพ.ประเวศ	3
14	ผบภ. 9 พล.ต.ท.อดุลย์	31	13	ชาวบ้านระแงะ	4	14	CNN/ BBC	3
15	ภรรยาจำเอนคำธาร	28	14	นายองอาจ สส. ประชาธิปัตย์	4	15	อิหม่ามประจำมัสยิดในกลันตัน	3
16	ผบ.ทร.	15	15	สว.ไกรศักดิ์	4	16	ชาวมลายูในกลันตัน	3
17	นัดมุดดิน (อดีต สส.ทรท.)	15	16	19 คนไทยที่หนีไปมาเลเซีย	3	17	นักเรียนพัทลุงให้กำลังใจ	2
18	พล.ท.พลาญกูร	15				18	นาจิบ ราซิก รมต.กลาโหม มาเลเซีย	2
19	มารดาของร้อยตรีวินัย	14	17	สส. ประชาธิปัตย์	2	19	อธิบดีกรมสุขภาพจิต	2
20	ไทรรงค์ สส. ประชาธิปัตย์ *	14	18	ชาวบ้านระแงะ	2	20	องคมนตรี	1
21	อธิบดีกรมการปกครอง(คิว)	13	19	นายนิกร จ्ञานงค์ สส.ชาติไทย	2	21	ชาวอยุธยาไว้อาลัย	1
22	ผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส	10	20	ประธานคณะกรรมการ ต่างประเทศ วุฒิสภา	2	22	นักวิจัย	1
23	ผบ.ตร. โกวิท	10				23	ผู้ใช้โทรศัพท์มือถือ	1
24	2 นาวิกโยธิน	9	21	ฮามีเยะ BRN	2	24	ผู้ได้รับบาดเจ็บ	1
25	นพ.วิชัย สส.ทรท.	9	22	กลุ่มผู้ก่อเหตุที่ไปประชุมที่เกาะ ลังกาวิ	2			
26	อดีต ผบ.ทบ. ประวิทย์	8						
27	กงสุลไทยประจำโกตาบารู	7	23	ชาวบ้านหนองจิก	2			
28	พญ.คุณหญิงพรทิพย์	7	24	นายบัญญัติ สส ประชาธิปัตย์	2			
29	นายเอกภาพ สส.ทรท.	7	25	กลุ่มสตรีปัตตานี	2			
30	ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา	7	26	สส.นราธิวาส ประชาธิปัตย์	1			
			27	ผู้ต้องหาที่มอบตัวกรณี 2 นาวิกฯ	1			

31	โฆษกรัฐบาล	7	28	อดีตนักการเมืองมาเลเซีย	1		
32	ปลัดสำนักนายก	6	29	ผบ.มาเลเซีย	1		
33	ลูกน้องเรือตรีวินัย	6	30	สื่อมาเลเซีย	1		
34	ผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี	6	31	ผู้นำศาสนา	1		
35	หัวหน้าหน่วยข่าวกรอง	6	32	โต๊ะอิหม่ามบ้านระหาน	1		
36	สมชาย สส.ทรท.	5	33	ชาวบ้านรายงานตัวกรณีตากใบ	1		
37	ตำรวจนำ	5	34	ครูสอนศาสนา	1		
38	นักร้องเยียมตลาดธงฟ้า	4					
39	พงศ์พัศ พงศ์เจริญ	4					
40	รองเลขาธิการ สภาความมั่นคง	4					
41	เจ้าหน้าที่กอ.สสส.จชต.	4					
42	อดีต รมต.ต่างประเทศ สุรเกียรติ์	4					
43	รองทร.ภ. 2	4					
44	เจ้าหน้าที่ประจำจุดผ่อนปรน	3					
45	หัวหน้าชุด ผบ.ปจว.	3					
46	โฆษก กอ.สสส.จชต.	3					
47	นายอำเภอระแงะ	3					
48	รมต.สาธารณสุข สุชัย	3					
49	ผอ.ททท.	3					
50	ผบ.หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ	3					
51	ทหารในพื้นที่	3					
52	รองผบ.พันร. 9 รอ.	3					
53	กระทรวงพัฒนาสังคม	3					
54	หาญ (อดีตผบภาค 4)	3					
55	ผู้กำกับตำรวจนำ	3					
56	ปลัดวธ.	3					
57	นายमंत्री อสมท	2					
58	รองแม่ทัพภาค 4	2					
59	UBC	2					
60	อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์	2					
61	ศุลกากรสตูล	2					
62	อาสาสมัคร ยะลา	2					
63	ผกก.สภอ.สุไหงปาดี	2					
64	รองผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี	2					
65	ผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา	2					
66	ถาวร สส ประชาธิปไตย *	2					
67	ผช.ผบ.ทร.	2					
68	ผู้ว่าการการกีฬา	1					
69	ตำรวจในพื้นที่	1					

จากตารางและแผนภูมิแสดงสัดส่วนพื้นที่ในข่าว (ความเป็นธรรม) ของแหล่งข่าวฝ่ายต่างๆ ข้างต้น พบว่า

- **เรื่องความสมดุล (Balance)** พบว่า การนำเสนอข่าว “สถานการณ์ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้” ยังคงขาดความสมดุลของแหล่งข่าวอยู่ แม้จะปรากฏว่าพบการนำเสนอแหล่งข่าวทั้ง 3 ฝ่าย แต่ก็ไม่ใช้ทุกครั้ง/ทุกวัน/ทุกช่องของการนำเสนอข่าวจะมีความสมดุล โดยเฉพาะยังขาดการนำเสนอแหล่งข่าวคู่กรณีฝ่ายที่ 2 และแหล่งข่าวฝ่ายที่ 3
- **เรื่องสัดส่วนพื้นที่ในข่าว (ความเป็นธรรม)** พบว่า การนำเสนอข่าว “สถานการณ์ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้” ยังคงบกพร่องในการให้สัดส่วนพื้นที่ในข่าวที่ให้แก่ฝ่ายต่างๆ ทั้ง 3 ฝ่ายอยู่ ซึ่งจากแผนภูมิภาคผนวกที่ 1 แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า คู่กรณีฝ่ายที่ 1 (แหล่งข่าวฝ่ายที่ 1) ที่ส่วนใหญ่มักเป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐจะได้สัดส่วนพื้นที่ข่าว (ทั้ง ภาพ เสียง และเนื้อหา) มากกว่า คู่กรณีฝ่ายที่ 2 ซึ่งอาจเป็นฝ่ายค้าน ชาวบ้านในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดน สส.ในพื้นที่ ผู้นำศาสนา นักวิชาการ ชาวไทยมุสลิม องค์กรภาคประชาชน ฯลฯ และยังมากกว่าแหล่งข่าวฝ่ายที่ 3 คือ คณะกรรมการเพื่อความสมานฉันท์(กอส.) นักวิชาการ ประชาชนในจังหวัดใกล้เคียง คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนหรือองค์กรอื่นๆ

ข้อสังเกตอื่นๆ

- **เรื่องลำดับของแหล่งข่าว** จากการสังเกตพบว่า โดยมากลำดับของแหล่งข่าวคู่กรณีฝ่ายที่ 1 จะปรากฏทั้งภาพ เสียง และเนื้อหาก่อนแหล่งข่าวคู่กรณีฝ่ายที่ 2 และ ฝ่ายที่ 3 ตามลำดับ นอกจากนี้หากเป็นแหล่งข่าวฝ่ายเดียวกันก็จะมีลำดับการเรียงที่เป็นรูปแบบเหมือนกันคือ เรียงตามลำดับของสถานภาพ ตำแหน่งที่สูงกว่าไปต่ำกว่าเสมอ และเป็นเหมือนกันในแหล่งข่าวฝ่ายที่ 2 และ 3
- **การใช้เสียงบรรยายเนื้อหาและคำพูดโดยผู้ประกาศข่าว** ซึ่งพบว่าแทบทุกช่องและโดยมากมักใช้เสียงของผู้ประกาศข่าวแทนเสียงของแหล่งข่าว และปรากฏมากในการรายงานข่าวของแหล่งข่าวคู่กรณีฝ่ายที่ 2 และฝ่ายที่ 3

ภาพตัวแทน (Representation) พบว่าภาพตัวแทนส่วนใหญ่มาจากการนำเสนอภาพของแหล่งข่าวดังนี้

- แหล่งข่าวที่มักให้ข้อมูลของเหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนใต้มักเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐ

- ภาพตัวแทนของแหล่งข่าวจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐสะท้อนแนวคิดเรื่อง “ความมั่นคงของชาติ” “การแก้ไขปัญหาความไม่สงบ” “การตอบโต้ความรุนแรง” และเป็นภาระและหน้าที่เฉพาะเจ้าหน้าที่รัฐเท่านั้นที่มีสิทธิให้ข่าวหรือแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้น
- ขณะที่ภาพตัวแทนของคนใต้ หรือคนมุสลิม อาจถูกเหมารวมไปในทางลบโดยมักเกี่ยวเนื่องกับ “การก่อการร้าย” “การสร้างความไม่สงบ” “ความป่าเถื่อน-โหดเหี้ยม” ซึ่งอาจสร้างภาพเหมารวมและความเข้าใจผิดต่อชาวไทยมุสลิม โดยเห็นได้ชัดจากการค้าขายต่อหรือภาษาที่ใช้เรียกผู้ที่ก่อความไม่สงบ เช่น “คนร้าย” “กลุ่มผู้ไม่หวังดีต่อชาติ” “กลุ่มที่หลงผิด” “กลุ่มผู้กลับตัว” “โจรใต้” ซึ่งพบทั้งจากการให้ข้อมูลของแหล่งข่าวที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐและจากคำที่ใช้ในการรายงานข่าว

เช่น

“พวกนี้ก็ยังใช้ความโหดเหี้ยมทารุณ ในลักษณะที่เหมือนไม่ใช่มนุษย์ ทั้งๆที่คนเหล่านั้นก็ไม่ได้ต่อสู้อะไร ทำร้ายแบบนี้เนี่ย เราจะไมยอมให้สองคนนี้ตายฟรีแน่นอน กฎหมายต้องเป็นกฎหมาย ได้บอกให้เจ้าหน้าที่ทำงานเต็มที่ภายใต้กฎหมาย แล้วก็จะจับกุมดำเนินคดีโดยเด็ดขาด”

นายกรัฐมนตรี, 21 กันยายน 2548 สถานีโทรทัศน์ช่อง itv

“ผู้หลงผิดเข้าร่วมก่อความไม่สงบในจังหวัดยะลา 19 คน เข้าร่วมงานตัวเข้าร่วมพัฒนาชาติไทยกับพลตรีพงษ์ศักดิ์ อินทรสงฆ์ศักดิ์ เลขานุการกองอำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้...”

ผู้ประกาศข่าว สถานีโทรทัศน์ช่อง itv, 21 กันยายน 2548

“สำหรับที่จังหวัดนราธิวาสวันนี้มีผู้หลงผิดขอเข้าเป็นผู้ร่วมเสริมสร้างสันติสุขอีก 60 คน ในจำนวนนี้เคยผ่านการฝึกหลักสูตรคอมมานโดมาแล้ว 5 คน และการปลุกระดมอีก 55 คน...”

ผู้ประกาศข่าว สถานีโทรทัศน์ช่อง 7, 25 กันยายน 2548

“มาดูเรื่องของนายทหารสองนายนะคะที่ถูกชาวบ้านควบคุมตัวเอาไว้ในหมู่บ้านต้นหยงลิมอกก็ถูกฆ่าอย่างโหดเหี้ยมแล้วคะจากฝีมือของกลุ่มวัยรุ่นที่หลงผิด...”

ผู้ประกาศข่าว สถานีโทรทัศน์ช่อง 7, 21 กันยายน 2548

“...ที่รู้ชัดเจนเนี่ยสามคน เดี่ยวผมไปหารี้อก่อน ให้ออกหมายก่อน คนในนั้นแถวนั้นแหละ แล้วก็มีส่วนค้ายาเสพติดด้วยไ้บ้านเนี่ย...”

พล.อ.ธรรมรักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา, 22 กันยายน 2548 สถานีโทรทัศน์ช่อง 11

“...ล้างสมองง่ายมาก เพราะว่าคนมีการศึกษาที่เป็นความรู้ อย่างเหตุผลน้อยไปนะครับ ถูกปลุกระดมง่ายมาก...”

นายกรัฐมนตรี, 22 กันยายน 2548 สถานีโทรทัศน์ช่อง 11

“...ไม่มีคำว่าเขตปลดปล่อย ที่ไหนที่ประเทศไทยทุกตารางนิ้วไม่มีคำว่าเขตปลดปล่อย ลองใครบอกประกาศว่าที่นี่เขตปลดปล่อย ผมจะไปล้างให้ดู...”

นายกรัฐมนตรี, 22 กันยายน 2548 สถานีโทรทัศน์ช่อง itv

“...การปฏิบัติหน้าที่อย่างสมเกียรติเยี่ยงชายชาติทหารอาจมิได้มีความหมายเท่ากับกลุ่มโจรที่มีจิตใจโหดเหี้ยม แต่สำหรับครอบครัวแล้ว เขาทิ้งสองคนเป็นวีรบุรุษที่เสียสละชีวิตเพื่อชาติอย่างแท้จริง”

ผู้รายงานข่าว สถานีโทรทัศน์ช่อง 5, 22 กันยายน 2548

“สังหารโหด 2 นาวิกโยธิน”

เฮดไลน์ สถานีโทรทัศน์ช่อง 3, 23 กันยายน 2548

“สังหารโหด นาวิกโยธิน”

ผู้รายงานข่าว สถานีโทรทัศน์ช่อง ช่อง 5, 23 กันยายน 2548

“ผู้ก่อเหตุมีจิตใจโหดเหี้ยมยิ่งกว่าสัตว์เดรัจฉาน”

จากรายการนายกทักษิณคุยกับประชาชน

สถานีโทรทัศน์ช่อง 5, 24 กันยายน 2548

เป็นต้น

2. การแทรกแซงกิจการสื่อ “แกรมมี่ซื้อหุ้นมติชน” และ “ปลดรายการเมืองไทยรายสัปดาห์”

สรุปสาระสำคัญ:

1-แกรมมี่ซื้อหุ้นมติชน

จีเอ็มเอ็มดีเอ็มดี (มหาชน) บริษัทในเครือแกรมมี่ ยักษ์ใหญ่ด้านสื่อบันเทิง ที่มีนายไพบูลย์ ดำรงชัยธรรม เป็นประธานกรรมการเปิดการแถลงข่าว การเข้าถือหุ้น เครือบริษัท มติชน จำกัด (มหาชน) ที่มีหนังสือพิมพ์ในกลุ่ม คือ มติชน ประชาชาติธุรกิจ ข่าวสด และนิตยสารอื่นๆ จำนวน 32.23 % และ เครือบริษัท โฟสต์ พับลิชชิ่ง ที่มีหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์และโพสต์ทูเดย์ 23.60 % โดยประกาศจะซื้อหุ้นมติชนเพิ่มให้ครบ 75 % เพื่อเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่จะมีสิทธิในการเข้าบริหารงานบริษัท มติชน

ข่าวเริ่มต้นจากวันจันทร์ที่ 12 กันยายนและดำเนินไปอย่างเข้มข้นเป็นเวลา 5 วัน จนมีการเจรจา - แถลงการณ์ร่วมระหว่าง นายชวรงค์ชัย บุนปาน แห่งมติชน กับ นายไพบูลย์ ดำรงชัยธรรม โดยฝ่ายแกรมมี่ยุติการเทคโอเวอร์ใน วันศุกร์ที่ 16 กันยายน เรื่องราวยุติระดับหนึ่งเมื่อมีการออกแถลงการณ์ร่วม ฝ่ายจีเอ็มเอ็มดีเอ็มดี ยุติการเคลื่อนไหว ยอมลดสัดส่วนการถือหุ้นลงเหลือ 20 % และขายส่วนที่เกินคืนให้กับมติชน

กล่าวได้ว่า มีผลจากปฏิกริยาพลังประชาชน นักวิชาการ และองค์กรสื่อร่วมกันเรียกร้อง คัดค้านการเทคโอเวอร์ อย่างกว้างขวางและกระแสการ “บอยคอต” สินค้าในเครือ แกรมมี่ น่าจะมีผลต่อการที่จีเอ็มเอ็มดีเอ็มดี ยอมลดสัดส่วนการถือหุ้นลง ขณะที่ มีข้อสังเกตว่าประเด็นการนำเสนอข่าว การเข้าซื้อหุ้นเครือบริษัท โฟสต์ พับลิชชิ่ง โดย จีเอ็มเอ็มดีเอ็มดี มีสัดส่วนข่าวน้อยกว่า

2-ปลดรายการเมืองไทยรายสัปดาห์

ในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน คณะกรรมการบริหารบริษัท อสมท.จำกัด (มหาชน) โดยนายเรวัตร์ ฉ่ำเฉลิม อดีต อัยการสูงสุด ในฐานะประธานกรรมการบริหารบริษัท อสมท.และนายธงทอง จันทรางศุ รองปลัดกระทรวงยุติธรรม ในฐานะกรรมการบริหารบริษัท อสมท. ร่วมกันแถลงการณ์ การถอดรายการ เมืองไทยรายสัปดาห์ ที่ดำเนินรายการโดย นาย สนธิ ลิ้มทองกุล ผู้ก่อตั้งหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ และ นางสาวสโรชา พรอุดมศักดิ์ ผู้ร่วมดำเนินรายการ (ทั้ง 2) เนื่องจากมีการนำเสนอเนื้อหา ก้าวล่วงสถาบันพระมหากษัตริย์

ความเคลือบแคลงใจในประเด็นการแทรกแซงกิจการสื่อนี้ ส่วนหนึ่งมาจาก ความสัมพันธ์ระหว่างนายไพบูลย์ กับ พตท. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี เมื่อครั้งเป็นตัวแทนการติดต่อซื้อหุ้น สโมสรฟุตบอล ลิเวอร์พูล ประเทศอังกฤษ นำมาสู่คำถามว่า นายกรัฐมนตรีมีส่วนพัวพันในกรณีนี้ด้วยหรือไม่ ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้ตอบปฏิเสธต่อผู้สื่อข่าว ในช่วง นายกษพสืบมวลชน ว่าไม่ได้มีความเกี่ยวข้องในกรณีดังกล่าวแต่อย่างใด

ผลการศึกษา

การแทรกแซงกิจการสื่อ “แกรมมี่ซื้อหุ้นมติชน” และ “ปลดรายการเมืองไทยรายสัปดาห์” ที่งานศึกษา ได้แยกประเด็นออกเป็น 2 ประเด็นโดยยึดความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์ข่าวและบริบทสถานการณ์ที่มีนัยยะแตกต่างกัน คือ

- 1) ประเด็นแกรมมี่ซื้อหุ้นมติชน คือ เหตุการณ์ข่าวเรื่องที่บริษัท จีเอ็มเอ็มดีเอ็มดี จำกัด (มหาชน) เข้าซื้อหุ้นในบริษัทมติชน จำกัด (มหาชน) โดยมีประเด็นย่อยคือ 1.การทำธุรกิจสื่อ และ 2.คือการแทรกแซงและควบคุมกิจการสื่อ
- 2) ประเด็นปลดรายการเมืองไทยรายสัปดาห์ คือ เหตุการณ์ข่าวเรื่องที่ บริษัท อสมท. จำกัด (มหาชน) สั่งปลดรายการเมืองไทยรายสัปดาห์ ที่มีนายสนธิ ลิ้มทองกุล และ นางสาวสโรชา พรอุดมศักดิ์ เป็นพิธีกร โดยมี 2 ประเด็นย่อยคือ 1. การหมิ่นพระบรมราชานุภาพและหมิ่นประมาทนายกรัฐมนตรี และ 2. คือการแทรกแซงสิทธิและเสรีภาพสื่อในการแสดงออก

จากการศึกษาพบว่า

- 1) ประเด็นแกรมมีซีพีนมิติชน (ดูตารางที่ภาคผนวกที่ 6-7 ประกอบ)
 - “ภาพ” ของแหล่งข่าวที่ปรากฏมีปริมาณเฉลี่ยใกล้เคียงกัน ระหว่างคู่กรณีฝ่ายที่ 1 ได้แก่ นายไพบูลย์ ดำรงชัยธรรม ประธานกรรมการบริษัทจีเอ็มเอ็ม จำกัด (มหาชน) และนายสุเมธ ดำรงชัยธรรม รองกรรมการผู้อำนวยการอาวุโส GMM ขณะที่ “ภาพ” ของคู่กรณีฝ่ายที่ 2 และ ฝ่ายที่ 3 ซึ่งปรากฏมากกว่า ได้แก่ กลุ่มนักวิชาชีพหนังสือพิมพ์ของมติชนและข่าวสด และสื่ออื่นๆ ส่วนฝ่ายที่ 3 ได้แก่ สว.เจมศักดิ์ ปิ่นทอง, มานิจ สุขสมจิตร อดีตประธานสภาการหนังสือพิมพ์ และกลุ่มนักวิชาการด้านสื่อมวลชน
 - “เสียง” ของแหล่งข่าวที่ปรากฏมากที่สุดคือ แหล่งข่าวฝ่ายที่ 2 ได้แก่ บรรณาธิการอำนวยการมติชน ขณะที่ “เสียง” ของแหล่งข่าวที่เป็นคู่กรณีฝ่ายที่ 1 และ ฝ่ายที่ 3 ปรากฏน้อยกว่า
 - “เนื้อหา” ของแหล่งข่าวที่ปรากฏมากที่สุดคือ คู่กรณีฝ่ายที่ 2 รองลงมาคือคู่กรณีฝ่ายที่ 1 และ ฝ่ายที่ 3 ตามลำดับ
 - ข้อสังเกต พิจารณาความสมดุลของแหล่งข่าวทั้ง 3 ฝ่ายจากมิติ ภาพ เสียงและเนื้อหารวมกัน พบว่า แหล่งข่าวคู่กรณีฝ่ายที่ 2 คือ กลุ่มนักวิชาชีพหนังสือพิมพ์ และ ฝ่ายที่ 3 คือ นักวิชาการด้านสื่อ มีพื้นที่ใน “ข่าว” มากกว่าแหล่งข่าวฝ่ายที่ 1 คือ กลุ่มนายทุนฝั่งบริษัทจีเอ็มเอ็ม จำกัด (มหาชน)

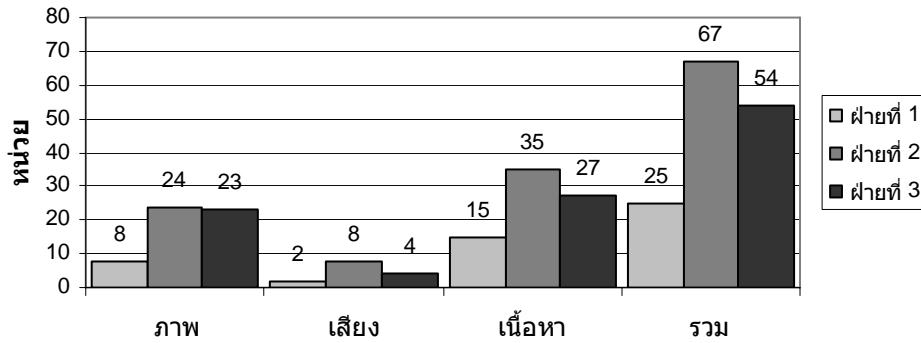
- 2) ประเด็นปลดรายการเมืองไทยรายสัปดาห์ (ดูตารางที่ภาคผนวกที่ 8-9 ประกอบ)
 - “ภาพ” ของแหล่งข่าวที่ปรากฏมากที่สุดคือ แหล่งข่าวฝ่ายที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูงของบริษัท อสมท. จำกัด (มหาชน) ขณะที่ “ภาพ” ของแหล่งข่าวคู่กรณีฝ่ายที่ 2 และฝ่ายที่ 3 ปรากฏน้อยกว่า
 - “เสียง” ของแหล่งข่าวที่ปรากฏพบน้อยมาก โดยช่องที่พบว่ามีกรปล่อยเสียงของแหล่งข่าวคู่กรณีทั้ง 2 ฝ่ายคือ ช่อง 9 และช่อง itv ขณะที่ช่องอื่นๆ ไม่มีการปล่อยเสียงในรายการข่าวภาคค่ำ
 - “เนื้อหา” ของแหล่งข่าวที่ปรากฏมากที่สุดคือ แหล่งข่าวฝ่ายที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูงของบริษัท อสมท. จำกัด (มหาชน) ขณะที่ “เนื้อหา” ของแหล่งข่าวคู่กรณีฝ่ายที่ 2 และฝ่ายที่ 3 ปรากฏน้อยกว่า
 - ข้อสังเกต พิจารณาความสมดุลของแหล่งข่าวทั้ง 3 ฝ่ายจากมิติ ภาพ เสียงและเนื้อหารวมกัน พบว่า แหล่งข่าวฝ่ายที่ 1 คือ ผู้บริหารระดับสูงของบริษัท อสมท. จำกัด (มหาชน) มีพื้นที่ใน “ข่าว” มากกว่าแหล่งข่าวคู่กรณีฝ่ายที่ 2 คือ นายสนธิ ลิ้มทองกุล ผู้ดำเนินรายการเมืองไทยรายสัปดาห์ หรือฝ่าย นายกรัฐมนตรีและ ฝ่ายที่ 3 คือ ฝ่ายราชสำนัก

จากประเด็นข่าวเกี่ยวกับการแทรกแซงกิจการสื่อทั้ง 2 ประเด็น เมื่อพิจารณาในเรื่อง “ความเป็นธรรม” หรือ “การให้สัดส่วนพื้นที่ในข่าว” ในการรายงานข่าวโทรทัศน์ทั้ง 6 ช่องสถานีโทรทัศน์ โดยแบ่งแหล่งข่าวออกเป็น 3 ฝ่ายคือ “คู่กรณีฝ่ายที่ 1-คู่กรณีฝ่ายที่ 2-ฝ่ายที่ 3” (หรือเรียกสั้นๆ ว่า “ฝ่ายที่ 1-ฝ่ายที่ 2-ฝ่ายที่ 3”) โดยนำการปรากฏของ “ภาพ-เสียง-เนื้อหา” จากแหล่งข่าวทั้ง 3 ฝ่ายมาพิจารณาจะได้ผลรวมของสัดส่วนพื้นที่ของแหล่งข่าวแต่ละฝ่ายดังตารางและแผนภูมิดังนี้

ตารางที่ 12 แสดงสัดส่วนพื้นที่ข่าว (ความเป็นธรรม) ข่าวการแทรกแซงกิจการสื่อ ประเด็น: "แกรมมี่ซื้อหุ้นมติชน"

แสดงสัดส่วนพื้นที่ข่าว (ความเป็นธรรม)								
ฝ่ายที่ 1			ฝ่ายที่ 2			ฝ่ายที่ 3		
ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย	ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย	ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย
รวม		25			67			54
1	นายไพฑูริย์ GMM	10	1	นายพิเชียร บก.อำนวยการมติชน	9	1	สว.เจิมศักดิ์	8
2	นายสุเมธ รองกรรมการผู้อำนวยการอาวุโส GMM	10	2	นายฐาตุร บก.ข่าวสด	7	2	นักวิชาการสื่อคนอื่นๆ	7
3	ธ.ไทยพาณิชย์	3	3	สส.ฝ่ายค้าน	7	3	นายมานิจ สุขสมจิต อดีตประธานสภาการหนังสือพิมพ์	6
4	ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย	2	4	นายพงษ์ศักดิ์ พยัฆวิเชียร	5	4	สว.แก้วสรร	6
			5	นายจรินทร์ สส ประชาธิปัตย์	5	5	รศ.ดร.พันธุ์ทิพย์ นักวิชาการกฎหมาย	4
			6	นายองอาจ สส ประชาธิปัตย์	5	6	รองนายก วิษณุ	4
			7	นายชรรค์ชัย บุนปาน	5	7	นายกิตติรัตน์ (กลต.)	4
			8	นาย หงา คาราวาน	4	8	นายธนวิบูลย์ นักกฎหมายระหว่างประเทศ	3
			9	นายสุทธิเกียรติ จิราธิวัฒน์	4	9	นายกรัฐมนตรี้	2
			10	ประชาชนให้กำลังใจ	4	10	ดร.เจษฎ์ นักวิชาการกฎหมาย	2
			11	นายบุญเลิศ ช้างใหญ่ บกอาวุโส มติชน	3	11	เอแบคโพล	2
			12	นายภัทระ คำพิทักษ์ บก.โพสต์ทูเดย์	3	12	นายสมเกียรติ พงศ์ไพฑูริย์ นักวิชาการ	2
			13	นายเทพชัย หย่อง บก เครือเนชั่น	2	13	นายอนุสรณ์ ศรีแก้ว นักวิชาการนิติศาสตร์	2
			14	นายอลงกรณ์ สส ประชาธิปัตย์	2		นายเอนก เหล่าธรรมทัศน์ ที่ปรึกษา	
			15	นายพิภพ ธงไชย	2	14	อธิการบดี ม.ธุรกิจบัณฑิตย์	2
						15	รณว.สำนักนายก สุรนันทน์	2

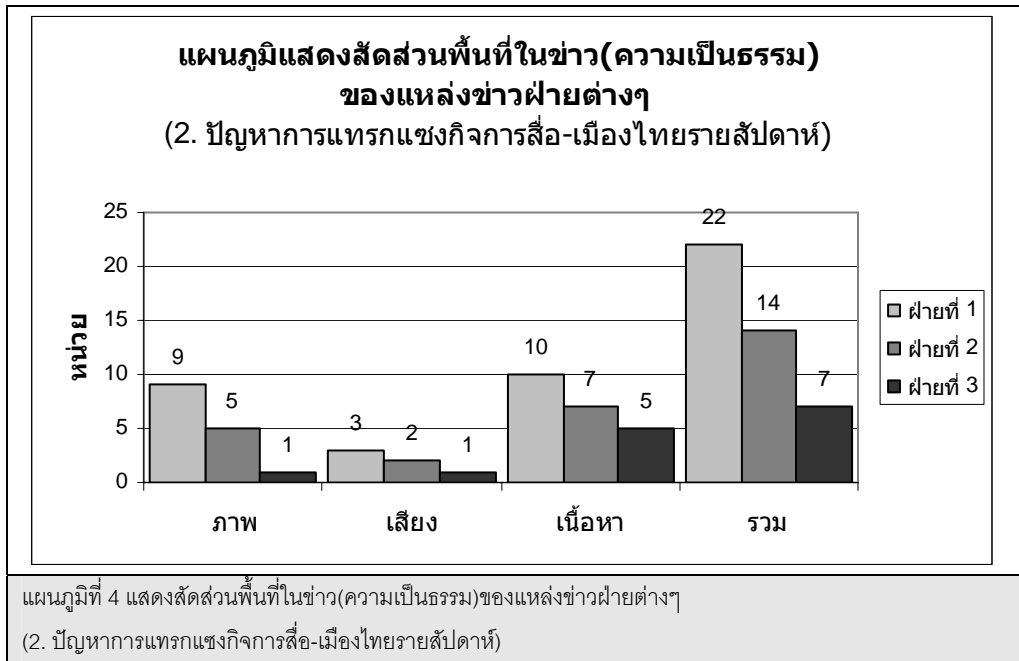
**แผนภูมิแสดงสัดส่วนพื้นที่ในข่าว(ความเป็นธรรม)
ของแหล่งข่าวฝ่ายต่างๆ
(2. ปัญหาการแทรกแซงกิจการสื่อ-แกรมมีชื่อหุ่นมิติชน)**

แผนภูมิที่ 3 แสดงสัดส่วนพื้นที่ในข่าว(ความเป็นธรรม)ของแหล่งข่าวฝ่ายต่างๆ
(2. การแทรกแซงกิจการสื่อ-แกรมมีชื่อหุ่นมิติชน)

ตารางที่ 13 แสดงสัดส่วนพื้นที่ข่าว (ความเป็นธรรม) ข่าวการแทรกแซงกิจการสื่อ ประเด็น: “ปลดรายการเมืองไทยรายสัปดาห์”

แสดงสัดส่วนพื้นที่ข่าว (ความเป็นธรรม)								
ฝ่ายที่ 1			ฝ่ายที่ 2			ฝ่ายที่ 3		
ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย	ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย	ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย
รวม		22			14			7
1	ประธานกรรมการ บมจ. อสมท เวิร์ดิ	9	1	นายสนธิ ผู้ดำเนินรายการเมืองไทยราย	12	1	นายกรัฐมนตรี	3
2	กรรมการ บมจ. อสมท ธงทอง	7		สัปดาห์		2	รองราชเลขาธิการรองคมนตรี สรอง	2
3	ประธานกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ อสมท มิ่งขวัญ	6	2	นางสาวสโรชา ผู้ดำเนินรายการเมืองไทย	1	3	ราชเลขาธิการรองคมนตรี อาสา	2
			3	ทนายของนายสนธิ	1			

จากตารางและแผนภูมิแสดงสัดส่วนพื้นที่ในข่าว (ความเป็นธรรม) ของแหล่งข่าวฝ่ายต่างๆ ข้างต้น พบว่า

- **เรื่องความสมดุล (Balance)** พบว่า การนำเสนอข่าว “ปัญหาการแทรกแซงกิจการสื่อ” คงมีความสมดุลของแหล่งข่าวอยู่ เพราะปรากฏว่าพบการนำเสนอแหล่งข่าวทั้ง 3 ด้าน และไม่ใช่ว่าทุกช่องจะนำเสนอข่าวนี้ในรูปแบบของเนื้อหาข่าวปกติ แต่มักใช้ลักษณะของการ “สรุปข่าวสั้นๆ” เพียงประมาณ 10-30 วินาที
- **เรื่องสัดส่วนพื้นที่ในข่าว (ความเป็นธรรม)** พบว่า การนำเสนอข่าว “ปัญหาการแทรกแซงกิจการสื่อ” ยังบกพร่องเรื่องความเป็นธรรมในสัดส่วนของพื้นที่ในข่าวที่ให้แก่อีกฝ่ายต่างๆ ทั้ง 3 ฝ่ายอยู่ เพราะปรากฏว่ามีความแตกต่างเล็กน้อยระหว่างสัดส่วนพื้นที่ในข่าวของฝ่ายที่ 1, 2 และ 3

ข้อสังเกตอื่นๆ

- **เรื่องการให้ความสำคัญของข่าว** พบว่าแต่ละช่องนำเสนอข่าว 2 ประเด็นนี้แตกต่างกันไป 2 รูปแบบคือ 1.เป็นข่าวนำ ข่าวเด่นประจำวัน และ 2. เป็นข่าวย่อยสั้นๆ โดยมักปรากฏเป็นสรุปข่าวสั้นๆ มากกว่า
- **กรณีการแทรกแซงสื่อ**ซึ่งพาดพิงถึงนายกรัฐมนตรีและรัฐบาล แต่ปรากฏว่ามีภาพ เสียง และเนื้อหาจากฝ่ายนายกรัฐมนตรีน้อยกว่ามาก ทั้งนี้พบว่าเป็นเพราะบางช่องมีการนำเสนอภาพ เสียงและเนื้อหาของนายกรัฐมนตรีไปในข่าวต้นชั่วโมงช่วงเย็น หรือบางช่องนำเสนอในรายการข่าวช่วงดึก

ภาพตัวแทน (Representation) พบว่าภาพตัวแทนส่วนใหญ่มาจากการนำเสนอภาพของแหล่งข่าวดังนี้

- เนื่องจากเหตุการณ์การแทรกแซงสื่อเกี่ยวข้องกับภาพตัวแทนของ “สื่อ” และ “รัฐ” แต่ปรากฏว่ามีภาพตัวแทนของ “นายทุน” และ “เจ้าหน้าที่รัฐ” เข้ามาเป็นตัวกลางระหว่างความขัดแย้งของคู่กรณีทั้ง 2 ฝ่ายซึ่งอาจสะท้อนภาพตัวแทนว่าสื่อเป็น “เครื่องมือของรัฐ” และภาพตัวแทนของการแทรกแซงสื่อทางด้านสิทธิและเสรีภาพในการ
- ภาพตัวแทนของสื่อ เช่น “มติชน” และ “สนธิ ลิ้มทองกุล” สะท้อนความหมายของการ “ตรวจสอบการทุจริตของรัฐบาล” และในอีกทาง ภาพตัวแทนของสื่อก็สะท้อนความหมายของ “สิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น”
- ขณะที่ภาพตัวแทนของรัฐบาลในการแทรกแซงกิจการสื่อก็สะท้อนว่า “ใช้อำนาจทางเศรษฐกิจ” และ “อำนาจทางกฎหมาย” ในการแทรกแซงสื่อ

3. กรณี “จิตรลดา” บุกรโรงเรียนสตรีแห่งเด็กหญิง

สรุปสาระสำคัญ:

เช้าวันที่ 9 กันยายน 2548 เกิดเหตุคนร้ายเป็นหญิง อาละวาดใช้มีดไล่แทง นักเรียนโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ ย่านสีลม จำนวน 4 คน คือ ด.ญ.ชฎมน ไตรเลิศสมุทร อายุ 14 ปี ม.2, ด.ญ.จิณห์จุฑาทฤกษ์ ศิรินิกุล อายุ 13 ปี ม.2, ด.ญ.ชมณรรฐ์ อารีฟ อายุ 12 ปี ป.6 และด.ญ.อภิษฐา บุญนำ อายุ 14 ปี ม.2 โดย 2 คนหลังอาการสาหัสเพราะถูกแทงหลายแผลและเป็นบาดแผลฉกรรจ์กระทบถึงอวัยวะภายใน โดยทั้งหมดถูกส่งเข้าโรงพยาบาลบางกอก เนอร์สซิงโฮม ที่อยู่ใกล้ๆ กับโรงเรียน

โดยคนร้ายเป็นหญิงวัยกลางคนอายุราวๆ 30- 35 ปี ผิวดำแดง สูง 156 – 160 ซม. ตัดผมบ๊อบสั้น สวมเสื้อสีดำ สวมกางเกงกระโปรงสีชมพู หลังก่อเหตุเดินออกจากโรงเรียน ปะปนกับผู้ปกครองโดยไม่มีใครทราบ ในภายหลังทราบชื่อว่า น.ส.จิตรลดา ต้นติวานิชชยสุข หรือเป็ด อายุ 36 ปี ชาว อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม ซึ่งภายหลังก่อเหตุ ตร. สืบทราบว่าได้จ้างจักษุยานยนต์รับจ้างหน้าโรงเรียนให้ไปส่งที่ย่าน สะพานเหลือง หัวลำโพงหลังจากก่อเหตุแทงนักเรียน

ภายหลังจากถูกจับกุม น.ส.จิตรลดาให้การว่า ตนได้ก่อเหตุจริง โดยอ้างว่ามีเสียงก้องในหัว สั่งให้ลงมือ ประกอบกับไม่ชอบคนที่มีฐานะโดยเฉพาะที่มีเชื้อสายอินเดียและจีน ผลคำให้การที่สับสนและวุ่นวาย นำไปสู่การตั้งข้อสันนิษฐานว่า คนร้ายอาจมีอาการทางจิต เมื่อ ตร.ได้ทำการค้นประวัติจึงพบว่า น.ส.จิตรลดา เคยเข้ารับการรักษาอาการทางประสาท 2 ครั้ง เมื่อ 10 ปีก่อน

ประเด็นดังกล่าวนำไปสู่ความเคลือบแคลงใจของเจ้าหน้าที่ว่า น.ส.จิตรลดา กระทำการลงไปด้วยสภาพจิตที่สามารถแยกแยะผิดถูกดีชั่ว ได้หรือไม่ ซึ่งหากผลสรุปว่ามีอาการทางจิตไม่สามารถควบคุมตัวเองได้จะถือว่าไม่มีความผิด เจ้าหน้าที่จึงได้ส่งตัว น.ส.จิตรลดา ให้คณะแพทย์ที่ สถาบันกัลยาธราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต ตรวจสอบสภาพจิตใจอย่างละเอียด โดยมีนายแพทย์ ศิริศักดิ์ ธิติดิลกรัตน์ ผอ.สถาบันตั้งทีมงานวิเคราะห์เพื่อสรุปผลเสนอต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นเวลา 2 สัปดาห์ ซึ่งผลการวิเคราะห์ได้สรุปว่า น.ส.จิตรลดา มีอาการทางจิตจริง ซึ่งต้องได้รับการบำบัด

ผลการศึกษา

กรณี “จิตรลดา” บุกรโรงเรียนสตรีแห่งเด็กหญิง ที่งานศึกษา ได้แยกประเด็นออกเป็น 2 ประเด็นโดยยึดความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์ข่าวและบริบทสถานการณ์ที่มีนัยยะแตกต่างกัน คือ

- 1) ประเด็นก่อนจับตัวผู้ก่อเหตุ คือ เหตุการณ์ข่าวช่วงที่มีการติดตามผู้ก่อเหตุ และเมื่อจับได้นำมาให้การ
- 2) ประเด็นหลังจับตัวผู้ก่อเหตุ คือ เหตุการณ์ข่าวช่วงหลังจากจับตัวได้และทำแผน โดยส่งตัว “จิตรลดา” ให้แพทย์วินิจฉัยโรคและตรวจสอบสภาพจิตใจ และกระบวนการดำเนินทางกฎหมายและทางแพทย์

จากการศึกษาพบว่า

- 1) ประเด็นก่อนจับตัวผู้ก่อเหตุ (ดูตารางที่ภาคผนวกที่ 10-11 ประกอบ)
 - “ภาพ” ของแหล่งข่าวที่ปรากฏมากที่สุดคือ แหล่งข่าวฝ่ายที่ 1 ได้แก่ ตำรวจ พยาน เด็กนักเรียน ผู้ปกครอง และอาจารย์ รองลงมาคือแหล่งข่าวฝ่ายที่ 3 คือ แพทย์ที่ทำการรักษาเด็กนักเรียนที่ถูกแทง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข และรัฐมนตรีว่าการ/ช่วยกระทรวงศึกษาธิการ ขณะที่ “ภาพ” ของผู้กระทำผิด (คู่กรณีฝ่ายที่ 2) ปรากฏในลักษณะภาพร่างประกาศจับออกในสื่อแทบทุกช่อง
 - “เสียง” ของแหล่งข่าวที่ปรากฏมากที่สุดคือ แหล่งข่าวฝ่ายที่ 1 ได้แก่ พ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กที่ถูกทำร้าย และตำรวจที่ติดตามคดี ขณะที่ “เสียง” ของแหล่งข่าวฝ่ายที่ 3 นั้นปรากฏน้อยกว่า

- “เนื้อหา” ของแหล่งข่าวที่ปรากฏมากคือ แหล่งข่าวฝ่ายที่ 1 ได้แก่ ตำรวจที่ติดตามคดี พยาน เพื่อนเด็กนักเรียน ผู้ปกครอง และรัฐมนตรี ขณะที่ “เนื้อหา” ของแหล่งข่าวฝ่ายที่ 3 และ 2 นั้นปรากฏน้อยกว่า
 - ข้อสังเกต พิจารณาความสมดุลของแหล่งข่าวทั้ง 3 ฝ่ายจากมิติ ภาพ เสียงและเนื้อหารวมกัน พบว่า แหล่งข่าวคู่กรณีฝ่ายที่ 1 และฝ่ายที่ 3 มีพื้นที่ใน “ข่าว” ใกล้เคียงกัน คือ ระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจ พยาน เด็กนักเรียนที่ถูกทำร้ายและแพทย์ที่รักษาเด็กที่ถูกแทง รัฐมนตรีช่วยกระทรวงสาธารณสุข รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
- 2) ประเด็นหลังจับตัวผู้ก่อเหตุ (ดูตารางที่ภาคผนวกที่ 12-13 ประกอบ) กรณีนี้เกิดการกลับข้างฝ่ายของแหล่งข่าว คือ จากเดิมที่ “ผู้ก่อเหตุ-จิตจรดดา” เป็นคู่กรณีฝ่ายที่ 2 แต่หลังจากถูกจับ ก็กลายเป็นคนกลางของความขัดแย้งระหว่างกระบวนการทางกฎหมาย และกระบวนการทางการแพทย์ ดังนั้น คู่กรณีที่ 2 และ ฝ่ายที่ 3 ในประเด็นช่วงก่อนจับตัว ได้จึงสลับเปลี่ยนกันในประเด็นหลังการจับกุมตัวได้
- “ภาพ” ของแหล่งข่าวที่ปรากฏมากที่สุดคือ แหล่งข่าวฝ่ายที่ 3 ได้แก่ ภาพของ “จิตจรดดา” และแพทย์ที่โรงพยาบาลที่จิตจรดดาเคยรักษาตัว และมารดาของจิตจรดดา ขณะที่ “ภาพ” ของแหล่งข่าวฝ่ายที่ 1 ปรากฏน้อยกว่า คือ จิตแพทย์ รัฐมนตรีช่วยกระทรวงสาธารณสุข และคู่กรณีฝ่ายที่ 2 ปรากฏน้อยที่สุดคือ ตำรวจ เจ้าของคดีและเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวน
 - “เสียง” ของแหล่งข่าวที่ปรากฏมากที่สุดคือ แหล่งข่าวฝ่ายที่ 1 คือจิตแพทย์ผู้วินิจฉัยภาวะทางจิตและแพทย์ที่เคยรักษาอาการทางจิตของ “จิตจรดดา” ขณะที่เริ่มปรากฏเสียงของคู่กรณีฝ่ายที่ 2 คือ ตำรวจ เจ้าของคดีและเจ้าหน้าที่สอบสวนน้อยกว่า
 - “เนื้อหา” ของแหล่งข่าวที่ปรากฏมากที่สุดคือ แหล่งข่าวฝ่ายที่ 3 ได้แก่ “จิตจรดดา”และ แพทย์ที่เคยรักษาอาการทางจิตของ “จิตจรดดา” รองลงมาคือ เนื้อหาของคู่กรณีฝ่ายที่ 1 คือ จิตแพทย์ และน้อยที่สุดคือ เนื้อหาทางด้านตำรวจเจ้าของคดี
 - ข้อสังเกต การเกิดความขัดแย้งขึ้นระหว่าง แพทย์ และ ตำรวจเริ่มปรากฏชัดขึ้นและส่งผลต่อการนำเสนอ และรายงานข่าวโทรทัศน์เกือบทุกช่อง ให้เปลี่ยนประเด็นในการรายงาน ดังนั้นเราจึงพบว่า แหล่งข่าวที่ได้พื้นที่ในข่าวมากกว่าคือ ตำรวจ พยาน พ่อแม่ผู้ปกครอง และเพื่อนเด็กนักเรียน
- หลังจากจับตัวได้ แหล่งข่าวที่ได้พื้นที่ในการรายงานข่าวมากกว่าคือ จิตแพทย์ และแพทย์ที่เคยรักษาอาการของจิตจรดดา โดยมีพื้นที่ทาง ภาพ เสียง และเนื้อหามากกว่าฝ่ายตำรวจมาก

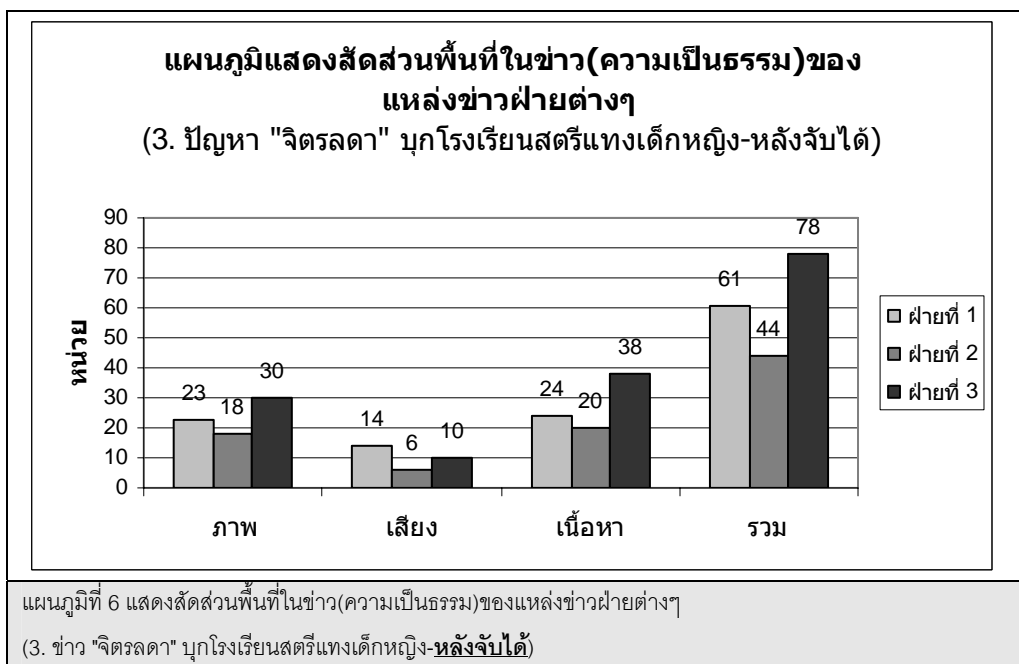
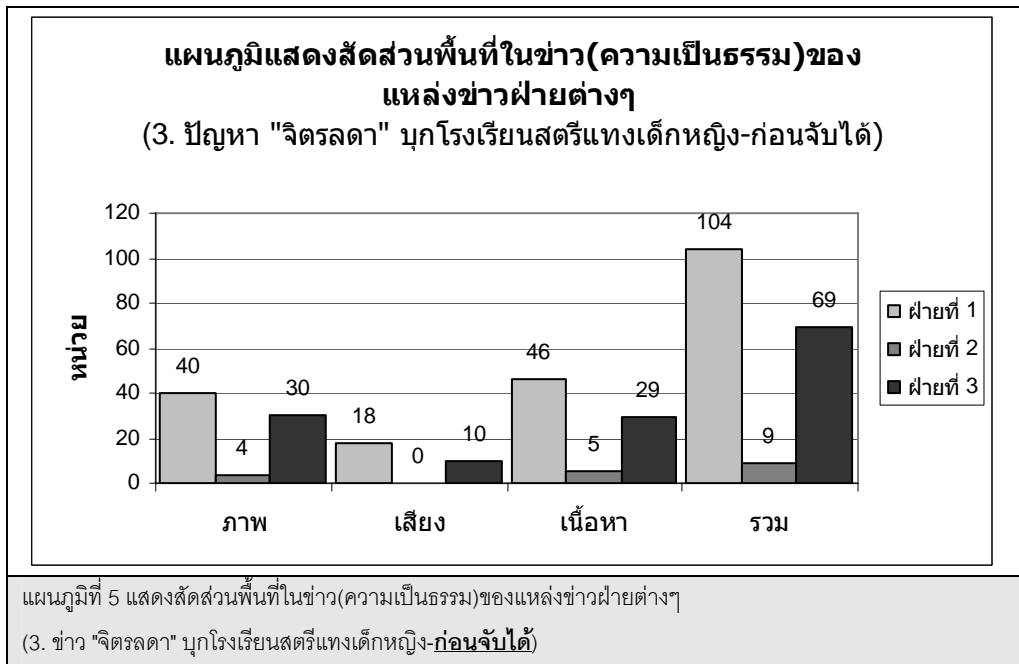
ตารางที่ 14 แสดงสัดส่วนพื้นที่ข่าว (ความเป็นธรรม) ข่าว "จิตจรดดา" บุกโรงเรียนสตรีแห่งเด็กหญิง (ประเด็น ก่อนจับได้)

แสดงสัดส่วนพื้นที่ข่าว (ความเป็นธรรม)

ฝ่ายที่ 1			ฝ่ายที่ 2			ฝ่ายที่ 3		
ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย	ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย	ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย
รวม		104			9			69
1	พล.ต.ท.โกสินทร์	14	1	นางสาวจิตจรดดา	9	1	แพทย์ BNH	18
2	ผู้ปกครองของเด็กที่ถูกทำร้าย	12				2	รมว.ก.สาธารณสุข สุขชัย	13
3	ผบ.นครบาล พล.ต.ท.ปานศิริ	12				3	รมว.ก.ศึกษาธิการ จาตุรนต์	10
4	มอเตอร์ไซด์รับจ้าง	12				4	รมช.สาธารณสุข อนุทิน	9
5	เด็กนักเรียนเห็นดีโยฯ	11				5	มารดาของจิตจรดดา	7
6	คุณหญิงพจมาน(ศิษย์เก่า)	7				6	ผู้ว่ากทม.	6
7	ผบ.ตร.แห่งชาติ โกวิท	7				7	อธิบดีกรมสุขภาพจิต	4
8	คุณหญิงสุดาวรัตน์ (ศิษย์เก่า)	7				8	นายกรัฐมนตรี	2
9	เจ้าของร้านครัวตาน้อย	7						
10	เด็กนักเรียนที่ถูกทำร้าย	5						
11	ผู้ปกครองเด็กเห็นดีโย	3						
12	ซูวิทช์	2						
13	พนักงานครัวตาน้อย	2						
14	อธิการโรงเรียน	2						
15	ครู	1						

ตารางที่ 15 แสดงสัดส่วนพื้นที่ข่าว (ความเป็นธรรม) ข่าว "จิตจรดดา" บุกโรงเรียนสตรีแห่งเด็กหญิง (ประเด็น หลังจับได้)

แสดงสัดส่วนพื้นที่ข่าว (ความเป็นธรรม)								
ฝ่ายที่ 1			ฝ่ายที่ 2			ฝ่ายที่ 3		
ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย	ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย	ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย
รวม		61			44			78
1	นายแพทย์กัมปนาท	27	1	พล.ต.ท.โกสินทร์	14	1	จิตจรดดา	25
2	รมช.ก.สาธารณสุข อนุทิน	9	2	ผบ.ตร.นครบาล ปานศิริ	5	2	นายแพทย์ BNH	22
3	แพทย์หญิงที่เคยรักษาจิตจรดดา	9	3	ตำรวจทำแผนประกอบคำรับสารภาพ	5	3	มารดาของจิตจรดดา	9
4	นายคัมภีร์ (อัยการสูงสุด)	8	4	รอง ผกก.นครบาล	4	4	นายสมศักดิ์ สส ประเทศไทย	6
5	อธิบดีกรมสุขภาพจิต	5	5	รอง ผบ.นครบาล	3	5	นางสาวจนิสดา (ศิษย์เก่า)	4
6	ม.ล.สมชาย	5	6	เด็กนักเรียนที่ถูกทำร้าย	3	6	นายแพทย์ทศพร เสรีรักษ์	4
			7	พนักงานรักษาความปลอดภัย	3	7	ผอ.รพ.ศรีธัญญา	3
			8	ผู้ปกครองเด็กนร.เซนต์โย	3	8	ผอ.โรงพยาบาล BNH	2
			9	ผอ.โยนออฟอาร์ค	3	9	คุณหญิงสุดารัตน์ (ศิษย์เก่า)	2
			10	เด็กนักเรียนเซนต์โย	1	10	นายแพทย์ทวีศิลป์	1

จากตารางและแผนภูมิแสดงสัดส่วนพื้นที่ในข่าว (ความเป็นธรรม) ของแหล่งข่าวฝ่ายต่างๆ ข้างต้น พบว่า

- **เรื่องความสมดุล (Balance)** พบว่า การนำเสนอข่าว “ปัญหา “จิตรลดา” บุกโรงเรียนสตรีแทงเด็กหญิง” คงมีความสมดุลของแหล่งข่าว เพราะปรากฏว่าพบการนำเสนอแหล่งข่าวทั้ง 3 ด้านและค่อนข้างเหมือนกันในทุกช่อง
- **เรื่องสัดส่วนพื้นที่ในข่าว (ความเป็นธรรม)** พบว่า การนำเสนอข่าว “จิตรลดา” บุกโรงเรียนสตรีแทงเด็กหญิง คงมีความเป็นธรรมในสัดส่วนของพื้นที่ในข่าวที่ให้แก่ฝ่ายต่างๆ ทั้ง 3 ฝ่าย (จากแผนภูมิภาคผนวกที่ 4-5) และพบว่ามี การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนพื้นที่ในข่าวของแหล่งข่าวจากฝ่าย “ตำรวจ” มาเป็นฝ่าย “หมอ” ในภายหลัง

ข้อสังเกตอื่นๆ

- **เรื่องการให้ความสำคัญของข่าว** พบว่า แต่ละช่องนำเสนอข่าวโดยให้ความสำคัญอย่างมากเหมือนกันทุกๆ ช่อง และนำเสนออย่างต่อเนื่อง
- **มีการใช้คำขยายเชิงตัดสินและประณาม** จากการใช้ภาษาของผู้ประกาศข่าวเช่น “คนร้าย” “วิกฤลจริต” “ทอมโรคจิต” ในการรายงานข่าวก่อนที่จะจับตัวผู้ก่อเหตุได้

ตัวอย่างการใช้คำขยาย ภาษาเชิงตัดสินและประณาม เช่น

“...ที่มุมจอด้านล่าง เป็นภาพสเก็ทซ์ของคนร้าย เป็นผู้หญิง ลักษณะคล้ายๆกับทอม...เป็นผู้หญิงอายุประมาณ สามสิบ เป็นมือมีดที่เข้าไปก่อเหตุตั้งแต่ช่วงเช้า...”

ผู้ประกาศข่าวช่อง 3 , 9 กันยายน 2548

“บางกระแสนบอกว่าคนร้ายคนนี้เป็นโรคจิตหรือเปล่า แต่สำหรับพล.ต.ต.โกสินทร์ หินเธาว์บอกว่าไม่น่าจะเป็นโรคจิตนะคะ คือเป็นหญิงทำทางคล้ายทอม รูปร่างสูงผอมประมาณ 170 เซนติเมตร อายุประมาณ 20 -30 ปี ผมสั้นคะ มีพฤติกรรมคล้ายทอม ชอบนั่งยิ้มคนเดียวและบิดคอไปมา”

ผู้ประกาศข่าวช่อง 3, 9 กันยายน 2548

“ตำรวจได้เบิกตัวนางสาววนิดา ดันติวาณิชชยสุข ผู้ต้องหามาให้นักจิตวิทยาตรวจสอบสภาพทางจิตว่ามีความผิดปกติหรือไม่ ใช้เวลาประมาณหนึ่งชั่วโมง ผู้ต้องหามีท่าที่ไม่สะทกสะท้านหรือหวาดวิตกที่จะต้องตอบคำถาม และทันทีที่นำตัวกลับห้องควบคุม ผู้ต้องหาได้ล้มตัวลงนอนด้วยความสบายใจ”

ผู้ประกาศข่าวช่อง 9, 11 กันยายน 2548

“นางสาววนิดา ดันติวาณิชชย (แม่ของจิตรลดา) ยังคงมีสีหน้าและที่ท่าที่ไม่สะทกสะท้านในขณะที่ตำรวจนำตัวไปทำแผนประกอบคำรับสารภาพในช่วงเวลาที่ทางเด็กนักเรียน 4 คนจนได้รับบาดเจ็บสาหัส”

ผู้รายงานข่าว สถานีโทรทัศน์ช่อง itv, 11 กันยายน 2548

หรือการใช้ภาษาจากแหล่งข่าว โดยเฉพาะฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐ (ตำรวจ)

“...เห็นไหมครับ แสดงว่าปกปิดหลักฐานในการกระทำผิด เสื้อผ้าเปื้อนเลือดแล้วไปซื้อชุดใหม่ เราก็ไปสอบเรียบร้อยแล้วที่ร้านค้า แล้วก็เอาใส่ถุงไปทิ้งขยะ อย่างนี้รับผิดชอบชั่วดีแน่นอน...”

พล.ต.ต.โกสินทร์ หินเธาว์ ผู้บังคับการตำรวจนครบาล 5, 11 กันยายน 2548 สถานีโทรทัศน์ช่อง itv

“คือเขาก็แบบ เหมือนว่าเป็นโรคจิตคะ แต่ว่าในความรู้สึกคือไม่อยากจะให้เป็นโรคจิต เพราะว่าถ้าเป็นโรคจิตนี่เอา ความผิดคนร้ายไม่ได้คะ ถ้าผลการตรวจออกมาว่าถ้าตอนที่เขาทำเขามีสติพอ ก็อยากให้เอาผิดถึงที่สุดเพราะว่ามันเป็นสิ่งที่สะท้อนขวัญคนทั้งประเทศ เพราะว่าไม่เคยเกิดขึ้นกับเมืองไทยอยู่แล้ว...”

เพื่อนนักเรียนที่ถูกแทง, 11 กันยายน 2548 สถานีโทรทัศน์ช่อง 3

- ไม่ปรากฏว่าการรายงาน “จิตจรดตา” สิ้นสุดตรงไหน หรือมีการเสริมสร้างมาตรการทางสังคมต่อ “ผู้ป่วยทางจิต” ต่อไปแต่อย่างใด

ภาพตัวแทน (Representation) พบว่าภาพตัวแทนส่วนใหญ่มาจากการนำเสนอภาพของแหล่งข่าวดังนี้

- จากการใช้คำว่า “คนร้าย” และ “วิกัลจริต” “ทอมสาว” ประกอบกันในการรายงานข่าวอาจก่อให้เกิดภาพเหมารวม ที่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดและภาพตัวแทนที่ตอกย้ำความเชื่อต่อคนกลุ่มต่าง ๆ คือ “คนป่วย=คนร้าย” และ “ทอม=วิกัลจริต” ได้ ซึ่งอาจเป็นความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องและไม่ยุติธรรมสำหรับกลุ่มบุคคลเหล่านี้
- การใช้คำว่า “คนร้าย” ในการรายงานข่าวอาจมีการชี้นำและตัดสิน แม้พบว่ามียุทธศาสตร์ที่ชัดและหมดข้อสงสัย อย่างไรก็ตาม หากยังไม่สิ้นสุดกระบวนการทางยุติธรรมก็ไม่ควรใช้คำเหล่านี้ เพราะอาจส่งผลต่อการตัดสินทางคดี และเป็น การลงโทษทางสังคมโดยล่วงหน้า ควรใช้คำว่า “ผู้ต้องสงสัย” หรือ “ผู้ต้องหา” แทนและควรเป็นมาตรฐานเดียวกันในการรายงานข่าว
- ภาพตัวแทนของ “ตำรวจ” ถูกสะท้อนว่า จะต้องดำเนินการกับ “ผู้ผิด” หรือ “อาชญากร” และมีการลงโทษทางกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นผู้ป่วยทางจิตหรือไม่ (จากการให้สัมภาษณ์ของแหล่งข่าวฝ่ายตำรวจเอง)
- ภาพตัวแทนของ “หมอ” หรือ “จิตแพทย์” ถูกสะท้อนว่า ไม่ว่าจะเป็นผู้กระทำผิด หรือไม่ หากเป็น “ผู้ป่วย” ก็ต้องได้รับการเยียวยา รักษา

4. การสรรหาผู้ว่าสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.)

สรุปสาระสำคัญ:

คุณหญิงจารุวรรณ เมณฑกา เป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน คนแรกตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 โดยได้รับการโปรดเกล้า เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2545 แต่หลังจากที่ดำรงตำแหน่งเป็นเวลา 1 ปี 6 เดือน การดำรงตำแหน่งของคุณหญิงจารุวรรณ ถูกตั้งคำถามโดย สมาชิกวุฒิสภาจำนวน 7 คน นำโดย พ.ต.อ.สุรพงษ์ ใฝ่นวล ส.ว.บุรีรัมย์ ใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ขั้นตอน การสรรหาผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินว่าขัดรัฐธรรมนูญหรือไม่

เนื่องจาก การที่ประธานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เสนอชื่อผู้สมควรเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน จำนวน 3 คน และวุฒิสภามีมติเลือกผู้ว่าการฯ 1 คน จากจำนวน 3 คน ทั้งที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินฯ ระบุว่าให้เสนอรายชื่อ 1 คน ให้วุฒิสภาเลือกเท่านั้น ซึ่งต่อมาศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า การสรรหาไม่ถูกต้อง

วุฒิสภาก็เริ่มกระบวนการสรรหาใหม่และได้มีมติเลือก นายวิสุทธิ มนต์วีวัตร เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2548 ขึ้นเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินคนใหม่ ท่ามกลางเสียงคัดค้านจากหลายฝ่ายว่า คุณหญิงจารุวรรณ ยังไม่พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากยังไม่มีการโปรดเกล้าฯ ให้พ้นจากตำแหน่ง

ความเห็นที่แตกต่างนี้ นำไปสู่การเรียกร้องของวุฒิสมาชิกเสียงข้างน้อย นักวิชาการ รวมถึง นายเสนาะ เทียนทอง และ นายประมวล รุจนเสรี ล่ารายชื่อ สส.จากกลุ่มวังน้ำเย็น 60 คน (ซึ่งภายหลังบางคนถอนตัว) ทำหนังสือถึง ประธานวุฒิสภา เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2548 ขอให้ประธานวุฒิสภา ระวังการนำเสนอชื่อ นายวิสุทธิ ขึ้นทูลเกล้าฯ จากการเคลื่อนไหวของกลุ่มวังน้ำเย็นจึงทำให้ประเด็นดังกล่าวกลายเป็นปัญหาในสภาผู้แทนราษฎร

ในขณะเดียวกัน นายสุชน ชาลีเครือ ประธานวุฒิสภา กลับเสนอชื่อ นายวิสุทธิ ขึ้นทูลเกล้าฯ ซึ่งไม่ได้เปิดเผยต่อสาธารณะชนอย่างเป็นทางการว่าได้ทูลเกล้าฯ เมื่อใด แต่เมื่อเวลาผ่านไปนับเดือน ก็ไม่ปรากฏว่าจนถึงบัดนี้ ก็ยังไม่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งนายวิสุทธ์ลงมา

ผลที่เกิดขึ้นภายในเดือน กันยายนมี 2 ประเด็น คือ การเคลื่อนไหวของกลุ่ม ส.ส.ไทยรักไทยเพื่อขับ นายประมวล รุจนเสรี ออกจากพรรค การถกเถียงในการออกหนังสือที่ชื่อว่า “พระราชอำนาจ” รวมถึงการเคลื่อนไหวของกลุ่ม ส.ว.เสียงส่วนน้อย เรียกร้องนายสุชน ชาลีเครือ ประธานวุฒิสภาออกมาแสดงความรับผิดชอบ หลังจากเสนอชื่อผู้ว่าการฯ คนใหม่ ผ่านพ้นไป 90 วันยังไม่ได้รับการลงประชามติไทย ผลการกดดันทำให้ นาย วิสุทธิ มนต์วีวัตร ประกาศถอนตัวจากการเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

ผลการศึกษา

ข่าว “การสรรหาผู้ว่าสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน” จากการศึกษาพบว่า (* ดูตารางภาคผนวกที่ 14-15 ประกอบ)

- “ภาพ” ของแหล่งข่าวที่ปรากฏมากที่สุด คือ แหล่งข่าวคูกรณีฝ่ายที่ 1 คือ ประธานวุฒิสภา สุชน ชาลีเครือ และนายวิสุทธิ มนต์วีวัตร และประธานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ขณะที่ “ภาพ” ของคูกรณีฝ่ายที่ 2 และ ฝ่ายที่ 3 ปรากฏน้อยกว่า ได้แก่ คุณหญิงจารุวรรณ เมณฑกา กลุ่มสว. กทม.ข้างน้อย และภาพแหล่งข่าวฝ่ายที่ 3 น้อยที่สุด เช่น ศาลรัฐธรรมนูญ หรืออดีตประธานวุฒิสภา
- “เสียง” ของแหล่งข่าวที่ปรากฏมากที่สุดคือ แหล่งข่าวคูกรณีฝ่ายที่ 1 และพบว่าแทบไม่ปรากฏเสียงของแหล่งข่าวคูกรณีฝ่ายที่ 2 และฝ่ายที่ 3 เลย
- “เนื้อหา” ของแหล่งข่าวที่ปรากฏมากที่สุดคือ คูกรณีฝ่ายที่ 1 รองลงมาคือคูกรณีฝ่ายที่ 2 และ 1 ตามลำดับ โดยปรากฏเนื้อหาจากประธานวุฒิสภามากที่สุด ตามด้วย กลุ่มสว.กทม. และคุณหญิงจารุวรรณ

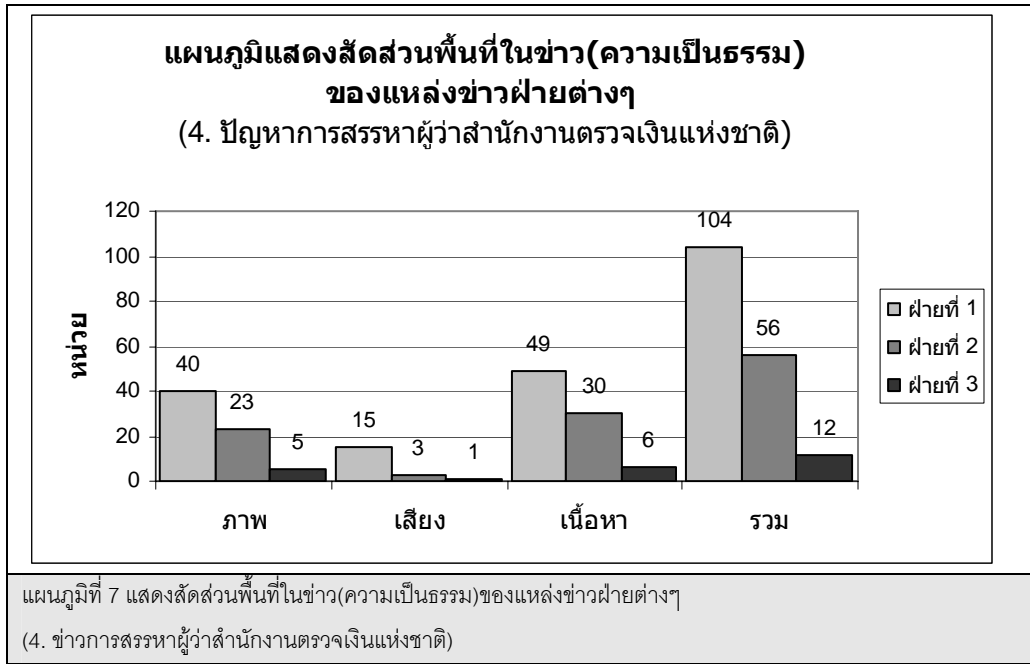
- ข้อสังเกต พิจารณาความสมดุลของแหล่งข่าวทั้ง 3 ฝ่ายจากมิติ ภาพ เสียงและเนื้อหารวมกัน พบว่า แหล่งข่าวคู่กรณีฝ่ายที่ 1 คือฝ่าย ประธานวุฒิสภา นายวิสุทธิ มนต์วีรัต และฝ่ายคณะกรรมการตรวจเงิน แห่งชาติ มีสัดส่วนพื้นที่ในข่าวมากกว่าคู่กรณีฝ่ายที่ 2 คือ สว.กทม., คุณหญิงจารุวรรณ เมณฑกา ขณะที่ ฝ่ายที่ 3 แทบไม่ปรากฏเลย

จากประเด็นข่าวเกี่ยวกับปัญหาการสรรหาผู้ว่าสำนักงานตรวจเงินแห่งชาติ (สตง.) เมื่อพิจารณาในเรื่องความเป็นธรรม ในการให้สัดส่วนพื้นที่ข่าวแก่ฝ่ายต่างๆ” ในการรายงานข่าวโทรทัศน์ทั้ง 6 ช่องสถานีโทรทัศน์ โดยแบ่งแหล่งข่าวออกเป็น 3 ฝ่ายคือ “คู่กรณีฝ่ายที่ 1-คู่กรณีฝ่ายที่ 2-ฝ่ายที่ 3” โดยนำการปรากฏของ “ภาพ-เสียง-เนื้อหา” จากแหล่งข่าวทั้ง 3 ฝ่ายมาพิจารณา จะได้ ผลรวมของสัดส่วนพื้นที่ของแหล่งข่าวแต่ละฝ่ายดังตารางและแผนภูมิดังนี้

ตารางที่ 16 แสดงสัดส่วนพื้นที่ข่าว (ความเป็นธรรม) ข่าวการสรรหาผู้ว่าสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

แสดงสัดส่วนพื้นที่ข่าว (ความเป็นธรรม)

ฝ่ายที่ 1			ฝ่ายที่ 2			ฝ่ายที่ 3		
ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย	ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย	ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย
รวม		104			56			12
1	ประธานวุฒิสภา สุขน	51	1	สว.กทม. เสรี	25	1	นายบรรหาร สส ชาติไทย	4
2	ผู้ถูกเสนอชื่อ นายวิสุทธิ์	22	2	ผู้ว่าสตง คุณหญิงจาวรรรณ	21	2	อดีตประธานวุฒิสภา มีชัย	3
3	ประธานคตง. เกரியศักดิ์	17	3	สว.วิญญู	9	3	เลขาธิการรัฐธรรมนูญ	2
4	นายค่านวณ ฝ่ายกฎหมาย ปธ.สว.	10	4	สว.เจิมศักดิ์	4	4	นายอุทัย อดีตประธานรัฐสภา	2
5	โฆษก คตง	7	5	เด็กนักเรียนให้กำลังใจ	2	5	สำนักราชเลขา	1
6	ตัวแทนคตง	4	6	ครป.	2			
7	รองนายกรัฐมนตรื โภคิน	4						
8	รองนายกรัฐมนตรื วิษณุ	2						

จากตารางและแผนภูมิแสดงสัดส่วนพื้นที่ในข่าว (ความเป็นธรรม) ของแหล่งข่าวฝ่ายต่างๆ ข้างต้น พบว่า

- **เรื่องความสมดุล (Balance)** พบว่า การนำเสนอข่าว “การสรรหาผู้ว่าสำนักงานตรวจเงินแห่งชาติ” คงมีความสมดุล ของแหล่งข่าวอยู่ เพราะปรากฏว่าพบการนำเสนอแหล่งข่าวทั้ง 3 ด้าน และไม่ใช้ทุกช่อง/ทุกครั้ง/ทุกวันจะนำเสนอ ข่าวนี้ในรูปแบบของเนื้อหาปกติ และโดยมากมักใช้ลักษณะของการ “สรุปข่าวสั้นๆ” บอกเล่าความคืบหน้าของ เหตุการณ์โดยไม่มีรายละเอียดและการนำเสนอทางออกต่อเรื่องนี้อย่างจริงจัง
- **เรื่องสัดส่วนพื้นที่ในข่าว (ความเป็นธรรม)** พบว่า การนำเสนอข่าว “การสรรหาผู้ว่าสำนักงานตรวจเงิน แห่งชาติ” ยังคงบกพร่องเรื่องความเป็นธรรมในสัดส่วนของพื้นที่ในข่าว ที่ให้แก่ฝ่ายต่างๆ ทั้ง 3 ฝ่ายอยู่ โดยพบว่ามี ความแตกต่างระหว่างแหล่งข่าวฝ่ายที่ 1 และ 3 ค่อนข้างมาก

ข้อสังเกตอื่นๆ

- **เรื่องการให้ความสำคัญของข่าว** พบว่า แต่ละช่องนำเสนอข่าว 2 ประเด็นนี้แตกต่างกันไป 2 รูปแบบ คือ 1.เป็นข่าว นำ ข่าวเด่นประจำวัน และ 2. เป็นข่าวย่อยสั้นๆ แต่ทั้ง 2 รูปแบบมีความเหมือนกันคือ เพียงแต่บอกความคืบหน้าของ เหตุการณ์ ไม่ได้ลงลึกในรายละเอียด และบุคคลที่ขาดหายไปจากการรายงานข่าวน่าจะเป็น “นักกฎหมาย” หรือ “ผู้ที่ ให้ความเห็นที่กระฉ่าง ชัดเจน” เพื่อหาทางออกแต่อย่าง

ภาพตัวแทน (Representation) พบว่า ภาพตัวแทนส่วนใหญ่มาจากการนำเสนอภาพของแหล่งข่าวดังนี้

- ภาพตัวแทนของ “นักการเมือง” ถูกสะท้อนออกมาอย่างชัดเจนในความหมายของ “เล่นเหลี่ยมทางการเมือง” และการ แย่งชิง “อำนาจ” หรือ “การทะเลาะทางการเมือง” ซึ่งเมื่อพิจารณาจากการนำเสนอรายงานข่าวแต่ละช่องก็ไม่ได้ให้ รายละเอียดของปัญหานี้ แต่นำเสนอในลักษณะความขัดแย้ง และการโต้ตอบรายวันซึ่งยิ่งตอกย้ำ “ภาพตัวแทนของ นักการเมือง” ที่มุ่งแต่จะ “เล่นการเมือง” โดยไม่คิดถึงผลประโยชน์ของบ้านเมืองแต่อย่างใด

5. การพิจารณาเปิดสถานบริการ อาบอบนวด “เอไลน่า”

สรุปสาระสำคัญ:

การอนุญาตเปิด สถานอาบอบนวด เอไลน่า ย่านถนนรัชดาภิเษก ซึ่ง อยู่ตรงข้ามโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ถูกเปิดประเด็นโดยนาย ชูวิทย์ กมลวิศิษฐ์ รองหัวหน้าพรรคชาติไทยและกรรมการตำรวจ สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งให้เหตุผลว่าเป็นตำแหน่งที่ไม่เหมาะสมเพราะตั้งอยู่ใกล้สถานศึกษา โดยก่อนหน้านั้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้อนุญาตนั้นอยู่ในพื้นที่โซนหนึ่งตามที่กฎหมายกำหนด

ประเด็นที่เกี่ยวข้องในช่วงเดือน กันยายนคือ

นายกุลประเสริฐ สุขชี หรือ โกรักษ์ เจ้าของสถานอาบอบนวดเอไลน่า ชี้แจงกับสื่อมวลชนว่า ในกฎหมายไม่ได้ระบุว่าห้ามตั้งห่างจากโรงเรียนกี่เมตร ที่มีปัญหาเพราะ เคยมีปัญหาเกี่ยวกับ นายชูวิทย์ กมลวิศิษฐ์ เรื่องที่ดินในปี 2544 และในพื้นที่ใกล้เคียงยังมีอีกหลายที่ๆ ติดโรงเรียนและวัด แต่กองบัญชาการตำรวจนครบาลยังเห็นชอบอนุญาต

ทางผู้ประกอบการจึงยื่นฟ้องต่อศาลปกครอง ให้ พล.ต.อ.โกวิท วัฒนะ ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีความผิดฐานเจ้าหน้าที่รัฐกระทำความผิดโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และกระทำละเมิดจากกรณี ผบ.ตร.ให้ทำการทบทวนการออกใบอนุญาตแก่ สถานอาบอบนวด เอไลน่า ที่มีที่ตั้งอยู่ใกล้สถานศึกษา ด้วยการเรียกร้องค่าเสียหายเป็นเงิน จำนวน 4.2 ล้านบาท

ด้าน พล.ต.อ.โกวิท วัฒนะ ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ อ้างว่า ได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวและมีคำสั่งอุทธรณ์ไม่อนุญาต คือ ให้งดออกใบอนุญาตสถานบริการผ่านทาง พล.ต.ท.ปานศิริ ประภาวดี ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล (ผบช.น.) รับผิดชอบดำเนินการและถือว่าเรื่องนี้จบแล้ว และได้นำคำสั่งปิดประกาศในสถานที่ดังกล่าว

ขณะเดียวกัน กระทรวงศึกษาธิการและกรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษา สภาผู้แทนราษฎร ต่างมีความเห็น ว่า สถานบันเทิงไม่มีความเหมาะสมที่มีที่ตั้งอยู่ใกล้สถานศึกษา รวมถึงเครือข่ายประชาชน สภาเยาวชนกรุงเทพมหานคร ได้เข้าพบ ผบ.ตร. เพื่อให้กำลังใจ

ความต่อเนื่องของข่าวมีผลทำให้ รัฐมนตรีสำนักนายกเรียกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาหารือ เพื่อ แก้ไขกฎกระทรวงใหม่ไม่ให้พื้นที่ รัชดาฯ เพชรบุรีตัดใหม่ พัฒน์พงษ์ เปิดสถานบริการใหม่และต้องมีระยะห่างจากสถานศึกษาและวัด อย่างน้อย 200 เมตร รวมถึงค่าธรรมเนียมในการจัดเก็บภาษีใหม่

ผลการศึกษา

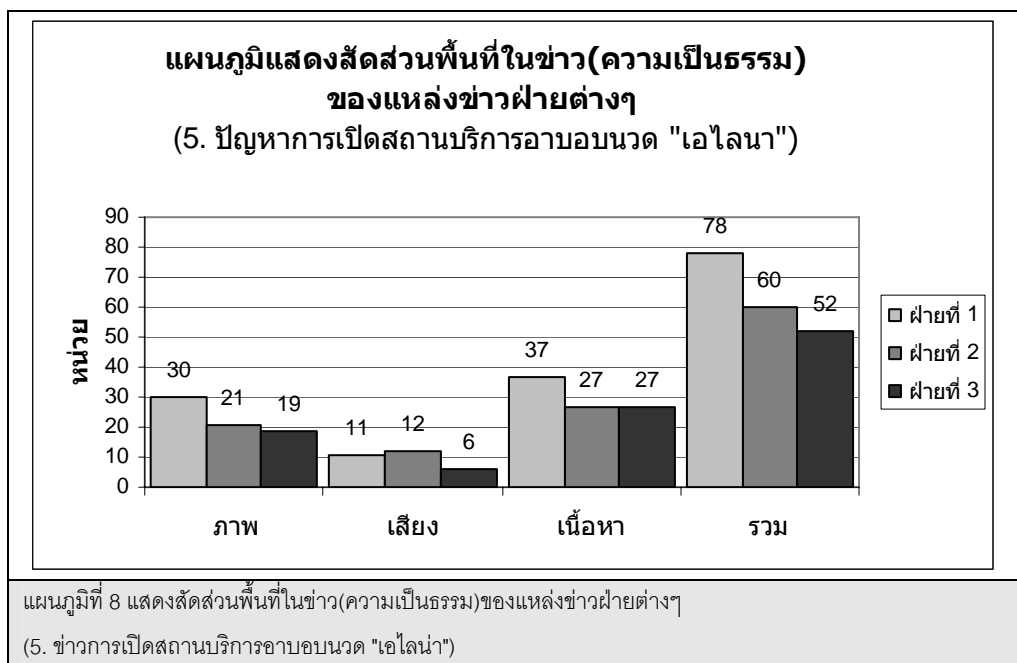
ข่าว การพิจารณาเปิดสถานบริการอาบอบนวด “เอไลน่า” จากการศึกษาพบว่า (* ดูตารางภาคผนวกที่ 16-17 ประกอบ)

- “ภาพ” ของแหล่งข่าวที่ปรากฏมากที่สุด คือ แหล่งข่าวคูกรณีฝ่ายที่ 1 คือ นายชูวิทย์ กมลวิศิษฐ์ ขณะที่ “ภาพ” ของคูกรณีฝ่ายที่ 2 และ ฝ่ายที่ 3 ปรากฏน้อยกว่า ได้แก่ ตำรวจ เจ้าของสถานอาบอบนวด และ ฝ่ายรัฐบาลคือ รัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง
- “เสียง” ของแหล่งข่าวที่ปรากฏใกล้เคียงกันระหว่างคูกรณีฝ่ายที่ 1,2 และ 3
- “เนื้อหา” ของแหล่งข่าวที่ปรากฏในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันทั้ง 3 ฝ่าย โดยคูกรณีฝ่ายที่ 1 มีสัดส่วนมากกว่าเล็กน้อย
- ข้อสังเกต พิจารณาความสมดุลของแหล่งข่าวทั้ง 3 ฝ่ายจากมิติ ภาพ เสียงและเนื้อหารวมกัน พบว่า มีความสมดุลในสัดส่วนพื้นที่ข่าวของแหล่งข่าวฝ่ายต่างๆ การนำเสนอเนื้อหาข่าว

จากประเด็นข่าวเกี่ยวกับปัญหาการอนุญาตเปิดสถานบริการอาบอบนวด “เอไลน่า” เมื่อพิจารณาในเรื่องความเป็นธรรมหรือการให้สัดส่วนพื้นที่ข่าวแก่แหล่งข่าวฝ่ายต่างๆ ในการรายงานข่าวโทรทัศน์ทั้ง 6 ช่องสถานีโทรทัศน์ โดยแบ่งแหล่งข่าวออกเป็น 3 ฝ่ายคือ “คู่กรณีฝ่ายที่ 1-คู่กรณีฝ่ายที่ 2-ฝ่ายที่ 3” โดยนำการปรากฏของ “ภาพ-เสียง-เนื้อหา” จากแหล่งข่าวทั้ง 3 ฝ่ายมาพิจารณาจะได้ผลรวมของสัดส่วนพื้นที่ของแหล่งข่าวแต่ละฝ่ายดังตารางและแผนภูมิดังนี้

ตารางที่ 17 แสดงสัดส่วนพื้นที่ข่าว (ความเป็นธรรม) ข่าวการพิจารณาเปิดสถานบริการ อาบอบนวด “เอไลน่า”

ความสมดุล (Balanced)								
ฝ่ายที่ 1			ฝ่ายที่ 2			ฝ่ายที่ 3		
ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย	ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย	ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย
รวม		78			60			52
1	ชววิทย์ กมลวิศิษฎ์	34	1	พล.ต.ท.ธวัชชัย (ผู้ช่วย ผบ.ตร.สนง.ตร.แห่งชาติ)	22	1	รมต.สำนักนายก สุรนันทน์	9
2	ผบ.ตร. โกวิท	16				2	รมต.มหาดไทย คงศักดิ์	6
3	นักศึกษาให้กำลังใจ	6	2	นายประเสริฐ เจ้าของเอไลน่า	17	3	นักเรียนโรงเรียนเตรียมฯ	6
4	พล.ต.อ.อำนาจ ปร.กรรมการพิจารณา	6	3	ทนายของเอไลน่า	12	4	เลขาธิการศึกษาฯ	5
5	เครือข่ายพ่อแม่เยาวชน	4	4	รอง.ผบ.ช.น.	7	5	นายกรัฐมนตรี	5
6	ประธานสภาเยาวชน	3	5	ผกก. สน.ห้วยขวาง	2	6	ผู้ปกครองโรงเรียนเตรียมฯ	54
7	โฆษกกรมการตำรวจ	3				7	รมต.พัฒนาสังคม วัฒนา	4
8	รองผบ.ตร.	3				8	รมต.ยุติธรรม ชิดชัย	2
9	กรมการตำรวจ สภาผู้แทนราษฎร	2				9	สว. ครุฑน	2
10	นายมณฑิยา	2				10	สว. ครูหยุด	1
						11	รมต.ศึกษาธิการ จาตุรนต์	1
						12	วิมล ผอ.พื้นที่การศึกษา 2	1
						13	ผอ.รร.เตรียมพัฒนาการ	1
						14	อ.สังคีต	1
						15	พระพยอม	1

จากตารางและแผนภูมิแสดงสัดส่วนพื้นที่ในข่าว (ความเป็นธรรม) ของแหล่งข่าวฝ่ายต่างๆ ข้างต้น พบว่า

- **เรื่องความสมดุล (Balance)** พบว่า การนำเสนอข่าว “การอนุญาตเปิดสถานบริการอาบอบนวด เอไลน่า” คงมีความสมดุลของแหล่งข่าวอยู่ เพราะปรากฏว่าพบการนำเสนอแหล่งข่าวทั้ง 3 ด้าน อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณา “บุคคลที่ขาดหายไป” จากการรายงานข่าว คือ “ผู้ปกครองและเด็กนักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมพัฒนาการ” และ “นักกฎหมาย” ที่สามารถให้ข้อมูล คำชี้แจงได้อย่างกระจ่างชัด
- **เรื่องสัดส่วนพื้นที่ในข่าว (ความเป็นธรรม)** พบว่า การนำเสนอข่าว “ปัญหาการอนุญาตเปิดสถานบริการอาบอบนวด เอไลน่า” มีความเป็นธรรมในสัดส่วนของพื้นที่ในข่าวที่ให้แก่ฝ่ายต่างๆ ทั้ง 3 ฝ่าย เพราะไม่มีความแตกต่างกันมากนัก

ข้อสังเกตอื่นๆ

- **เรื่องการให้ความสำคัญของข่าว** พบว่าการรายงานข่าวเรื่อง “ปัญหาการอนุญาตเปิดสถานบริการอาบอบนวด เอไลน่า” จากทุกช่องมีความเหมือนกันในการนำเสนอประเด็นความขัดแย้งของคู่กรณีทั้ง 2 ฝ่าย และข่าวนี้ก็ยุติด้วยการสั่งยกเลิกเพิกถอนใบอนุญาตการเปิดสถานบริการ ด้วยความคิดเห็นของนายกรัฐมนตรีที่ไม่เห็นด้วย ทั้งหมดของการรายงานข่าวไม่มีการรายงานเชิงลึก สืบสวนหรือชี้ให้เห็นปัญหาเชิงโครงสร้างทางสังคม ระหว่างสถาบันกฎหมาย สถาบันปกครอง สถาบันชุมชนและการศึกษา และไม่ได้ให้บทเรียนต่อที่ควรเพิ่มเติมต่อไปว่าสังคมได้เรียนรู้อะไรจากเรื่องนี้บ้าง

ภาพตัวแทน (Representation) พบว่าภาพตัวแทนส่วนใหญ่มาจากการนำเสนอภาพของแหล่งข่าวดังนี้

- ภาพตัวแทนของ “ตำรวจ” ถูกสะท้อนออกมาอย่างชัดเจนในความหมายของ “การอาศัยช่องโหว่ของระบบกฎหมาย” และ “พัวพันกับการทุจริต” หรือ “การเล่นแง่ในทางกฎหมาย” ขณะที่ภาพตัวแทนของ “ซูวิทย์ กมลวิศิษฎ์” ถูกนำเสนอในลักษณะของ “คนดี” ที่กลับตัวจากรูทริกอาบอบนวด และภาพของเจ้าของสถานบริการอาบอบนวดก็ถูกนำเสนอให้มีความหมาย “นักธุรกิจ” ที่คำนึงถึงผลประโยชน์โดยไม่คำนึงศีลธรรมของสังคม

ภาคผนวก 1 ตารางและแผนภูมิ

ผลการศึกษา ตารางการวัดความสมดุล ละกราฟแสดงผล

ตารางภาคผนวกที่ 1 แสดงความสมดุลของ สถานการณ์ 3 จังหวัดชายแดนใต้ ประเด็น:เหตุการณ์ร้ายวัน											
ความความสมดุล (Balanced)											
แหล่งข่าว	ภาพ			เสียง			เนื้อหา			ขาดหาย	รวม
	ฝ่ายที่ 1	ฝ่ายที่ 2	ฝ่ายที่ 3	ฝ่ายที่ 1	ฝ่ายที่ 2	ฝ่ายที่ 3	ฝ่ายที่ 1	ฝ่ายที่ 2	ฝ่ายที่ 3		
1. นายกรัฐมนตรี	(18)	-	-	(7)	-	-	(21)	-	-		46
2. รมว.ก.ยุติธรรม ชิดชัย	(17)	-	-	(6)	-	-	(19)	-	-		42
3. คณะรัฐมนตรีลงพื้นที่ (ประชา, วิษณุ, ปรีชา, ยงยุทธ, สรรวรรค, อติศร, สุรพงษ์, กันตธีร์, สุदारัตน์, รุ่ง)	(16)	-	-	(3)	-	-	(17)	-	-		36
4. รมว.สำนักงานนายก สุรนันทน์	(14)	-	-	(3)	-	-	(14)	-	-		31
5. รมว.ก.มหาดไทย คงศักดิ์	(14)	-	-	(2)	-	-	(16)	-	-		32
6. แม่ทัพภาค 4 ขวัญชาติ	(13)	-	-	(1)	-	-	(13)	-	-		27
7. รมว.ก.ศึกษาธิการ จาตุรนต์	(13)	-	-	(3)	-	-	(15)	-	-		31
8. รมว.ก.กลาโหม ธรรมรักษ์	(10)	-	-	(6)	-	-	(12)	-	-		28
9. ผบ.สูงสุด ชัยสิทธิ์	(10)	-	-	(4)	-	-	(10)	-	-		24
10. นายอานันท์ กอส.	-	-	(11)	-	-	(2)	-	-	(15)		28
11. นายอภิสิทธิ์ ประชาธิปัตย์	-	(9)	-	-	(1)	-	-	(13)	-		23
12. ผบ.ตร.ภาค 9 พล.ต.ท.อดุลย์	(6)	-	-	-	-	-	(6)	-	-		12
13. ผบ.ทบ. สนธิ	(7)	-	-	(1)	-	-	(12)	-	-		20
14. อดีต ผบ.ทบ. ประวิทย์	(4)	-	-	-	-	-	(4)	-	-		8
15. ชาวบ้านระหาน	-	(4)	-	-	-	-	-	(4)	-		8
16. นพ.วิชัย สส.ทรท.	(3)	-	-	-	-	-	(6)	-	-		9

17. นายเอกภาพ สส.ทรท.	(3)	-	-	(1)	-	-	(3)	-	-	7
18. ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา	(3)	-	-	-	-	-	(4)	-	-	7
19. โฆษกรัฐบาล	(3)	-	-	(1)	-	-	(3)	-	-	7
20. ชาวสงขลาที่ส่งกำลังใจช่วย	-	-	(3)	-	-	(3)	-	-	(3)	9
21. รองประธานคณะกรรมการ อิสลามแห่งประเทศไทย	-	-	(3)	-	-	(2)	-	-	(3)	8
22. นายมีงขวัญ อสมท	(2)	-	-	-	-	-	-	-	-	2
23. นักร้องเยี่ยมตลาดธงฟ้า	(2)	-	-	-	-	-	(2)	-	-	4
24. พงศพัธ	(2)	-	-	-	-	-	(2)	-	-	4
25. สมชาย สส.ทรท.	(2)	-	-	-	-	-	(3)	-	-	5
26. ผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี	(2)	-	-	(1)	-	-	(3)	-	-	6
27. หัวหน้าหน่วยข่าวกรอง	(2)	-	-	(1)	-	-	(3)	-	-	6
28. รองเลขาธิการ สภาความ มั่นคง	(2)	-	-	-	-	-	(2)	-	-	4
29. พล.ท.พลาญกูร	(2)	-	-	(1)	-	-	(2)	-	-	5
30. ตำรวจน้ำ	(2)	-	-	-	-	-	(3)	-	-	5
31. ผบ.ตร. โกวิทช์	(2)	-	-	-	-	-	(2)	-	-	4
32. ปลัดสำนักนายก	(2)	-	-	-	-	-	(2)	-	-	4
33. เจ้าหน้าที่กอ.สสส.จชต.	(2)	-	-	-	-	-	(2)	-	-	4
34. ผู้ต้องหา	-	(2)	-	-	-	-	-	(5)	-	7
35. ผู้หลงผิด	-	(2)	-	-	(1)	-	-	(3)	-	6
36. เจาะอามิง	-	(2)	-	-	-	-	-	(2)	-	4
37. พระสงฆ์	-	-	(2)	-	-	-	-	-	(2)	4
38. ศ.เสนห์(ประธานกรรมการ สิทธิมนุษยชน)	-	-	(2)	-	-	-	-	-	(2)	4
39. นายเดชอุดม(สภา ทนายความ)	-	-	(2)	-	-	-	-	-	(2)	4
40. เด็กกำพร้าจากเหตุการณ์	-	-	(2)	-	-	(2)	-	-	(2)	6

41. นักธุรกิจนราธิวาส	-	-	(2)	-	-	-	-	-	(2)		4
42. รองแม่ทัพภาค 4	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-	-		2
43. UBC	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-	-		2
44. ผอ.ททท.	(1)	-	-	(1)	-	-	(1)	-	-		3
45. อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-	-		2
46. ศุภกาภรณ์	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-	-		2
47. ผบ.หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ	(1)	-	-	(1)	-	-	(1)	-	-		3
48. ทหารในพื้นที่	(1)	-	-	(1)	-	-	(1)	-	-		3
49. รองผบ.พันร. 9 รอ.	(1)	-	-	(1)	-	-	(1)	-	-		3
50. อาสามัคร ยะลา	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-	-		2
51. กระทรวงพัฒนาสังคม	(1)	-	-	(1)	-	-	(1)	-	-		3
52. ผู้กำกับสุโขทัย	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-	-		2
53. รองผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-	-		2
54. ทาญ (อดีตผบภาค 4)											
55. ผู้กำกับการตำรวจน้ำ	(1)	-	-	(1)	-	-	(1)	-	-		3
56. ผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา	(1)	-	-	(1)	-	-	(1)	-	-		3
57. ปลัดวธ.	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-	-		2
58. ชาวบ้านหนองจิก	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-	-		3
59. นายบัญญัติ ประชาธิปัตย์	-	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-		2
60. กลุ่มสตรีปัตตานี	-	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-		2
61. ผู้นำศาสนา	-	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-		2
62. นักเรียนพัทลุงใจกล้า	-	(1)	-	-	-	-	-	-	-		1
63. ผู้ว่าราชการกีฬา	-	-	(1)	-	-	(1)	-	-	(1)		3
64. ตำรวจในพื้นที่	-	-	-	-	-	-	(1)	-	-		1
65. ใต้ฮีมามบ้านระหาน	-	-	-	-	-	-	(1)	-	-		1
66. ชาวบ้านรายงานตัวกรณีตากใบ	-	-	-	-	-	-	-	(1)	-		1
	-	-	-	-	-	-	-	(1)	-		1

67. ครูสอนศาสนา	-	-	-	-	-	-	-	(1)	-		1
68. นักวิจัย	-	-	-	-	-	-	-	-	(1)		1
69. ผู้ใช้โทรศัพท์มือถือ	-	-	-	-	-	-	-	-	(1)		1
70. ผู้ได้รับบาดเจ็บ	-	-	-	-	-	-	-	-	(1)		1
71. องคมนตรี	-	-	(1)	-	-	-	-	-	(1)		2
72. สส.นราธิวาส ประชาธิปัตย์	-	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-		2
รวม	195	23	29	48	2	11	220	33	36		

ตารางภาคผนวกที่ 2 แสดงความสมดุลของ สถานการณ์ 3 จังหวัดชายแดนใต้ ประเด็น:131 คนไทย											
ความสมดุล (Balanced)											
แหล่งข่าว	ภาพ			เสียง			เนื้อหา			ขาดหาย	รวม
	ฝ่ายที่ 1	ฝ่ายที่ 2	ฝ่ายที่ 3	ฝ่ายที่ 1	ฝ่ายที่ 2	ฝ่ายที่ 3	ฝ่ายที่ 1	ฝ่ายที่ 2	ฝ่ายที่ 3		
1. รมว.ก.ต่างประเทศ กันตธีร์	(17)	-	-	(7)	-	-	(18)	-	-		42
2. รมว.ก.ยุติธรรม ชิดชัย	(16)	-	-	(8)	-	-	(17)	-	-		41
3. นายกรัฐมนตรี	(14)	-	-	(7)	-	-	(17)	-	-		38
4.โฆษก ก.ต่างประเทศ	(15)	-	-	(4)	-	-	(15)	-	-		34
5. ผบ.ทบ.	(10)	-	-	(2)	-	-	(9)	-	-		21
6. รมว.ก.มหาดไทย คงศักดิ์	(7)	-	-	(3)	-	-	(8)	-	-		18
7. ผบ.ทหารสูงสุด ชัยสิทธิ์	(8)	-	-	-	-	-	(8)	-	-		16
8. นายอภิสิทธิ์ ประชาธิปัตย์	-	(8)	-	-	-	-	-	(9)	-		17
9. รมว.ก.กลาโหม ธรรมรักษ์	(11)	-	-	(6)	-	-	(11)	-	-		28
10. อธิบดีกรมการปกครอง(คิวะ)	(6)	-	-	-	-	-	(7)	-	-		13
11. ชาวบ้านที่ไปทำงานที่มาเลเซีย	-	-	(5)	-	-	(5)	-	-	(5)		15
12. นายสมศักดิ์ชาติไทย	-	(3)	-	-	-	-	-	(3)	-		6
13. ทหารที่เข้าไปช่วยเหลือในพื้นที่	-	-	(3)	-	-	(3)	-	-	(3)		9

14. อดีต รมว.ก.ต่างประเทศ สุรเกียรติ์	(2)	-	-	-	-	-	(2)	-	-	4
15. กงสุลไทยประจำโกตาบารู	(2)	-	-	(2)	-	-	(3)	-	-	7
16. ผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส	(3)	-	-	(1)	-	-	(5)	-	-	9
17. นายองอาจ ประชาธิปไตย	-	(2)	-	-	-	-	-	(2)	-	4
18. สว. ไกรศักดิ์	-	(2)	-	-	-	-	-	(2)	-	4
19. ประกรรมาธิการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน รัฐสภา	-	(3)	-	-	(2)	-	-	(3)	-	8
20. ผู้ทรงคุณวุฒิและเลขาธิการพรรคบาธ	-	(2)	-	-	(2)	-	-	(5)	-	9
21. เจ้าหน้าที่ประจำจุดผ่อนปรน	(1)	-	-	(1)	-	-	(1)	-	-	3
22. พล.ท.พลาญกูร	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-	-	2
23. รมว.สำนักนายก สุรนันทน์	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-	-	2
24. ประธานคณะกรรมการต่างประเทศ วุฒิสภา	-	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-	2
25. ฮามีเยาะ BRN	-	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-	2
26. อีหม่ามประจำมัสยิดในกลันตัน	-	-	(1)	-	-	(1)	-	-	(1)	3
27. ชาวมาเลเซียในกลันตัน	-	-	(1)	-	-	(1)	-	-	(1)	3
28. ปลัดสำนักนายก	-	-	-	-	-	-	(2)	-	-	2
29. 131 คนไทย	-	-	-	-	-	-	-	(31)	-	31
30. UNHCR	-	-	-	-	-	-	-	(19)	-	19
31. รัฐบาลมาเลเซีย	-	-	-	-	-	-	-	(8)	-	8
32. 19 คนไทยที่หนีไปมาเลเซียภายหลัง	-	-	-	-	-	-	-	(3)	-	3
33. กลุ่มผู้ก่อเหตุที่ไปประชุม	-	-	-	-	-	-	-	(2)	-	2
34. อดีตนักการเมืองมาเลเซีย	-	-	-	-	-	-	-	(1)	-	1
35. ผบ.มาเลเซีย	-	-	-	-	-	-	-	(1)	-	1

36. สื่อมาเลเซีย	-	-	-	-	-	-	-	(1)	-		1
รวม	103	22	10	42	4	10	125	92	10		

ตารางภาคผนวกที่ 3 แสดงความสมดุลของ สถานการณ์ 3 จังหวัดชายแดนใต้ ประเด็น: สังหาร 2 นาวิกโยธิน											
ความสมดุล (Balanced)											
แหล่งข่าว	ภาพ			เสียง			เนื้อหา			ขาดหาย	รวม
	ฝ่ายที่ 1	ฝ่ายที่ 2	ฝ่ายที่ 3	ฝ่ายที่ 1	ฝ่ายที่ 2	ฝ่ายที่ 3	ฝ่ายที่ 1	ฝ่ายที่ 2	ฝ่ายที่ 3		
1. นายกรัฐมนตรี	(17)	-	-	(13)	-	-	(20)	-	-		50
2. แม่ทัพภาค 4 ขวัญชาติ	(15)	-	-	(7)	-	-	(17)	-	-		39
3. รมว.ก.ยุติธรรม ชิดชัย	(11)	-	-	(4)	-	-	(10)	-	-		25
4. ภรรยาร้อยตรีวินัย	(11)	-	-	(10)	-	-	(11)	-	-		32
5. ภรรยาจำเอก	(10)	-	-	(8)	-	-	(10)	-	-		28
6. ผบ.สูงสุด ชัยสิทธิ์	(10)	-	-	(3)	-	-	(12)	-	-		25
7. ผบ.ทร.	(7)	-	-	-	-	-	(8)	-	-		15
8. รมว.ก.มหาดไทย คงศักดิ์	(8)	-	-	(1)	-	-	(5)	-	-		14
9. พล.ต.ท.อดุลย์	(9)	-	-	(3)	-	-	(7)	-	-		19
10. ชาวบ้านตันหยงลิมอร์	-	(7)	-	-	(2)	-	-	(11)	-		20
11. รมว.ก.กลาโหม ธรรมรักษ์	(7)	-	-	(4)	-	-	(9)	-	-		20
12. มารดาของร้อยตรีวินัย	(5)	-	-	(4)	-	-	(5)	-	-		14
13. พล.ท.พลาญกูร	(4)	-	-	-	-	-	(4)	-	-		8
14. นั้ดมุดดิน (อดีต สส)	(5)	-	-	(4)	-	-	(6)	-	-		15
15. พญ.คุณหญิงพรทิพย์	(3)	-	-	-	-	-	(4)	-	-		7
16. นายอภิสิทธิ์ ประชาธิปัตย์	-	(4)	-	-	-	-	-	(4)	-		8
17. รองทร.ภ. 2	(2)	-	-	-	-	-	(2)	-	-		4
18. ผบ.ตร.	(3)	-	-	-	-	-	(3)	-	-		6
19. กอเต็บ(ตำแหน่งทางศาสนา)	-	-	(2)	-	-	(2)	-	-	(2)		6

20. นักศึกษามอ.ไว้้อาลัย	-	-	(2)	-	-	-	-	-	(2)		4
21. รมว.ก.ศึกษาดูการ จาตุรนต์	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-	-		2
22. ลูกน้องร้อยตรีวินัย	(2)	-	-	(2)	-	-	(2)	-	-		6
23. หัวหน้าชุด ผบ.ปจว.	(1)	-	-	(1)	-	-	(1)	-	-		3
24. โฆษก กอ.สสส.จชต.	(1)	-	-	(1)	-	-	(1)	-	-		3
25. นายอำเภอระแงะ	(1)	-	-	-	-	-	(2)	-	-		3
26. รมว.ก.สาธารณสุข สุชัย	(1)	-	-	(1)	-	-	(1)	-	-		3
27. ผบ.ทบ.	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-	-		2
28. ผช.ผบ.ทร.	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-	-		2
29. สส ประชาธิปัตย์	-	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-		2
30. ชาวบ้านระแงะ	-	(1)	-	-	(1)	-	-	(2)	-		4
31. นายนิกร	-	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-		2
32. นายบรรหาร ชาติไทย	-	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-		2
33. นพ.ประเวศ	-	-	(1)	-	-	(1)	-	-	(1)		3
34. CNN BBC	-	-	(1)	-	-	(1)	-	-	(1)		3
35. นาจีบ	-	-	(1)	-	-	-	-	-	(1)		2
36. นายอานันท์ (กอส)	-	-	(4)	-	-	-	-	-	(4)		8
37. อธิบดีกรมสุขภาพจิต	-	-	(1)	-	-	-	-	-	(1)		2
38. 2 นาวิกโยธิน	-	-	-	-	-	-	(9)	-	-		9
39. ผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส	-	-	-	-	-	-	(1)	-	-		1
40. ผู้ต้องหาที่มอบตัว	-	-	-	-	-	-	-	(1)	-		1
41. ชาวอยุธยาไว้้อาลัย	-	-	-	-	-	-	-	-	(1)		1
42. ประธานกรรมสิทธิมนุษยชน	-	-	(1)	-	-	-	-	-	(1)		2
43. รมว.สำนักนายก สุรนันทน์	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-	-		2
รวม	135	15	13	64	3	5	154	19	14		

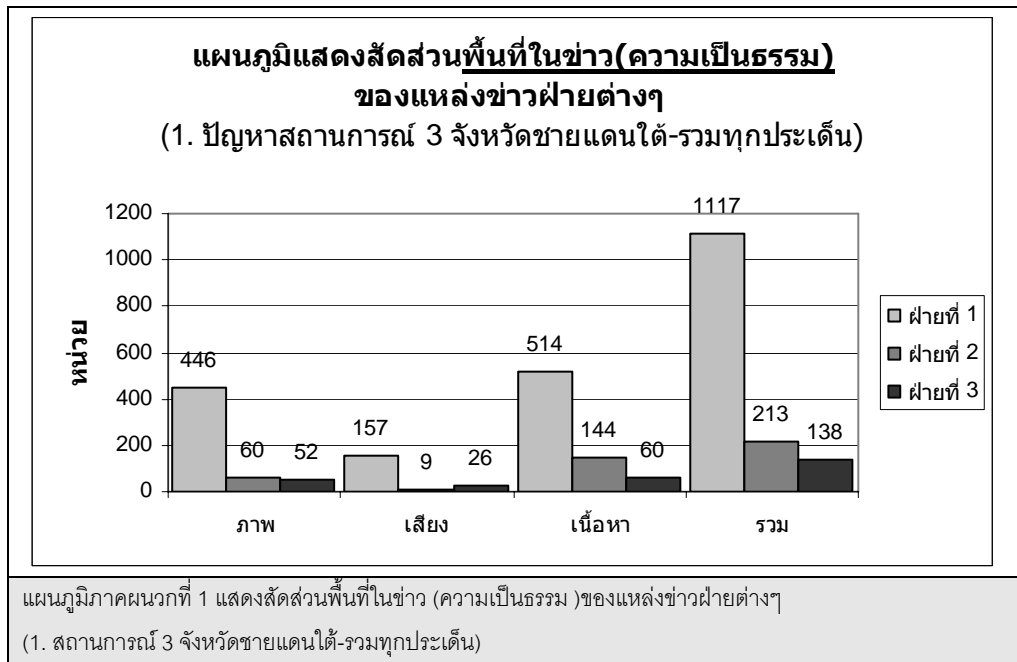
ตารางภาคผนวกที่ 4 แสดงความสมดุลของ สถานการณ์ 3 จังหวัดชายแดนใต้ ประเด็น : นายกประสานความคิดฝ่ายค้าน

ความสมดุล (Balanced)											
แหล่งข่าว	ภาพ			เสียง			เนื้อหา			ขาดหาย	รวม
	ฝ่ายที่ 1	ฝ่ายที่ 2	ฝ่ายที่ 3	ฝ่ายที่ 1	ฝ่ายที่ 2	ฝ่ายที่ 3	ฝ่ายที่ 1	ฝ่ายที่ 2	ฝ่ายที่ 3		
1. นายกรัฐมนตรี	(6)	-	-	(1)	-	-	(6)	-	-	สว	13
2. ไตรรงค์ สส ประชาธิปัตย์	(5)	-	-	(2)	-	-	(7)	-	-	กอส.	14
3. รมว.ก.มหาดไทย คงศักดิ์	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-	-		2
4. ถาวร สส ประชาธิปัตย์	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-	-		2
รวม	13	0	0	3	0	0	15	0	0		

ตารางภาคผนวกที่ 5 แสดงสัดส่วนพื้นที่ข่าว (ความเป็นธรรม) ข่าวสถานการณ์ 3 จังหวัดชายแดนใต้ (รวมทุกประเด็น)								
สัดส่วนพื้นที่ข่าว (ความเป็นธรรม)								
ฝ่ายที่ 1			ฝ่ายที่ 2			ฝ่ายที่ 3		
ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย	ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย	ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย
รวม		1117			213			138
1	นายกรัฐมนตรี	147	1	นายอภิสิทธิ์ สส ประชาธิปัตย์	48	1	นายอานันท์ กอส.	36
2	รมว.ก.ยุติธรรม ชิดชัย	108	2	131 คนไทย	31	2	ชาวบ้านที่ไปทำงานที่มาเลเซีย	15
3	รมว.ก.กลาโหม ธรรมรักษ์	76	3	ชาวบ้านตันหยงลิมอร์	20	3	ทหารที่เข้าไปช่วยเหลือในพื้นที่	9
4	รมว.ก.มหาดไทย คงศักดิ์	66	4	UNHCR	19	4	ชาวสงขลาที่ส่งกำลังใจช่วย	9
5	แม่ทัพภาค 4 ขวัญชาติ	66	5	ผู้ทรงคุณวุฒิและเลขาธิการพรรค บาท	9	5	รองประธานคณะกรรมการอิสลาม แห่งประเทศไทย	8
6	ผบ.สูงสุด ชัยสิทธิ์	65						
7	ผบ.ทบ. สนธิ	43	6	ประธานกรรมการยุติธรรมและ สิทธิมนุษยชน รัฐสภา	8	6	กอบเต็บ(ตำแหน่งทางศาสนา)	6
8	รมว.ก.ต่างประเทศ กันตธีร์	42				7	เด็กกำพร้าจากเหตุการณ์	6
9	คณะรัฐมนตรีลงพื้นที่ (ประชา,วิษณุ ,ปรีชา,ยงยุทธ,สรอรรถ,อดิศร,สุ รพงษ์,กันตธีร์,สุดารัตน์,รุ่ง)	36	7	รัฐบาลมาเลเซีย	8	8	ศ.เสนห์ (ประธานกรรมการสิทธิ มนุษยชน)	6
			8	ชาวบ้านระหาน	8	9	นักศึกษาอ.ไว้อาลัย	4
10	รมว.สำนักนายก สุรนันทน์	35	9	ผู้ต้องหา	7	10	พระสงฆ์	4
11	โฆษก ก.ต่างประเทศ	34	10	นายสมศักดิ์ สส ชาติไทย	6	11	นายเดชอุดม (สภานายความ)	4
12	รมว.ก.ศึกษาธิการ จาตุรนต์	33	11	ผู้หลงผิด	6	12	นักธุรกิจนราธิวาส	3
13	ภรรยาร้อยตรีวินัย	32	12	เจอะอามิง	4	13	นพ.ประเวศ	3
14	ผบ.ตร.ภาค 9 พล.ต.ท.อดุลย์	31	13	ชาวบ้านระแงะ	4	14	CNN BBC	3
			14	นายองอาจ สส ประชาธิปัตย์	4	15		

15	ภรรยาจำเอก	28	15	สว.ไกรศักดิ์	4	16	อิหม่ามประจำมัสยิดในกลันตัน	3
16	ผบ.ทร.	15	16	19 คนไทยที่หนีไปมาเลเซีย	3	17	ชาวมาเลเซียในกลันตัน	3
17	นัดมุดดิน (อดีต สส)	15	17	ภายหลัง	2	18	นักเรียนพัทลุงให้กำลังใจ	2
18	พล.ท.พลากร	15	18	สส ประชาธิปัตย์	2	19	นาจิบ	2
19	มารดาของร้อยตรีวินัย	14	19	ชาวบ้านระแงะ	2	20	อธิบดีกรมสุขภาพจิต	2
20	ไตรรงค์ สส ประชาธิปัตย์ *	14		นายนิกร	2	21	องคมนตรี	1
21	อธิบดีกรมการปกครอง(คิวะ)	13	20	ประธานคณะกรรมการ		22	ชาวอยุธยาไว้อาลัย	1
22	ผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส	10	21	ต่างประเทศ วุฒิสภา	2	23	นักวิจัย	1
23	ผบ.ตร. โกวิท	10	22	ฮามีเยาะ BRN	2	24	ผู้ใช้โทรศัพท์มือถือ	1
24	2 นาวิกโยธิน	9	23	กลุ่มผู้ก่อเหตุที่ไปประชุมที่เกาะ	2		ผู้ได้รับบาดเจ็บ	
25	นพ.วิชัย สส.ทรท.	9	24	ลังกา	2			
26	อดีต ผบ.ทบ. ประวิทย์	8	25	ชาวบ้านหนองจิก	2			
27	กงสุลไทยประจำโกตาบาลู	7	26	นายบัญญัติ สส ประชาธิปัตย์	2			
28	พญ.คุณหญิงพรทิพย์	7	27	กลุ่มสตรีปัตตานี	1			
29	นายเอกภาพ สส.ทรท.	7	28	สส.นราธิวาส ประชาธิปัตย์	1			
30	ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา	7	29	ผู้ต้องหาที่มอบตัวกรณี 2 นาวิกฯ	1			
31	โฆษกรัฐบาล	7	30	อดีตนักการเมืองมาเลเซีย	1			
32	ปลัดสำนักนายก	6	31	ผบ.มาเลเซีย	1			
33	ลูกน้องร้อยตรีวินัย	6	32	สื่อมาเลเซีย	1			
34	ผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี	6	33	ผู้นำศาสนา	1			
35	หัวหน้าหน่วยข่าวกรอง	6	34	โต๊ะอิหม่ามบ้านระหาน	1			
36	สมชาย สส.ทรท.	5		ชาวบ้านรายงานตัวกรณีตากใบ				
37	ตำรวจนำ	5		ครูสอนศาสนา				
38	นักร้องเยียมตลาดธงฟ้า	4						
39	พงศ์พัช พงศ์เจริญ	4						
40	รองเลขาธิการ สภาความมั่นคง	4						
41	เจ้าหน้าที่กอ.สสส.จชด.	4						
42	อดีต รมว.ก.ต่างประเทศ สุรเกียรติ์	4						
43	รองทร.ภ. 2	4						
44	เจ้าหน้าที่ประจำจุดผ่อนปรน	3						
45	หัวหน้าชุด ผบ.ปลจว.	3						
46	โฆษก กอ.สสส.จชด.	3						
47	นายอำเภอระแงะ	3						
48	รมว.ก.สาธารณสุข สุขชัย	3						
49	ผอ.ททท.	3						
50	ผบ.หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ	3						
51	ทหารในพื้นที่	3						
52	รองผบ.พันร. 9 รอ.	3						
53	กระทรวงพัฒนาสังคม	3						

54	หาญ (อดีตผบภาค 4)	3					
55	ผู้กำกับการตำรวจน้ำ	3					
56	ปลัดวธ.	3					
57	นายมีงขวัญ อสมท	2					
58	รองแม่ทัพภาค 4	2					
59	UBC	2					
60	อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์	2					
61	ศุลกากรสตูล	2					
62	อาสาสมัคร ยะลา	2					
63	ผู้กำกับสุโขทัย	2					
64	รองผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี	2					
65	ผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา	2					
66	ถาวร สส ประชาธิปัตย์ *	2					
67	ผช.ผบ.ทร.	2					
68	ผู้ว่าการการกีฬา	1					
69	ตำรวจในพื้นที่	1					

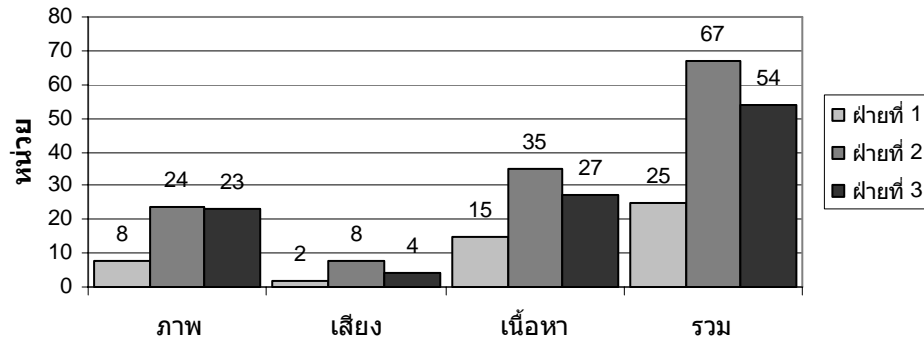
ตารางภาคผนวกที่ 6 แสดงความสมดุลของ การแทรกแซงกิจการสื่อ ประเด็น: “แกรมมีซื่อหั่นมดชน”											
ความสมดุล (Balanced)											
แหล่งข่าว	ภาพ			เสียง			เนื้อหา			ขาดหาย	รวม
	ฝ่ายที่ 1	ฝ่ายที่ 2	ฝ่ายที่ 3	ฝ่ายที่ 1	ฝ่ายที่ 2	ฝ่ายที่ 3	ฝ่ายที่ 1	ฝ่ายที่ 2	ฝ่ายที่ 3		
1. นายไพบูลย์ GMM	(3)	-	-	-	-	-	(7)	-	-		10
2. สว.เจิมศักดิ์	-	-	(3)	-	-	(1)	-	-	(4)		8
3. นายมานิจ อติตประธานสภา การหนังสือพิมพ์	-	-	(3)	-	-	-	-	-	(3)		6
4. นายฐากร บก.ข่าวสด	-	(3)	-	-	(1)	-	-	(3)	-		7
5. นายสุเมธ รองกรรมการ ผู้อำนวยการอาวุโส GMM	(4)	-	-	(2)	-	-	(4)	-	-		10
6. สว.แก้วสรร	-	-	(2)	-	-	(1)	-	-	(3)		6
7. รศ.ดร.พันธุ์ทิพย์ นักวิชาการ กฎหมาย	-	-	(2)	-	-	-	-	-	(2)		4
8. นายพงษ์ศักดิ์	-	(2)	-	-	(1)	-	-	(2)	-		5
9. รองนายก วิษณุ	-	-	(2)	-	-	-	-	-	(2)		4
10. นาย หงา คาราวาน	-	(2)	-	-	-	-	-	(2)	-		4
11. นายจรินทร์ ประชาธิปไตย	-	(2)	-	-	(1)	-	-	(2)	-		5
12. นายองอาจ ประชาธิปไตย	-	(2)	-	-	-	-	-	(3)	-		5
13. นายกรัฐมนตรี	-	-	(1)	-	-	-	-	-	(1)		2
14. ผู้ว่าการอาคารแห่งประเทศไทย	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-	-		2
15. นายกิตติรัตน์ (กต.)	-	-	(1)	-	-	-	-	-	(3)		4
16. ดร.เจษฎ์ นักวิชาการกฎหมาย	-	-	(1)	-	-	-	-	-	(1)		2
17. นายอลงกรณ์ ประชาธิปไตย	-	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-		2
18. นายพิภพ	-	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-		2

19. นายขรรค์ชัย	-	-	-	-	-	-	-	(5)	-		5
20. นายสุทธิเกียรติ	-	(1)	-	-	-	-	-	(3)	-		4
21. เบบคโพล	-	-	(1)	-	-	-	-	-	(1)		2
22. ธ.ไทยพาณิชย์	-	-	-	-	-	-	(3)	-	-		3
23. สส.ฝ่ายค้าน	-	(3)	-	-	-	-	-	(4)	-		7
24. ประชาชนให้กำลังใจ	-	(1)	-	-	-	-	-	(3)	-		4
25. นายสมเกียรติ พงศ์ไพบูลย์ นักวิชาการ	-	-	(1)	-	-	-	-	-	(1)		2
26. นายพิเชียร บก.อำนวยการ มติชน	-	(3)	-	-	(3)	-	-	(3)	-		9
27. นายธนวิบูลย์ นักกฎหมาย ระหว่างประเทศ	-	-	(1)	-	-	(1)	-	-	(1)		3
28. นายอนุสรณ์ ศรีแก้ว นักวิชาการนิเทศศาสตร์	-	-	(1)	-	-	-	-	-	(1)		2
29. นายเทพชัย หย่อง บก เครื่อ เนชั่น	-	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-		2
30. นายเอนก เหล่าธรรมทัศน์ ที่ ปรึกษาอธิการบดี ม.ธุรกิจ บัณฑิตย	-	-	(1)	-	-	-	-	-	(1)		2
31. นายบุญเลิศ ช้างใหญ่ บก อาวุโส มติชน	-	(1)	-	-	(1)	-	-	(1)	-		3
32. นายภัทระ คำพิทักษ์ บก. โพสต์ทูเดย์	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
33. รมว.สำนักนายก สุรนันทน์	-	-	(1)	-	-	-	-	-	(1)		2
34. นักวิชาการสื่อคนอื่น ๆ	-	-	(3)	-	-	(1)	-	-	(3)		7
รวม	8	24	23	2	8	4	15	35	27		

ตารางภาคผนวกที่ 7 แสดงสัดส่วนพื้นที่ข่าว (ความเป็นธรรม) การแทรกแซงกิจการสื่อ ประเด็น: “แกรมมีสื่อหุ่นมิติซน”

แสดงสัดส่วนพื้นที่ข่าว (ความเป็นธรรม)								
ฝ่ายที่ 1			ฝ่ายที่ 2			ฝ่ายที่ 3		
ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย	ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย	ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย
รวม		25			67			54
1	นายไพบูลย์ GMM	10	1	นายพิเชียร บก.อำนวยการมิติน	9	1	สว.เจิมศักดิ์	8
2	นายสุเมธ รองกรรมการผู้อำนวยการอาวุโส GMM	10	2	นายฐาตุร บก.ข่าวสด	7	2	นักวิชาการสื่อคนอื่นๆ	7
3	ธ.ไทยพาณิชย์	3	3	สส.ฝ่ายค้าน	7	3	นายมานิจ สุขสมจิต อดีตประธานสภาการหนังสือพิมพ์	6
4	ผู้ว่าราชการนาครแห่งประเทศไทย	2	4	นายพงษ์ศักดิ์ พยัฆวิเชียร	5	4	สว.แก้วสรร	6
			5	นายจรินทร์ สส ประชาธิปัตย์	5	5	รศ.ดร.พันธุ์ทิพย์ นักวิชาการกฎหมาย	4
			6	นายองอาจ สส ประชาธิปัตย์	5	6	รองนายก วิษณุ	4
			7	นายชรรค์ชัย นุนปาน	5	7	นายกิตติรัตน์ (กลต.)	4
			8	นาย нга คาราวาน	4	8	นายธนวิบูลย์ นักกฎหมายระหว่างประเทศ	3
			9	นายสุทธิเกียรติ จิราธิวัฒน์	4	9	นายกรัฐมนตรี้	2
			10	ประชาชนให้กำลังใจ	4	10	ดร.เจษฎ์ นักวิชาการกฎหมาย	2
			11	นายบุญเลิศ ช้างใหญ่ บกอาวุโส มิติน	3	11	เอแบคโพล	2
			12	นายภัทระ คำพิทักษ์ บก.โพสต์ทูเดย์	3	12	นายสมเกียรติ พงศ์ไพบูลย์ นักวิชาการ	2
			13	นายเทพชัย หย่อง บก เครือเนชั่น	2	13	นายอนุสรณ์ ศรีแก้ว นักวิชาการนิเทศศาสตร์	2
			14	นายอลงกรณ์ สส ประชาธิปัตย์	2		นายเอนก เหล่าธรรมทัศน์ ที่ปรึกษา	
			15	นายพิภพ	2	14	อธิการบดี ม.ธุรกิจบัณฑิตย์	2
						15	รมว.สำนักนายก สุรนันทน์	2

**แผนภูมิแสดงสัดส่วนพื้นที่ในข่าว(ความเป็นธรรม)
ของแหล่งข่าวฝ่ายต่างๆ
(2. ปัญหาการแทรกแซงกิจการสื่อ-แกรมมีชื่อหุ่นมดิชน)**

แผนภูมิภาคผนวกที่ 2 แสดงสัดส่วนพื้นที่ในข่าว(ความเป็นธรรม)ของแหล่งข่าวฝ่ายต่างๆ

(2. การแทรกแซงกิจการสื่อ-แกรมมีชื่อหุ่นมดิชน)

ตารางภาคผนวกที่ 8 แสดงความสมดุลของ การแทรกแซงกิจการสื่อ ประเด็น: “ปลดรายการเมืองไทยรายสัปดาห์”

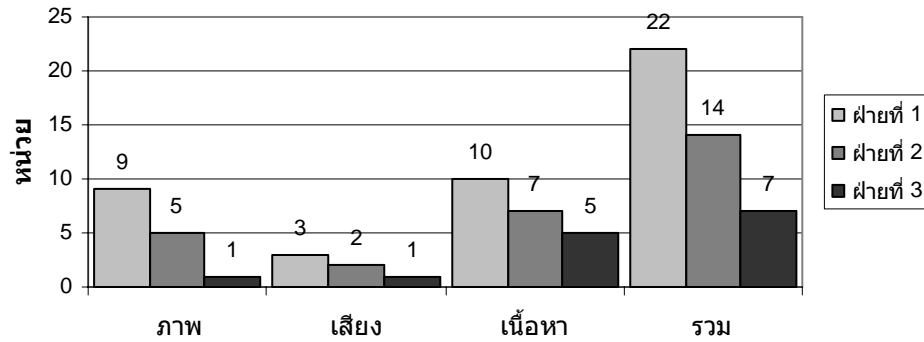
ความสมดุล (Balanced)

แหล่งข่าว	ภาพ			เสียง			เนื้อหา			ขาดหาย	รวม
	ฝ่ายที่ 1	ฝ่ายที่ 2	ฝ่ายที่ 3	ฝ่ายที่ 1	ฝ่ายที่ 2	ฝ่ายที่ 3	ฝ่ายที่ 1	ฝ่ายที่ 2	ฝ่ายที่ 3		
1. ประธานกรรมการ บมจ อสมท เวิร์ดิ	(3)	-	-	(2)	-	-	(4)	-	-		9
2. ประธานกรรมการผู้อำนวยการ ใหญ่ อสมท มิ่งขวัญ	(3)	-	-	-	-	-	(3)	-	-		6
3. กรรมการ บมจ อสมท ธงทอง	(3)	-	-	(1)	-	-	(3)	-	-		7
4. นายสนธิ ผู้ดำเนินรายการ เมืองไทยรายสัปดาห์	-	(4)	-	-	(2)	-	-	(6)	-		12

5. รองราชเลขาธิการองคมนตรี สนอง	-	-	-	-	-	-	-	-	(2)		2
6. ราชเลขาธิการองคมนตรี อาสา	-	-	-	-	-	-	-	-	(2)		2
7. นางสาวสโรชา ผู้ดำเนินรายการ เมืองไทยรายสัปดาห์	-	(1)	-	-	-	-	-	-	-		1
8. นายกรัฐมนตรี	-	-	(1)	-	-	(1)	-	-	(1)		3
9. ทนายของนายสนธิ	-	-	-	-	-	-	-	(1)	-		1
รวม	9	5	1	3	2	1	10	7	5		

ตารางภาคผนวกที่ 9 แสดงสัดส่วนพื้นที่ข่าว (ความเป็นธรรม) การแทรกแซงกิจการสื่อ ประเด็น: “ปลดรายการเมืองไทยรายสัปดาห์”								
แสดงสัดส่วนพื้นที่ข่าว (ความเป็นธรรม)								
ฝ่ายที่ 1			ฝ่ายที่ 2			ฝ่ายที่ 3		
ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย	ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย	ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย
รวม		22			14			7
1	ประธานกรรมการ บมจ อสมท เวิร์ดิ	9	1	นายสนธิ ผู้ดำเนินรายการเมืองไทยราย	12	1	นายกรัฐมนตรี	3
2	กรรมการ บมจ อสมท ธงทอง	7		สัปดาห์		2	รองราชเลขาธิการองคมนตรี สสนอง	2
3	ประธานกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ อสมท	6	2	นางสาวสโรชา ผู้ดำเนินรายการเมืองไทย	1	3	ราชเลขาธิการองคมนตรี อาสา	2
	มิ่งขวัญ		3	รายสัปดาห์				
				ทนายของนายสนธิ	1			

**แผนภูมิแสดงสัดส่วนพื้นที่ในข่าว(ความเป็นธรรม)
ของแหล่งข่าวฝ่ายต่างๆ
(2. ปัญหาการแทรกแซงกิจการสื่อ-เมืองไทยรายสัปดาห์)**

แผนภูมิภาคผนวกที่ 3 แสดงสัดส่วนพื้นที่ในข่าว(ความเป็นธรรม)ของแหล่งข่าวฝ่ายต่างๆ

(2. การแทรกแซงกิจการสื่อ-เมืองไทยรายสัปดาห์)

ตารางภาคผนวกที่ 10 แสดงความสมดุลของ กรณี "จิตจรดดา" บุคลากรสตรีแห่งเด็กหญิง ประเด็น ก่อนจับได้

ความสมดุล (Balanced)

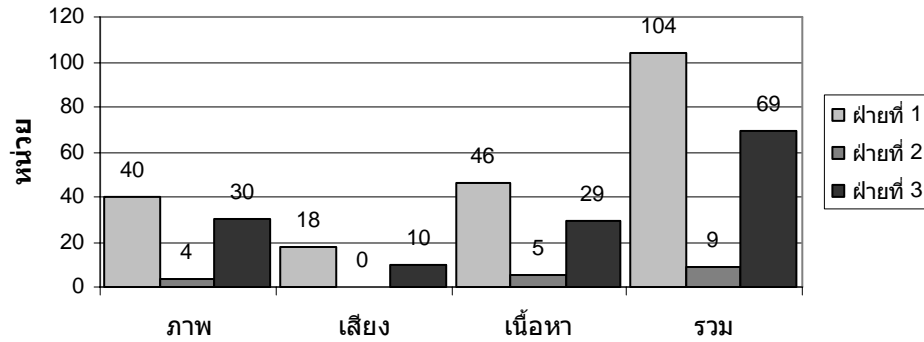
แหล่งข่าว	ภาพ			เสียง			เนื้อหา			ขาดหาย	รวม
	ฝ่ายที่ 1	ฝ่ายที่ 2	ฝ่ายที่ 3	ฝ่ายที่ 1	ฝ่ายที่ 2	ฝ่ายที่ 3	ฝ่ายที่ 1	ฝ่ายที่ 2	ฝ่ายที่ 3		
1. แพทย์ BNH	-	-	(7)	-	-	(4)	-	-	(7)		18
2. พล.ต.ท.โกสินทร์	(6)	-	-	(2)	-	-	(6)	-	-		14
3. รมว.ก.สาธารณสุข สุขชัย	-	-	(6)	-	-	(2)	-	-	(5)		13
4. นางสาวจิตจรดดา	-	(4)	-	-	-	-	-	(5)	-		9
5. มอเตอร์ไซด์รับจ้าง	(4)	-	-	(3)	-	-	(5)	-	-		12
6. ผู้ว่ากทม.	-	-	(4)	-	-	-	-	-	(2)		6
7. เด็กนักเรียนเซนต์โย	(4)	-	-	(3)	-	-	(4)	-	-		11

8. ผู้ปกครองของเด็กที่ถูกทำร้าย	(4)	-	-	(4)	-	-	(4)	-	-	12
9. คุณหญิงพจมาน(ศิษย์เก่า)	(4)	-	-	-	-	-	(3)	-	-	7
10. ผบ.ตร.นครบาล ปานศิริ	(4)	-	-	(3)	-	-	(5)	-	-	12
11. รมว.ก.ศึกษาธิการ จาตุรงค์	-	-	(4)	-	-	(2)	-	-	(4)	10
12. รมช.สาธารณสุข อนุทิน	-	-	(4)	-	-	-	-	-	(5)	9
13. ผบ.ตร.แห่งชาติ โกวิทภัย	(3)	-	-	(1)	-	-	(3)	-	-	7
14. คุณหญิงสุดารัตน์ (ศิษย์เก่า)	(3)	-	-	(1)	-	-	(3)	-	-	7
15. เจ้าของร้านครัววตา	(3)	-	-	(1)	-	-	(3)	-	-	7
16. อธิบดีกรมสุขภาพจิต	-	-	(2)	-	-	-	-	-	(2)	4
17. ผู้ปกครองเด็กเข็นดีโย	(2)	-	-	-	-	-	(1)	-	-	3
18. มารดาของจิตจรลดา	-	-	(2)	-	-	(2)	-	-	(3)	7
19. ชูวิทย์	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-	-	2
20. พนักงานครัววตา	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-	-	2
21. อธิการโรงเรียน	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-	-	2
22. นายกรัฐมนตรี	-	-	(1)	-	-	-	-	-	(1)	2
23. เด็กนักเรียนที่ถูกทำร้าย	-	-	-	-	-	-	(5)	-	-	5
24. ครู	-	-	-	-	-	-	(1)	-	-	1
รวม	40	4	30	18	0	10	46	5	29	

ตารางภาคผนวกที่ 11 แสดงสัดส่วนพื้นที่ข่าว (ความเป็นธรรม) กรณี "จิตจรลดา" บุกโรงเรียนสตรีแห่งเด็กหญิง (ประเด็น ก่อนจับได้)									
แสดงสัดส่วนพื้นที่ข่าว (ความเป็นธรรม)									
ฝ่ายที่ 1			ฝ่ายที่ 2			ฝ่ายที่ 3			
ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย	ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย	ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย	หน่วย
รวม		104			9				69
1	พล.ต.ท.โกสินทร์	14	1	นางสาวจิตจรลดา	9	1	แพทย์ BNH		18
2	ผู้ปกครองของเด็กที่ถูกทำร้าย	12				2	รมว.ก.สาธารณสุข สุชัย		13

3	ผบ.ตร.นครบาล ปานศิริ	12			3	รมว.ก.ศึกษาธิการ จาตุรนต์	10
4	มอเตอร์ไซค์ดับจ้าง	12			4	รมช.สาธารณสุข อนุทิน	9
5	เด็กนักเรียนเข็นดีโย	11			5	มารดาของจิตจรดา	7
6	คุณหญิงพจมาน(ศิษย์เก่า)	7			6	ผู้ว่ากทม.	6
7	ผบ.ตร.แห่งชาติ โกวิทย์	7			7	อธิบดีกรมสุขภาพจิต	4
8	คุณหญิงสุดารัตน์ (ศิษย์เก่า)	7			8	นายกรัฐมนตรี	2
9	เจ้าของร้านครัวตาน้อย	7					
10	เด็กนักเรียนที่ถูกทำร้าย	5					
11	ผู้ปกครองเด็กเข็นดีโย	3					
12	ซูวิทย์	2					
13	พนักงานครัวตาน้อย	2					
14	อธิการโรงเรียน	2					
15	ครู	1					

**แผนภูมิแสดงสัดส่วนพื้นที่ในข่าว(ความเป็นธรรม)ของ
แหล่งข่าวฝ่ายต่างๆ
(3. ปัญหา "จิตจรดดา" บุกโรงเรียนสตรีแห่งเด็กหญิง-ก่อนจับได้)**

แผนภูมิภาคผนวกที่ 4 แสดงสัดส่วนพื้นที่ในข่าว(ความเป็นธรรม)ของแหล่งข่าวฝ่ายต่างๆ

(3. "จิตจรดดา" บุกโรงเรียนสตรีแห่งเด็กหญิง-ก่อนจับได้)

ตารางภาคผนวกที่ 12 แสดงความสมดุลของ กรณี กรณี "จิตจรดดา" บุกโรงเรียนสตรีแห่งเด็กหญิง ประเด็น:หลังจับได้

ความสมดุล (Balanced)

แหล่งข่าว	ภาพ			เสียง			เนื้อหา			ขาดหาย	รวม
	ฝ่ายที่ 1	ฝ่ายที่ 2	ฝ่ายที่ 3	ฝ่ายที่ 1	ฝ่ายที่ 2	ฝ่ายที่ 3	ฝ่ายที่ 1	ฝ่ายที่ 2	ฝ่ายที่ 3		
1. นายแพทย์กัมปนาท	(10)	-	-	(6)	-	-	(11)	-	-		27
2. จิตจรดดา	-	-	(10)	-	-	(2)	-	-	(13)		25
3. นายแพทย์ BNH	-	-	(8)	-	-	(4)	-	-	(10)		22
4. พล.ต.ท. โกสินทร์	-	(5)	-	-	(2)	-	-	(7)	-		14
5. รมช.ก.สาธารณสุข อนุทิน	(4)	-	-	(1)	-	-	(4)	-	-		9
6. แพทย์หญิงที่เคยรักษาจิตจรดดา	(3)	-	-	(3)	-	-	(3)	-	-		9
7. อธิบดีกรมสุขภาพจิต	(3)	-	-	(1)	-	-	(1)	-	-		5

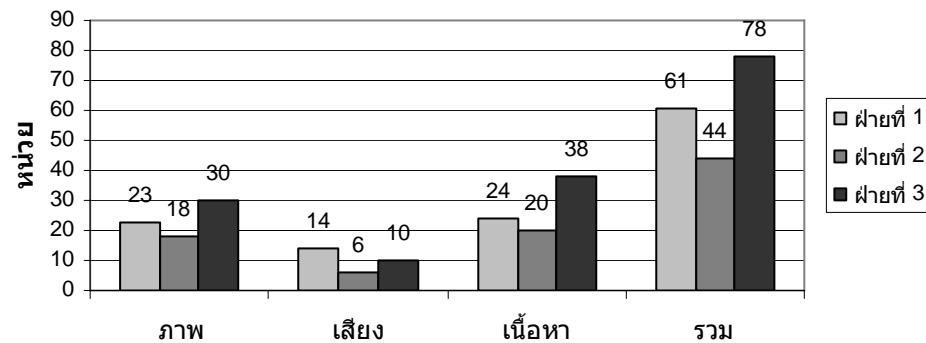
8. มารดาของจิตจรดดา	-	-	(3)	-	-	(2)	-	-	(4)		9
9. ผบ.ตร.นครบาล ปานศิริ	-	(3)	-	-	(1)	-	-	(1)	-		5
10. นายสมศักดิ์ สสชาติไทย	-	-	(2)	-	-	(1)	-	-	(3)		6
11. นางสาวจนิษฐา (ศิษย์เก่า)	-	-	(2)	-	-	-	-	-	(2)		4
12. นายคัมภีร์ (อัยการสูงสุด)	(2)	-	-	(2)	-	-	(4)	-	-		8
13. นายแพทย์ทศพร เสรีรักษ์	-	-	(2)	-	-	-	-	-	(2)		4
14. ตำรวจท่าแผน	-	(2)	-	-	-	-	-	(3)	-		5
15. มล.สมชาย	(1)	-	-	(1)	-	-	(1)	-	-		3
16. ผอ.โรงพยาบาล BNH	-	-	(1)	-	-	-	-	-	(1)		2
17. รองผบ.นครบาล	-	(1)	-	-	-	-	-	(2)	-		3
18. คุณหญิงสุดารัตน์ (ศิษย์เก่า)	-	-	(1)	-	-	-	-	-	(1)		2
19. เด็กนักเรียนที่ถูกทำร้าย	-	(1)	-	-	-	-	-	(2)	-		3
20. เด็กนักเรียนเซนต์โย	-	(1)	-	-	-	-	-	-	-		1
21. พนักงานรักษาความปลอดภัย	-	(1)	-	-	(1)	-	-	(1)	-		3
22. ผู้ปกครองเด็กนร.เซนต์โย	-	(1)	-	-	(1)	-	-	(1)	-		3
23. ผอ.โยนออฟอาร์ค	-	(1)	-	-	(1)	-	-	(1)	-		3
24. รองผกก.นครบาล	-	(2)	-	-	-	-	-	(2)	-		4
25. ผอ.รพ.ศรีธัญญา	-	-	(1)	-	-	(1)	-	-	(1)		2
26. นายแพทย์ทวิศิลป์	-	-	-	-	-	-	-	-	(1)		1
รวม	23	18	30	14	6	10	24	20	38		

ตารางภาคผนวกที่ 13 แสดงสัดส่วนพื้นที่ข่าว (ความเป็นธรรม) กรณี "จิตจรดดา" บุกโรงเรียนสตรีแห่งเด็กหญิง (ประเด็น หลังจับได้)

แสดงสัดส่วนพื้นที่ข่าว (ความเป็นธรรม)								
ฝ่ายที่ 1			ฝ่ายที่ 2			ฝ่ายที่ 3		
ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย	ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย	ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย
รวม		61			44			78
1	นายแพทย์กัมปนาท	27	1	พล.ต.ท.โกสินทร์	14	1	จิตจรดดา	25

2	รมช.ก.สาธารณสุข อнуทิน	9	2	ผบ.ตร.นครบาล ปานศิริ	5	2	นายแพทย์ BNH	22
3	แพทย์หญิงที่เคยรักษาจิตรลดดา	9	3	ตำรวจทำแผนประกอบคำรับสารภาพ	5	3	มารดาของจิตรลดดา	9
4	นายคัมภีร์ (อัยการสูงสุด)	8	4	รองผก.นครบาล	4	4	นายสมศักดิ์ สส ชาติไทย	6
5	อธิบดีกรมสุขภาพจิต	5	5	รองผบ.นครบาล	3	5	นางสาวจนิสตา (ศิษย์เก่า)	4
6	ม.ล.สมชาย	5	6	เด็กนักเรียนที่ถูกทำร้าย	3	6	นายแพทย์ทศพร เสรีรักษ์	4
			7	พนักงานรักษาความปลอดภัย	3	7	ผอ.รพ.ศรีธัญญา	3
			8	ผู้ปกครองเด็กนร.เข็นดีโย	3	8	ผอ.โรงพยาบาล BNH	2
			9	ผอ.โยนออฟอาร์ค	3	9	คุณหญิงสุดาวรัตน์ (ศิษย์เก่า)	2
			10	เด็กนักเรียนเข็นดีโย	1	10	นายแพทย์ทวีศิลป์	1

**แผนภูมิแสดงสัดส่วนพื้นที่ในข่าว(ความเป็นธรรม)ของ
แหล่งข่าวฝ่ายต่างๆ
(3. ปัญหา "จิตรลดดา" บุกรโรงเรียนสตรีแทงเด็กหญิง-หลังจับได้)**

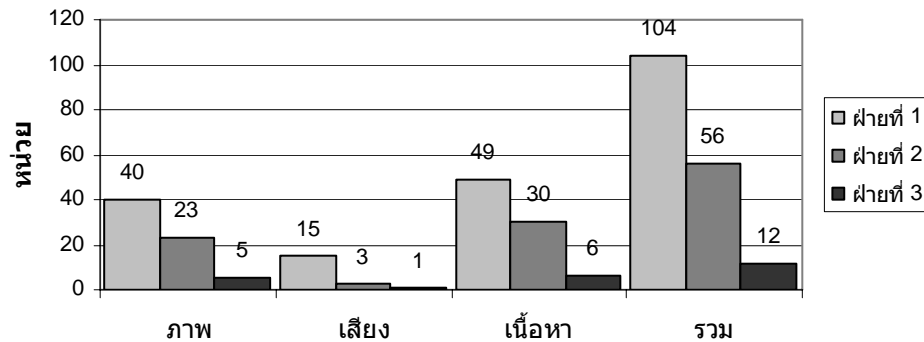
แผนภูมิภาคผนวกที่ 5 แสดงสัดส่วนพื้นที่ในข่าว(ความเป็นธรรม)ของแหล่งข่าวฝ่ายต่างๆ
(3. "จิตรลดดา" บุกรโรงเรียนสตรีแทงเด็กหญิง-หลังจับได้)

ตารางภาคผนวกที่ 14 แสดงความสมดุลของ กรณี การสรรหาผู้ว่าสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน											
ความสมดุล (Balanced)											
แหล่งข่าว	ภาพ			เสียง			เนื้อหา			ขาดหาย	รวม
	ฝ่ายที่ 1	ฝ่ายที่ 2	ฝ่ายที่ 3	ฝ่ายที่ 1	ฝ่ายที่ 2	ฝ่ายที่ 3	ฝ่ายที่ 1	ฝ่ายที่ 2	ฝ่ายที่ 3		
1. ประธานวุฒิสภา สุขน	(16)	-	-	(7)	-	-	(24)	-	-		51
2. ผู้ว่าสตง คุณหญิงจาวรอน	-	(9)	-	-	(2)	-	-	(10)	-		21
3. สว.กทม. เสรี	-	(9)	-	-	(1)	-	-	(12)	-		25
4. ผู้ถูกเสนอชื่อ นายวิสุทธิ	(7)	-	-	(4)	-	-	(8)	-	-		22
5. ประธานคตง. เกียรติศักดิ์	(6)	-	-	(3)	-	-	(6)	-	-		17
6. นายค่านวน	(4)	-	-	-	-	-	(4)	-	-		10
7. สว.วิญญู	-	(3)	-	-	-	-	-	(4)	-		9
8. โฆษก คตง	(3)	-	-	(1)	-	-	(3)	-	-		7
9. นายบรรหาร ชาติไทย	-	-	(2)	-	-	-	-	-	(2)		4
10. ตัวแทนคตง.	(2)	-	-	-	-	-	(2)	-	-		4
11. รองนายกรัฐมนตรี วิษณุ	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-	-		2
12. รองนายกรัฐมนตรี โกคิน	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-	-		4
13. สว.เจิมศักดิ์	-	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-		4
14. เลขาธิการรัฐธรรมนูญ	-	-	(1)	-	-	-	-	-	(1)		2
15. อดีตประธานวุฒิสภา มีชัย	-	-	(1)	-	-	(1)	-	-	(1)		3
16. เด็กนักเรียนให้กำลังใจ	-	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-		2
17. ครป.	-	-	-	-	-	-	-	(2)	-		2
18. สำนักราชเลขา	-	-	-	-	-	-	-	-	(1)		1
19. นายอุทัย อดีตประธานรัฐสภา	-	-	(1)	-	-	-	-	-	(1)		2
รวม	40	23	5	15	3	1	49	30	6		

ตารางภาคผนวกที่ 15 แสดงสัดส่วนพื้นที่ข่าว (ความเป็นธรรม) การสรรหาผู้ว่าสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

แสดงสัดส่วนพื้นที่ข่าว (ความเป็นธรรม)								
ฝ่ายที่ 1			ฝ่ายที่ 2			ฝ่ายที่ 3		
ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย	ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย	ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย
รวม		104			56			12
1	ประธานวุฒิสภา สุขน	51	1	สว.กทม. เสรี	25	1	นายบรรหาร สส ชาติไทย	4
2	ผู้ถูกเสนอชื่อ นายวิสุทธิ	22	2	ผู้ว่าสตง คุณหญิงจาวรพรรณ	21	2	อดีตประธานวุฒิสภา มีชัย	3
3	ประธานคตง. เกரியงศักดิ์	17	3	สว.วิญญู	9	3	เลขาธิการรัฐธรรมนูญ	2
4	นายค่านวณ	10	4	สว.เจิมศักดิ์	4	4	นายอุทัย อดีตประธานรัฐสภา	2
5	โฆษก คตง	7	5	เด็กนักเรียนให้กำลังใจ	2	5	สำนักราชเลขา	1
6	ตัวแทนคตง	4	6	ครป.	2			
7	รองนายกรัฐมนตรี โกคิน	4						
8	รองนายกรัฐมนตรี วิษณุ	2						

**แผนภูมิแสดงสัดส่วนพื้นที่ในข่าว(ความเป็นธรรม)
ของแหล่งข่าวฝ่ายต่างๆ
(4. ปัญหาการสรรหาผู้ว่าสำนักงานตรวจเงินแห่งชาติ)**

แผนภูมิภาคผนวกที่ 6 แสดงสัดส่วนพื้นที่ในข่าว(ความเป็นธรรม)ของแหล่งข่าวฝ่ายต่างๆ

(4. การสรรหาผู้ว่าสำนักงานตรวจเงินแห่งชาติ)

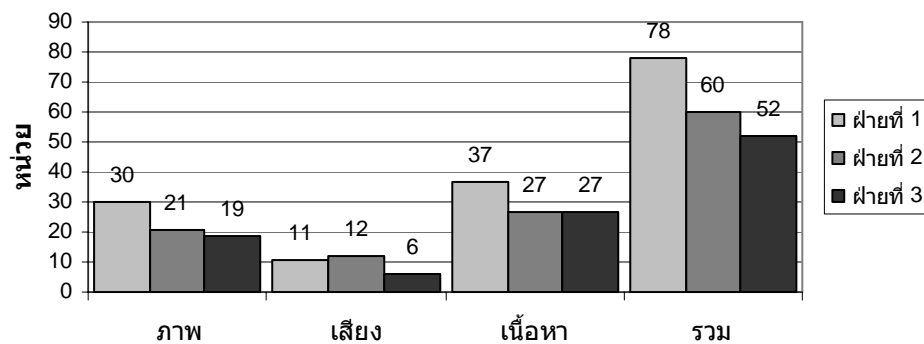
ตารางภาคผนวกที่ 16 แสดงความสมดุลของ การพิจารณาเปิดสถานบริการ อาบอบนวด “เอไลน่า”											
ความสมดุล (Balanced)											
แหล่งข่าว	ภาพ			เสียง			เนื้อหา			ขาดหาย	รวม
	ฝ่ายที่ 1	ฝ่ายที่ 2	ฝ่ายที่ 3	ฝ่ายที่ 1	ฝ่ายที่ 2	ฝ่ายที่ 3	ฝ่ายที่ 1	ฝ่ายที่ 2	ฝ่ายที่ 3		
1. ชูวิทย์	(13)	-	-	(5)	-	-	(16)	-	-		34
2. พล.ต.ท.ธวัชชัย (ผู้ช่วย ผบ.ตร. สนน.ตร.แห่งชาติ)	-	(7)	-	-	(7)	-	-	(8)	-		22
3. ประเสริฐ เจ้าของเอไลน่า	-	(6)	-	-	(3)	-	-	(8)	-		17
4. รมว.สำนักนายก สุรนันทน์	-	-	(4)	-	-	(1)	-	-	(4)		9
5. ผบ.ตร. โกวิทย์	(5)	-	-	(2)	-	-	(9)	-	-		16
6. ทนายของเอไลน่า	-	(4)	-	-	(1)	-	-	(7)	-		12
7. รมว.ก.มหาดไทย คงศักดิ์	-	-	(3)	-	-	-	-	-	(3)		6
8. นักศึกษาให้กำลังใจ	(3)	-	-	-	-	-	(3)	-	-		6
9. อำนวย เพชรศิริ ประธาน กรรมการพิจารณา	(3)	-	-	-	-	-	(3)	-	-		6
10. รมว.ก.พัฒนาสังคม วัฒนา	-	-	(2)	-	-	-	-	-	(2)		4
11. รมว.ก.ยุติธรรม ชิดชัย	-	-	(2)	-	-	-	-	-	(2)		4
12. เลขานุการศึกษาฯ	-	-	(2)	-	-	(1)	-	-	(2)		5
13. กรรมการตำรวจ	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-	-		2
14. ประธานสภาเยาวชน	(1)	-	-	(1)	-	-	(1)	-	-		3
15. เครือข่ายพ่อแม่เยาวชน	(1)	-	-	(1)	-	-	(2)	-	-		4
16. โฆษกกรรมการตำรวจ	(1)	-	-	(1)	-	-	(1)	-	-		3
17. มณฑิธร	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-	-		2
18. สว. ครูย่น	-	-	(1)	-	-	-	-	-	(1)		2

19. นายกรัฐมนตรี	-	-	(1)	-	-	(1)	-	-	(3)		5
20. รองผบ.ชน.	-	(3)	-	-	(1)	-	-	(3)	-		7
21. นักเรียนโรงเรียนเตรียมฯ	-	-	(2)	-	-	(2)	-	-	(2)		6
22. ผู้ปกครองโรงเรียนเตรียมฯ	-	-	(2)	-	-	(1)	-	-	(2)		5
23. สว. ครูหยุด	-	-	-	-	-	-	-	-	(1)		1
24. รมว.ก.ศึกษาธิการ จาตุรนต์	-	-	-	-	-	-	-	-	(1)		1
25. วิมล ผอ.พื้นที่การศึกษา 2	-	-	-	-	-	-	-	-	(1)		1
26. ผอ.ร.เตรียมพัฒนาการ	-	-	-	-	-	-	-	-	(1)		1
27. อ.สังคีต	-	-	-	-	-	-	-	-	(1)		1
28. พระพยอม	-	-	-	-	-	-	-	-	(1)		1
29. รองผบ.สนง.ตำรวจแห่งชาติ	(1)	-	-	(1)	-	-	(1)	-	-		3
30. ผกก.สน.หัวขวาง	-	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-		2
รวม	30	21	19	11	12	6	37	27	27		

ตารางภาคผนวกที่ 17 แสดงสัดส่วนพื้นที่ข่าว (ความเป็นธรรม) การพิจารณาเปิดสถานบริการ อาบอบนวด “เอไลน่า”									
ความสมดุล (Balanced)									
ฝ่ายที่ 1			ฝ่ายที่ 2			ฝ่ายที่ 3			
ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย	ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย	ลำดับที่	ชื่อ	หน่วย	หน่วย
รวม		78			60				52
1	ซูวิทย์	34	1	พล.ต.ท.ธวัชชัย (ผู้ช่วย ผบ.ตร.สนง.ตร.แห่งชาติ)	22	1	รมว.สำนักนายก สุรนันทน์		9
2	ผบ.ตร. โกวิทย์	16				2	รมว.มหาดไทย คงศักดิ์		6
3	นักศึกษาให้กำลังใจ	6	2	นายประเสริฐ เจ้าของเอไลน่า	17	3	นักเรียนโรงเรียนเตรียมฯ		6
4	อำนวยการ เพชรศิริ ประธานกรรมการพิจารณา	6	3	ทนายของเอไลน่า	12	4	เลขาธิการศึกษาฯ		5
5	เครือข่ายพ่อแม่เยาวชน	4	4	รองผบ.ชน.	7	5	นายกรัฐมนตรี		5

6	ประธานสภาเยาวชน	3	5	ผกก.สน.ห้วยขวาง	2	6	ผู้ปกครองโรงเรียนเตรียมฯ	54
7	โฆษกกรรมการตำรวจ	3				7	รพ.ก.พัฒนาสังคม วัฒนา	4
8	รองผบ.สนง.ตำรวจแห่งชาติ	3				8	รพ.ก.ยุติธรรม ชิดชัย	2
9	กรรมการตำรวจ	2				9	สว. ครูยุ่น	2
10	นายมณฑิยา	2				10	สว. ครูหุ้ย	1
						11	รพ.ก.ศึกษาธิการ จตุรนต์	1
						12	วิมล ผอ.พื้นที่การศึกษา 2	1
						13	ผอ.รร.เตรียมพัฒนาการ	1
						14	อ.สังคิต	1
						15	พระพยอม	1

**แผนภูมิแสดงสัดส่วนพื้นที่ในข่าว(ความเป็นธรรม)
ของแหล่งข่าวฝ่ายต่างๆ
(5. ปัญหาการเปิดสถานบริการอาบอบนวด "เอไลน่า")**

แผนภูมิภาคผนวกที่ 7 แสดงสัดส่วนพื้นที่ในข่าว(ความเป็นธรรม)ของแหล่งข่าวฝ่ายต่างๆ
(5. การเปิดสถานบริการอาบอบนวด "เอไลน่า")

ภาคผนวก 2- รูปแสดงแหล่งข่าว

1.ปัญหาสถานการณ์ 3 จังหวัดชายแดนใต้

		
<p>พล.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี</p>	<p>นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคฝ่ายค้าน</p>	<p>นายอานันท์ ปันยารชุน ประธานคณะกรรมการ เพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ</p>
		
<p>พล.ต.อ.ชิดชัย วรรณสิทธิ์ รองนายกรัฐมนตรี และ รว.ยุติธรรม</p>	<p>นายเจ๊ะอามิง โด๊ะตาหยง (กลาง) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชาติปัตย์</p>	<p>นิเดร์ วาบา รองประธานคณะกรรมการกลางอิสลาม แห่งประเทศไทย</p>
		
<p>พล.อ.ชัยสิทธิ์ ชินวัตร ผู้บัญชาการทหารสูงสุด</p>	<p>นายไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ ประธานคณะกรรมการธิการการ ต่างประเทศวุฒิสภา</p>	<p>นายเสนห์ จามริก ประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน</p>
		
<p>พล.อ.ธรรมรักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา รว.กลาโหม</p>	<p>ชาวบ้านในอำเภอตันหยงลิมอร์</p>	<p>ชาวบ้านในอำเภอหาดใหญ่</p>

<p>พล.อ.อ. คงศักดิ์ วันทนา รมว.มหาดไทย</p>	<p>ชาวบ้านในอำเภอระแงะ</p>	<p>คอเต็บ</p>
<p>พล.ท.ขวัญชาติ กล้าหาญ แม่ทัพภาคที่ 4</p>	<p>"กลุ่มผู้ร่วมเสริมสร้างสันติสุข"</p>	<p>นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์</p>

2.ปัญหาการแทรกแซงกิจการสื่อ

2.1 “กรรมมีสื่อหุ่นมิติซน”

		
<p>นายไพฑูลย์ ดำรงชัยธรรม ประธานกรรมการบริหาร บริษัท จีเอ็มเอ็ม มีเดีย จำกัด (มหาชน)</p>	<p>นายฐากร บุนปาน บรรณาธิการ หนังสือพิมพ์ข่าวสด</p>	<p>นายเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง สมาชิกวุฒิสภา กรุงเทพมหานคร</p>
		
<p>นายสุเมธ ดำรงชัยธรรม รองกรรมการผู้อำนวยการอาวุโส บริษัท จีเอ็มเอ็ม มีเดีย จำกัด (มหาชน)</p>	<p>นายพิเชียร คุระทอง บรรณาธิการอาวุโส หนังสือพิมพ์มติชน</p>	<p>นายมานิจ สุขสมจิตร์ อดีตประธานสภาการหนังสือพิมพ์</p>
		
<p>(ชาย) นายสุทธิเกียรติ จิราธิวัฒน์ ผู้ถือหุ้นใหญ่ บริษัทโพสท ฟับลิชซิง จำกัด (มหาชน)</p>	<p>นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง กรรมการและผู้จัดการ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย</p>	
		
<p>นายพงษ์ศักดิ์ พิชัยวิเชียร บรรณาธิการอาวุโส หนังสือพิมพ์มติชน</p>	<p>รศ.ดร. ดรุณี ทิรัญรักษ์ คณบดีคณะนิติศาสตร์ ม.หอการค้าไทย</p>	

		
	<p>นายกัพระ คำพิทักษ์ บรรณาธิการข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์</p>	<p>นายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี</p>

2.ปัญหาการแทรกแซงกิจการสื่อ

2.2 “ปลดรายการเมืองไทยรายสัปดาห์”

		
<p>นายเวร็ด ฉ่ำเฉลิม ประธานกรรมการ บมจ. อสมท.</p>	<p>นายสนธิ ลิ้มทองกุล พิธีกรรายการเมืองไทยรายสัปดาห์</p>	
		
<p>นายมิ่งขวัญ แสงสุวรรณ</p>	<p>นางสาวสุโรชา พรอุดมศักดิ์ พิธีกรรายการเมืองไทยรายสัปดาห์</p>	
		
<p>นายชงทอง จันทรางศุ กก. บมจ. อสมท.</p>		

3. ปัญหากรณี “จิตรลดา” บุกโรงเรียนสตรีแห่งเด็กหญิง
ก่อนจับได้

 <p>พล.ต.ท. โกสินทร์ หินธารี ผู้บังคับการตำรวจนครบาล 5</p>	 <p>ภาพสเก็ตซ์นางสาวจิตรลดา ผู้ต้องสงสัยทำร้ายเด็กนักเรียน โรงเรียนเซนต์โยเซฟ คอนเวนต์</p>	 <p>น.พ.กฤติวิทย์ เลิศสุดทกุล ผอ.โรงพยาบาลบีเอ็นเอช จำ จนนทบุรี เพราะถือว่ามีผลรวมในการทำงานมาก ซึ่งเหมือน</p>
 <p>ผู้ปกครองของเด็กนักเรียนที่ถูกแทง</p>		 <p>น.พ.สุชัย เจริญรัตนกุล รพ.กระทรวงสาธารณสุข</p>
 <p>นักเรียนโรงเรียนเซนต์โยเซฟ คอน เวนต์</p>		 <p>นายจาตุรนต์ ฉายแสง รมว.กระทรวงศึกษาธิการ</p>

3.ปัญหากรณี “จิตรลดา” บุกโรงเรียนสตรีแห่งเด็กหญิง
หลังจับได้

 <p>นพ.กัมปนาท ตันสิถบุตรกุล จิตแพทย์สถาบันกัลยาราชนครินทร์</p>	 <p>พล.ต.ท. โกลสินทร์ หินเชาว์ ผู้บังคับการตำรวจนครบาล 5</p>	 <p>นางสาวจิตลดา ตันติวานิชยสุข ผู้ต้องหาคดีทำร้ายนักเรียนโรงเรียน เซนต์โยเซฟ คอนเวนต์</p>
 <p>อนุทิน ชาญวีรกูล รมช.กระทรวงสาธารณสุข</p>	 <p>พล.ต.ท. ปานศิริ ประภาวดี ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล</p>	 <p>แพทย์โรงพยาบาลมีเอ็นเอช</p>
 <p>นพ.ม.ล.สมชาย จักรพันธ์ อธิบดีกรมสุขภาพจิต</p>	 <p>พล.ต.ต. ชวัลย์ สุขสมจิต รองผู้บัญชาการตำรวจนครบาล</p>	 <p>นางวลัยพร ตันติวานิชยสุข มารดา นางสาวจิตลดา</p>

4.ปัญหาการสรรหาผู้ว่าสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สดง.)

 <p>สุชน ชาลีเครือ ประธานวุฒิสภา</p>	 <p>คุณหญิงจาวรรณ เมณฑกา ผู้ว่าการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน</p>	 <p>นายมีชัย ฤชุพันธุ์ อดีตประธานวุฒิสภา</p>						
<p>นายสุชน ชาลีเครือ ประธานวุฒิสภา</p>	<p>คุณหญิงจาวรรณ เมณฑกา ผู้ว่าการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน</p>	<p>นายมีชัย ฤชุพันธุ์ อดีตประธานวุฒิสภา</p>						
 <p>วิสุทธิ มนตรีวัตร</p>	 <p>นายเสรี สุวรรณภานนท์ สมาชิกวุฒิสภา จังหวัด กรุงเทพมหานคร</p>	<p>ประชาชนคิดอย่างไร? กรณี ผู้ว่า สดง.</p> <table border="1"> <tr> <td>ถูกต้องแล้ว</td> <td>75.28%</td> </tr> <tr> <td>ไม่แน่ใจ</td> <td>14.71%</td> </tr> <tr> <td>ไม่น่าจะคงถอนตัว</td> <td>10.01%</td> </tr> </table>	ถูกต้องแล้ว	75.28%	ไม่แน่ใจ	14.71%	ไม่น่าจะคงถอนตัว	10.01%
ถูกต้องแล้ว	75.28%							
ไม่แน่ใจ	14.71%							
ไม่น่าจะคงถอนตัว	10.01%							
<p>นายวิสุทธิ มนตรีวัตร ผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ว่าการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน</p>	<p>นายเสรี สุวรรณภานนท์ สมาชิกวุฒิสภา จังหวัด กรุงเทพมหานคร</p>	<p>สวนดุสิตโพลล์</p>						

5. ปัญหาการขอใบอนุญาตเปิดสถานอาบอบนวด “เอไลน่า”

		
<p>นายชววิทย์ กมลวิศิษฐ์ รองหัวหน้าพรรคชาติไทย</p>	<p>พล.ต.ท.ธวัชชัย ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ</p>	<p>นายสรนันท์ เวชชาชีวะ (ชาย) รมว.สำนักงานนายก</p>
		
<p>พล.ต.อ. โกวิท วัฒนะ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ</p>	<p>นายกุลประเสริฐ สุขชี (โกวรัักษ์) เจ้าของสถานอาบ อบ นวดเอไลน่า</p>	<p>พล.อ.อ.คงศักดิ์ วันทนา รมว.กระทรวงมหาดไทย</p>
		
<p>พล.ต.อ.อำนาจ เพชรศิริ รองผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจ แห่งชาติ</p>	<p>ทนายความ ฝ่ายเจ้าของ สถานอาบ อบ นวด เอไลน่า</p>	<p>นักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พัฒนาการ</p>
		
<p>ตัวแทนเครือข่ายพ่อแม่เยาวชน</p>		<p>ผู้ปกครองนักเรียน</p>

		
<p>นายรัชฎะ ศรีบุญรัตน์ ประธานสภาเยาวชนกรุงเทพมหานคร</p>		<p>นายวัฒนา เมืองสุข เลขาธิการการศึกษา</p>